

VIII. Societats filials

Les societats filials tenen per objectiu el conreu d'una o de diverses especialitats científiques o culturals. Són part integrant de l'estructura acadèmica i organitzativa de l'IEC com a entitats autònomes, i estan adscrites a una de les cinc seccions.

Les societats filials es regeixen per una reglamentació pròpia. Els presidents de les societats filials, durant l'exercici reglamentari de llur càrrec, assisteixen a les reunions de la Secció corresponent i als plens de l'Institut.

El president de l'IEC, els presidents de les societats filials i els delegats que hi té l'Institut constitueixen la Comissió de les Societats Filials, la qual s'ha de reunir, com a mínim, una vegada a l'any per tal de tractar els afers d'interès comú.

A continuació hi ha la relació d'activitats de les societats, ordenades aquestes segons l'any de creació.

Institució Catalana d'Història Natural

Any de fundació: 1899*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 2 de juliol de 2015

Presidència: JOAN PINO VILALTA
 Vicepresidència: PERE LUQUE PINO
 Secretaria: MOISÈS GUARDIOLA BUFÍ
 Tresoreria: ROSER CAMPENY VALLS
 Vocalies: ÒSCAR ALOMAR KURZ
 JAUME AYGUADÉ AYGUADÉ
 EULÀLIA COMAS LAMARCA
 XAVIER ESCUTÉ GASULLA
 ORIOL OMS LLOBET
 JULI PUJADE VILAR
 DELFÍ SANUY CASTELLS

A partir del 2 de juliol de 2015

Presidència: JOAN PINO VILALTA
 Vicepresidència: PERE LUQUE PINO
 Secretaria: EULÀLIA COMAS LAMARCA
 Tresoreria: ROSER CAMPENY VALLS
 Vocalies: ÒSCAR ALOMAR KURZ
 JAUME AYGUADÉ AYGUADÉ
 FERRAN CLIMENT COSTA
 XAVIER ESCUTÉ GASULLA
 FERRAN SAYOL ALTARRIBA
 JULI PUJADE-VILLAR
 DELFÍ SANUY CASTELLS

Representants de les delegacions

Delegació del Bages: FLORENCI VALLÈS SALA
 Delegació del País Valencià: MÀRIUS MARTÍNEZ MARTÍ
 Delegació d'Osona: GUILLEM BAGARIA MORATÓ

Delegació de la Franja:	ÀNGEL ROMO DíEZ
Delegació de la Garrotxa:	XAVIER OLIVER MARTÍNEZ-FORNÉS
Delegació de la Serralada Litoral Central:	JORDI CORBERA BENEDICTO
Delegat de l'IEC:	JOAQUIM GOSÁLBEZ NOGUERA
Grups de treball:	Oxygastra Societat Catalana de Fotògrafs de la Natura Espais Naturals Protegits
Societats adherides:	Centre d'Estudis de la Natura del Barcelonès Nord Centre d'Història Natural de la Conca de Barberà Grup Mineralògic Català Societat Catalana de Lepidopterologia Societat Catalana de Micologia Estació Biològica de l'Aiguabarreig Associació Ibèrica de Mirmecologia Associació Catalana de Malacologia Objectiu Natura, Associació de Fotògrafs de Natura de Catalunya Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona Museu de Ciències Naturals de Barcelona Societat Catalana d'Herpetologia Centre Excursionista de Terrassa Associació Montphoto Consorci dels Espais Naturals del Delta del Llobregat Associació Orquidològica de Catalunya El Cau del Cargol
Nombre de socis:	1.001

* Aquesta institució és filial de l'IEC des de 1915.

Assemblea General

El 2 de juliol de 2015 es va celebrar, a la seu de l'IEC, una Assemblea General Ordinària de socis i sòcies de la Institució Catalana d'Història Natural (ICHN). La sessió s'inicià amb el nomenament de Jordi Ribes com a soci d'honor en reconeixement de la seva tasca naturalista, especialment en el camp de l'estudi dels heteròpters. Tot seguit es van aprovar l'acta de l'anterior Assemblea General, els comptes de l'any 2014 i la llista de nous socis. Finalment, es procedí a la renovació de càrrecs de la Junta Directiva.

Activitats

Sessions científiques

— 17 de setembre de 2014. «Un mundo a punto de desaparecer. Los dinosaurios pirenaicos», a càrrec de José Ignacio Canudo, de la Universitat de Saragossa. Se celebrà a l'Ajuntament de Tremp.

— 19 de setembre de 2014. «La recreació dels dinosaures», per l'il·lustrador Luis Rey. Tingué lloc a l'Ajuntament de Tremp.

— 27 de novembre de 2014. «Garanteixen els parcs naturals de Catalunya la protecció del patrimoni natural? Com podrien millorar?», a càrrec de Josep Maria Mallarach, de la ICHN. Es portà a terme al Centre Excursionista de Terrassa.

— 2 de desembre de 2014. «Font i Quer, llavor de futur. Els reptes de la botànica catalana per al segle XXI», en commemoració del cinquantenari de la

mort de Pius Font i Quer (1964-2014). Fou coorganitzada amb la Societat Catalana de Biologia i se celebrà a la seu de l'IEC.

— 24 d'abril de 2015. «Paisatges renaturalitzats: quina fauna volem i quina tindrem?», a càrrec de Carme Rosell. La sessió va formar part de la jornada *Renaturalització d'hàbitats a Catalunya* i se celebrà al Món Sant Benet (Sant Fruitós de Bages).

— 29 de maig de 2015. «Per què desapareixen les granotes?», per Delfí Sanuy, biòleg i catedràtic a la Universitat de Lleida. Es va portar a terme a la seu del Museu de les Terres de l'Ebre (Amposta).

Cursos naturalistes

— 9 i 10 de maig de 2015. Les tortugues de Catalunya. Estudi, coneixement i gestió. Fou impartit per Diego Martínez, tècnic de fauna a Forestal Catalana, i tingué lloc a la seu del Museu de les Terres de l'Ebre (Amposta).

— 6 i 7 de juny de 2015. Els mol·luscs terrestres a Catalunya. Observació, identificació i tècniques de recerca de camp. Anà a càrrec del biòleg Vicenç Bros, de l'Oficina Tècnica de Parcs Naturals de la Diputació de Barcelona, i se celebrà a la Morera de Montsant.

— 13 i 14 de juny de 2015. Insectes pol·linitzadors i pol·linització. L'impartiren Jordi Bosch i Helena Barril Graells, del Centre de Recerca Ecològica

i Aplicacions Forestals (CREAF), i es portà a terme a Santa Pau.

— 4 i 5 de juliol de 2015. Flora del Prepirineu. Endemismes i espècies amenaçades del Port del Comte i la vall d'Alinyà. Fou a càrrec del botànic Andreu Salvat, d'Aprèn Serveis Ambientals, i tingué lloc a Alinyà.

— 17 i 18 d'octubre de 2015. Dibuir la natura: l'esbós de camp. Fou impartit per Jordi Corbera (il·lustrador científic i representant de la delegació de la Serralada Litoral Central de la ICHN) i es portà a terme a Mataró i a la serra del Corredor.

Recerca participativa

Durant l'any 2015 van continuar les activitats dels diversos grups de recerca participativa de la ICHN i de les seves delegacions i grups de treball, que són els següents:

- Orquídiades del Ripollès
- Orquídiades del Solsonès
- Ortòpters de la Garrotxa
- Flora de la Garrotxa
- Orquídiades de la Garrotxa
- Papallones diürnes de la Garrotxa
- Seguiment de les libèl·lules de Catalunya
- Coleòpters florícoles del Vallès Occidental
- Orquídiades d'Osona
- Els líquens de Céllecs
- Els tomísids de Céllecs

Jornades i seminaris

— 15 d'octubre de 2014. Jornada en record de Ramon Margalef, amb motiu del desè aniversari de la mort de l'ecòleg, naturalista i membre de l'IEC. Albert Masó, biòleg, fotògraf i divulgador científic, oferí una semblança de Margalef, i s'impartiren les conferències «Mèrits i reconeixements del doctor Margalef» (per Mercè Durfort, biòloga i membre de l'IEC) i «A propòsit del doctor Margalef» (de Ramon Folch, doctor en biologia, sociòleg i membre de l'IEC). L'acte també va incloure una classe magistral de Mercè Durfort sobre fotografia microscòpica, titulada «La bellesa del microcosmos», i la projecció del nou audiovisual de la Societat Catalana de Fotògrafs de Natura: *Formes i textures de la natura*. Se celebrà a la seu de l'IEC.

— 11 de novembre de 2014. *Què hem après dels incendis del 1994?* Sessió organitzada conjuntament amb el CREAF i la Societat Catalana de Biologia, duta a terme a la seu de l'IEC.

— 11 de març de 2015. Presentació de la Delegació de la Serralada Litoral Central de la ICHN. L'acte va incloure la conferència «Història, ciència i meravella de la metamorfosi dels insectes», per Xavier Bellés, director de l'Institut de Biologia Evolutiva (CSIC-UPF). Se celebrà a Can Palauet (Mataró).

— 14 de març de 2015. VII Sessió Científica sobre Invertebrats i Medi Ambient. L'activitat fou organitzada per

l'Ajuntament de Cervelló, amb el suport del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, l'Associació d'Amics del Museu de Ciències Naturals de Barcelona, el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat i la Societat Catalana de Lepidopterologia. Va oferir un gran nombre de comunicacions relatives a diversos aspectes, com ara la història de la malària. Durant l'acte es va retre homenatge a Joaquim Mateu, entomòleg de prestigi internacional traspassat el mes de gener del mateix any. Tingué lloc a la Sala de Plens de l'Ajuntament de Cervelló.

— 24 d'abril de 2015. Jornada *Renaturalització d'hàbitats a Catalunya*. L'activitat va constar de presentacions a càrrec de Francisco Lloret (CREAF i Unitat d'Ecologia de la Universitat Autònoma de Barcelona, UAB), Marc Costa (Fundació del Món Rural), Ricard Farriol (Centre de la Propietat Forestal), Oriol Armet (Consorti de les Gavarres), Carme Rosell (Minuartia) i Miquel Rafa (Fundació Catalunya - La Pedrera). Tingué lloc al Món Sant Benet (Sant Fruitós de Bages).

— 5-18 de juny de 2015. Jornada sobre els trenta anys de l'aprovació de la Llei d'espais naturals (LEN). L'activitat fou coorganitzada amb diverses institucions acadèmiques per tal d'analitzar el que ha representat la llei i reflexionar sobre la seva utilitat per a afrontar els reptes actuals. Es va programar en tres sessions:

- «Balanc i reptes», a càrrec dels experts Josep M. Mallarach, Xavier Puig, Jordi Sargatal i Sergi Romero. Sala de Graus de la Facultat de Lletres de la Universitat de Girona, Campus del Barri Vell (Girona, 5 de juny).

- «Aspectes jurídics», que comptà amb les intervencions de Matías Vives (advocat i professor associat de dret administratiu de la Universitat Rovira i Virgili, i diputat en el moment de la tramitació parlamentària de la LEN), Fernando López (catedràtic de dret administratiu de la Universitat de Saragossa i director de l'Observatorio de Políticas Ambientales), Albert Cortina (advocat i urbanista, secretari de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori), Josep Germain (geògraf, membre del Consell de Protecció de la Natura i de la ICHN), Catalina Cerdà (advocada de la Generalitat i cap de l'Àrea d'Assessorament Jurídic a l'Àmbit de Medi Ambient), Neus Miró (coordinadora del Parc Natural de Montsant), Enric Tello (historiador ambiental i president d'Ecologistes en Acció de Catalunya), Joan Pons (membre del Grup d'Estudi i Protecció dels Ecosistemes Catalans i consultor en dret ambiental) i Francesc Espinal (vicepresident segon de DEPANA, associació per la defensa, l'estudi i la conservació del patrimoni natural). Sala de Graus de la Facultat de Ciències Jurídiques de la Universitat Rovira i Virgili (Tarragona, 8 de juny).

- «Gestió, recerca i governament», amb les ponències «La llei d'espais natu-

rals: orígens, característiques principals i aplicació», per l'arquitecte Xavier Carceller; «La gestió dels espais naturals protegits: contradiccions vinculades al marc normatiu, econòmic i social i propostes de millora», a càrrec de Josep Maria Mallerach, membre de la Comissió Mundial d'Àrees Protegides de la Unió Internacional per a la Conservació de la Natura; «La recerca i el seguiment de la biodiversitat en els espais naturals: elements de diagnòstic i reptes», de Jordi Camprodon, investigador del Centre Tecnològic Forestal de Catalunya; «La preservació del medi natural en un context metropolità», per Maria José Albaladejo, gerent del Consorci per a la Protecció i la Gestió dels Espais Naturals del Delta del Llobregat, i «La participació social en la gestió dels espais naturals protegits de Catalunya: anàlisi i reptes», a càrrec de Llorenç Planagumà, geòleg del Centre per la Sostenibilitat Territorial i president de l'Obrador del Tercer Sector Ambiental de Catalunya. Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC (Barcelona, 18 de juny).

Projectes

— *Els sistemes naturals del delta del Llobregat*, estudi pluridisciplinari sobre els sistemes naturals d'aquesta zona humida, amb la participació de vint-i-tres equips de recerca.

— Estratègia Catalana de Conservació de Flora (ECCF), estratègia elaborada per encàrrec del Departament

d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat.

Col·laboracions

La ICHN participa en les juntes rectores de diversos espais naturals protegits i en aquests consells i comissions: Consell de Protecció de la Natura, Comissió de Política Territorial i Urbanisme de Catalunya, Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge de Catalunya, Comissió per a la Sostenibilitat de les Terres de l'Ebre, Consell Científic Assessor del Parc Natural de Collserola i Comissió Tècnica de Boscos Singulars. La Institució també és membre de la Xarxa Catalana de Custòdia del Territori, va signar el Compromís Ciutadà per a la Sostenibilitat - Agenda 21 de Barcelona i col·labora amb les institucions signatàries de la Declaració a favor del patrimoni natural de Catalunya en el seguiment del seu compliment i en l'organització d'activitats conjuntes.

La Institució col·labora amb el grup de Natura Terres de Ponent en la realització del programa d'activitats del curs 2015-2016. Així mateix, va col·laborar amb el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola (CPNSC) organitzant la presentació del seu llibre *Recerca al Parc Natural de la Serra de Collserola 1983-2013. Síntesi dels estudis i treballs realitzats*, a càrrec de Marià Martí (director gerent del CPNSC) i de Martí Boada (coautor de l'obra i membre de

l'Institut de Ciència i Tecnologia Aplicada de la UAB). L'acte, celebrat el 3 de març de 2015 a la seu de l'IEC, va incloure la conferència «Collserola, Parc Natural i ratpenats», a càrrec de Carles Flaqué (investigador del Museu de Granollers). La ICHN també va participar en l'organització de l'Olimpiada de Biologia i en les jornades següents: Jornada sobre la Divulgació i Conservació del Patrimoni Natural, Cultural i Històric de la Serra de Bellmunt-Almenara (Castellserà, 14 de març de 2015), *Gallecs a la plana del Vallès* (Mollet del Vallès, 15 d'abril de 2015) i *Collserola. Patrimoni natural, especulació urbanística i sostenibilitat* (Barcelona, 6 de juny de 2015).

Webs

Durant el curs es van actualitzar permanentment els continguts del web de la Institució (<http://ichn.iec.cat>) i de les seves delegacions i grups de treball. Així mateix, dins l'apartat «Sortides naturalistes» s'incorporaren els itineraris de serra del Montsec, tossal de les Torretes i estany d'Ivars i Vilasana. També es va fer seguiment i actualització dels webs de recerca participativa i de la Societat Catalana de Lepidopterologia.

Delegació del Bages

Durant el curs es van fer sortides a espais naturals de Catalunya, dedicades a botànica, zoologia, ecologia i geologia i guiades per Jordi Badia (biòleg), Oriol Oms (geò-

leg) i Florenci Vallès (biòleg). Foren les següents:

— 11 d'octubre de 2014. Font de Torrentsenta i Pont Cabradís (Gósol, Berguedà).

— 8 de novembre de 2014. Esquerdes de la Freixeneda (Garrotxa).

— 13 de desembre de 2014. De Manresa al coll d'Estenalles per la vall de la riera de Mura (Bages).

— 17 de gener de 2015. Palamós i la Platja de Castell (Baix Empordà).

— 14 de febrer de 2015. Costa Vermella (Rosselló).

— 14 de març de 2015. Viladrau (Osona).

— 11 d'abril de 2015. Naixement del riu Glorieta (Alt Camp).

— 16 de maig de 2015. Passejada per la Roca Canalda i exhibició de vol de rapinyaires al Zoo del Pirineu (Odèn, Solsonès).

— 13 i 14 de juny de 2015. Ports de Beseit (Matarranya, Aragó).

— 11 de juliol de 2015. Vall de Comapedrosa (Andorra).

Delegació d'Osona - Grup de Naturalistes d'Osona

Projecte de conservació

Entre l'1 de març i el 31 de setembre de 2014, tingué lloc el Concurs Fotogràfic de Papallones, consistent a cercar i fotografiar el màxim nombre possible d'espècies de papallona i penjar les fotografies al web del Grup.

Grups de treball

— Custòdia del territori, coordinat per Carles Martorell.

— Projecte basses, coordinat per Josep Roca i Carles Martorell.

— Projecte mussols, coordinat per Laia Giménez i Jordi Baucells.

— Projecte gat salvatge, coordinat per Ramon Pou i Jordi Faus

— Atles d'orquídies d'Osona, coordinat per Jordi Faus i David Vilasís.

— Grup de treball ornitològic, coordinat per Martí Franch.

Sortides i activitats

Es realitzaren aquestes sortides dins el cicle *Descobreix els sistemes aquàtics*:

— 26 de setembre de 2014. Els ratpenats.

— 11 d'octubre de 2014. La geologia i els fòssils.

— 25 d'octubre de 2014. Micro-mamífers i mamífers carnívors.

— 15 de novembre de 2014. Els bolets.

— 21 de març de 2015. Els ocells.

— 25 d'abril de 2015. Els amfibis.

— 16 de maig de 2015. Les orquídies.

— 27 de maig de 2015. Els peixos.

— 28 de juny de 2015. Macro-invertebrats aquàtics.

— 11 de juliol de 2015. Les plantes medicinals.

Delegació de la Garrotxa

Grups de treball

— Grup Orchis d'estudi de les orquídies, coordinat per Xavier Béjar.

— Grup d'estudi de papallones diürnes, coordinat per Jordi Artola, Beth Cobo i Mike Lockwood.

— Grup de flora vascular, coordinat per Xavier Oliver.

— Grup de flora amenaçada, coordinat per Xavier Oliver i Beatriu Tenas.

— Grup d'estudi dels ortòpters, coordinat per Rafael Carbonell.

— Grup d'estudi dels ocells, coordinat per Fran Trablou.

— Grup d'estudi de les libèl·lules, coordinat per Xavier Oliver.

Sessions i sortides divulgatives

— 6 i 7 de setembre de 2014: Sortida per a veure ortòpters, dirigida per Rafael Carbonell.

— 23 de gener de 2015. Conferència «Conservació d'una espècie amenaçada: la gavina corsa a Catalunya», de Ricard Gutiérrez, zoòleg i tècnic de fauna litoral i marina de la Generalitat. Tingué lloc a la sala El Caliu del centre cultural Els Catòlics (Olot).

— 21 de febrer de 2015. IX Seminari sobre Patrimoni Natural de la Comarca de la Garrotxa. Es dugué a terme en el marc de la celebració del desè aniversari de la Delegació, i va constar d'un gran nombre de ponències sobre qüestions com, per exemple, l'evolució paleoam-

biental durant l'holocè a la Vall d'en Bas, o els líquens de les roques calcàries de l'alta Garrotxa. Va tenir lloc a la sala Pere Serrat d'Els Catòlics (Olot).

— 19 d'abril de 2015. Sortida matinal «Plantes de la vall d'Hostoles», a càrrec del botànic Xavier Oliver.

— 31 de maig de 2015. Sortida per a conèixer els líquens dels guixos i dels granits de la Garrotxa, guiada per Esteve Llop, de la Unitat de Botànica de la Universitat de Barcelona (UB).

— 14 de juny de 2015. Tercer Dia de les Papallones. Itinerari guiat pels col·laboradors del CBMS (Catalan Butterfly Monitoring Scheme) —un projecte de seguiment de les poblacions de papallones diürnes—, a Sant Feliu de Pallerols.

— 18 de juny de 2015. Presentació dels treballs de conservació i millora de l'espai d'interès botànic dels Plans de Pòrtoles, als termes municipals de Pardines i Vilallonga de Ter, desenvolupats entre 2014 i 2015.

— 2 d'agost de 2015. Sortida per a observar ortòpters, sota el guiatge de Rafael Carbonell, del grup d'ortòpters de la Delegació. Es va fer un recorregut per la Vall d'en Bas i les basses de Monars.

Tertúlies naturalístiques

Les tertúlies naturalístiques de la Delegació de la Garrotxa tenen la finalitat de reunir les persones interessades en el patrimoni natural de la comarca per tal de parlar de temes varis, com ara aspectes

concrets de fauna, flora o geologia, i projectes previstos o que estan en marxa. Durant aquest curs es van celebrar les tertúlies següents:

— 9 d'octubre de 2014. «Invasions o colonitzacions: fauna i flora dels rius de la comarca de la Garrotxa».

— 13 de novembre de 2014. «Els amfibis i els rèptils de la Garrotxa: què en sabem?»

— 11 de desembre de 2014. «Els mol·luscs de la Garrotxa: cargols, llimacs i nàiades».

— 13 gener de 2015. «Els insectes de la Garrotxa: què en sabem?»

— 12 de febrer de 2015. «Els líquens i les mol·les de la Garrotxa: què en sabem?»

— 10 de març de 2015. «La migració primaveral dels ocells a la Garrotxa».

— 7 d'abril de 2015. «Lluita o convivència: espècies invasores de la Garrotxa».

— 14 de maig de 2015. «Natural o artificial: com és el paisatge de la Garrotxa?»

— 29 de maig de 2015. «Revisitant l'odissea d'en Shackleton. Antàrtida i South Georgia».

— 11 de juny de 2015. «Diürnes i nocturnes: què en sabem de les papallones de la Garrotxa?»

— 12 de juny de 2015. «Madagascar».

— 9 de juliol de 2015. «Ja no plourà més! Està canviant el clima de la Garrotxa?»

Publicacions

Annals de la Delegació de la Garrotxa,
núm. 7 (2015): *VII Seminari sobre el
Patrimoni Natural de la comarca de
la Garrotxa, del 23 de febrer de 2013.*
*Lithodora. Novetats botàniques de la
Garrotxa*, 2015.

*Memòria d'activitats de la Delegació de
la Garrotxa de la Institució Catalana
d'Història Natural*, 2014.

Grup de treball d'estudi dels odonats

Oxygastra

Durant el curs es van continuar les tasques relacionades amb l'*Atles dels odonats de Catalunya*.

Grup de treball Societat Catalana de Fotògrafs de Natura

Les activitats organitzades el curs 2014-2015, que tingueren lloc a la seu de l'IEC, foren les següents:

Exposició «Montphoto»

El 15 de juny de 2015 s'inaugurà l'exposició «Montphoto 2015», a càrrec de Pere Soler i de Paco Membrives, amb la sessió titulada «Cercant les imatges dels meus somnis». La mostra fotogràfica, formada per vuitanta obres premiades en el Concurs Internacional de Fotografia de Natura Montphoto 2014, es pogué visitar al claustre de l'IEC fins al 25 de juny.

Sessions audiovisuals

— 15 d'octubre de 2014. *10 anys sense el Dr. Margalef*, a càrrec dels biòlegs

Mercè Durfort, Ramon Folch i Albert Masó.

— 27 de novembre de 2014. *Els pous de neu i de glaç als Països Catalans*, per Ernest Costa, expert en fotografia antropològica i de paisatge.

Sessions de Fotografia de Natura

— 2 de febrer de 2015. XLI Sessió de Fotografia de Natura: «La conservació en la fotografia de natura», per Joan de la Malla.

— 23 de març de 2015. XLII Sessió de Fotografia de Natura: «Nicaragua, un país de verge natura», a càrrec de Tato Rosés.

— 4 de maig de 2015. XLIII Sessió de Fotografia de Natura: «Màrqueting per a fotògrafs: construint una marca», per Mònica Busquets.

Exposició «Formes i textures de la natura»

Després de la seva presentació i exhibició a la seu de l'IEC, també fou exposada a l'Ajuntament de Torres de Segre (5 de desembre de 2014-11 de gener 2015); a Can Coll, Centre d'Educació Ambiental, situat al Parc Natural de la serra de Collserola (25 de gener-15 març de 2015); i a la Masia de l'Avenc, a Tavertet (21 de març-20 setembre de 2015).

Delegació de la Serralada Litoral Central

La Delegació de la Serralada Litoral Central (SLC) va ésser presentada l'11 de

març de 2015 en un acte que, tal com s'ha explicat més amunt, va tenir lloc a Can Palauet (Mataró). A continuació es presenten les activitats organitzades per la nova delegació de la ICHN durant el curs 2014-2015, que generalment es dugueren a terme a Can Palauet.

— 8-30 d'abril de 2015. Seminari 2015 «El sòl, font de vida». Cicle de seminaris dedicat als sòls amb motiu de la declaració del 2015 com a Any Internacional dels Sòls per les Nacions Unides. Fou organitzat conjuntament amb la Direcció de Cultura de l'Ajuntament de Mataró, i constà de les sessions següents:

- 8 d'abril. Conferència «Què són els sòls, com es formen, quins serveis ens donen, com els denominem?», a càrrec de Jaume Porta (Departament de Medi Ambient i Ciències del Sòl de la Universitat de Lleida i membre de l'IEC).

- 11 d'abril. Sortida de camp al Montnegre, guiada per Guillem Bagaria (CREAF) i Marcos Fernández (SLC).

- 14 d'abril. Conferència «Vulnerabilitat dels sòls a la desertificació», de Teresa Sauras (Departament de Biologia Vegetal de la UB).

- 15 d'abril. Conferència «El paper de la fauna edàfica dins les xarxes tròfiques del sòl», per Eduardo Mateos (Departament de Biologia Animal de la UB).

- 18 d'abril. Taller «Identificació de fauna edàfica». Sessió d'aprofundiment en el coneixement dels sòls, impartida per Teresa Sauras (Departament de Biologia

Vegetal de la UB) i Eduardo Mateos (Departament de Biologia Animal de la UB). Tingué lloc a Can Boet, Centre de Patrimoni Arqueològic i Natural (Mataró).

- 21 d'abril. Conferència «Ús i gestió del territori a la Mediterrània: implicacions en la fertilitat del sòl», de Joan Romanyà (Departament de Productes Naturals, Biologia Vegetal i Edafologia de la UB).

- 22 d'abril. Conferència «Biotecnologia per la recuperació sostenible de sòls contaminats», per Magdalena Grifoll (Departament de Microbiologia de la UB).

- 29 d'abril. Conferència «Obtenir sòl per a poder restaurar els espais miners... tot un repte», a càrrec de Montserrat Jorba (Departament de Biologia Vegetal de la UB).

- 30 d'abril. Conferència «Ensamant la terra: allò que ens diuen els compostos orgànics volàtils del sòl», de Dolores Asensio (Unitat d'Ecologia Global del CREAF).

— 17 de juny de 2015. Conferència «Les nàiades, custòdies de les aigües dolces», pel malacòleg Cristian Ruiz Altaba (Universitat de les Illes Balears).

Publicacions

Durant aquest curs es va publicar el número 25 de la revista de divulgació científica *L'Atzavara*, dedicat a «La vida a les aigües dolces».

Associació Orquidològica de Catalunya

D'entre les activitats realitzades durant el curs, destaca la sortida a Taradell per a observar orquídiess, que es dugué a terme el diumenge 10 de maig de 2015.

Publicacions

Butlletí de la Institució Catalana d'Història Natural, núm. 78 (2014).

Notícies de la Institució: Circular de la

Institució Catalana d'Història Natural, núm. 115 (setembre-octubre 2014), 116 (novembre-desembre 2014), 117 (gener-febrec 2015), 118 (març-abril 2015), 119 (maig-juny 2015) i 120 (juliol-agost 2015).

Societat Catalana de Biologia

Any de fundació:	1912
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	JOSEP CLOTET ERRA
Vicepresidència 1a:	ÀUREA NAVARRO SABATÉ
Vicepresidència 2a:	JORDI BARQUINERO MAÑEZ
Secretaria general:	ROSA PÉREZ ROURA
Vicesecretaria:	MARINA RIGAU RESINA
Tresoreria:	MARC MARTÍ-RENOM
Vocalia d'Acció Territorial:	ORIOL CABRÉ FABRÉ
Vocalia de Comunicació:	JOAN DURAN FERRER
Vocalia d'Ensenyament:	CARLES GIMÉNEZ ESTEBAN
Vocalia de Publicacions i Lexicografia:	DOLORS VAQUÉ VIDAL
Vocalia de Seccions:	ALBERT JORDAN VALLÈS
Vocalia de Promocions:	EVA COLÀS ORTEGA
Vocalia d'Estudiants:	ORIOL IBORRA ECEA
Delegat de l'IEC:	RICARD GUERRERO MORENO

Coordinadors de les seccions especialitzades

Aqüicultura	JOSEP PLANAS (Universitat de Barcelona)
Biofísica	PERE GARRIGA (Universitat Politècnica de Catalunya)
Biologia Computacional i Bioinformàtica	RODERIC GUIGÓ (Centre de Regulació Genòmica)
Biologia de Plantes	ANA I. CAÑO-DELGADO (Universitat Autònoma de Barcelona)
Biologia de la Reproducció	ENRIC RIBES (Universitat de Barcelona)
Biologia del Desenvolupament	JORDI GARCIA-FERNÁNDEZ (Universitat de Barcelona)

Biologia Evolutiva	MONTSERRAT PAPACEIT (Universitat de Barcelona)
Biologia i Indústria	RAMON ROCA (Societat Catalana de Biologia)
Biologia Molecular	ALBERT JORDAN (Consell Superior d'Investigacions Científiques)
Biologia Molecular del Càncer	GABRIEL CAPELLÀ (Institut Català d'Oncologia)
Biologia de Sistemes	ALBERT SORRIBAS (Institut de Recerca Biomèdica de Lleida)
Biologia i Societat	CRISTINA JUNYENT (Fundació Ciència en Societat)
Ecologia Aquàtica	RAMON MASSANA (Institut de Ciències del Mar)
Ecologia Terrestre	JOSEP MARIA ESPELTA (Centre de Recerca Ecològica i d'Aplicacions Forestals)
Ensenyament	CARLOS GIMÉNEZ (Col·legi Sant Gabriel, Viladecans)
Estudiants	ORIOL IBORRA (Universitat de Barcelona)
Genòmica i Proteòmica	MARIO CÁCERES (Universitat Autònoma de Barcelona)
Microbiologia	MERCÈ BERLANGA (Universitat de Barcelona)
Neurobiologia Experimental	JOSEP SAURA (Universitat de Barcelona)
Senyalització Cel·lular i Metabolisme	FRANCESC VIÑALS (Institut Català d'Oncologia)
Virologia	ROSA MARIA PINTÓ (Universitat de Barcelona)
	JUANA DíEZ (Universitat Politècnica de Catalunya)
SCB a Alacant	IVAN QUESADA (Institut de Bioenginyeria d'Elx)
SCB a Balears	vacant

SCB a Lleida	M. ÀNGELES DE LA TORRE (Universitat de Lleida)
SCB al Vallès	JORDI BARBÉ (Universitat Autònoma de Barcelona)
SCB a València	LLUÍS PASCUAL (Universitat de València)
SCB a Vic	JULITA OLIVERAS (Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya)
Nombre de socis:	1.440

Activitats

Les seccions de la Societat Catalana de Biologia (SCB) van organitzar un gran nombre d'activitats durant el curs 2014-2015. Tot seguit es presenten les més destacades, que generalment tingueren lloc a la seu de l'IEC.

Jornades

— 24 d'octubre de 2014. II Jornada Internacional sobre Fisiologia de la Natació en Peixos. Organitzada per la Secció d'Aqüicultura, oferí conferències d'investigadors de prestigi entorn de la natació en peixos.

— 24 d'octubre de 2014. Jornada PI3K: «Paper en fisiologia i patologia», organitzada per la Secció de Senyalització Cel·lular. La jornada, que se celebra cada any, se centra en els PI3K, una família d'enzims vinculats a funcions cel·lulars com ara el creixement de les cèl·lules i la proliferació, la supervivència o el tràfic

intracel·lular. En aquesta edició es van oferir més de deu conferències d'experts d'arreu del món.

— 24 d'octubre de 2014. XI Jornada d'Avanços en Ecologia, organitzada per la Secció d'Ecologia Aquàtica i pel Centre d'Estudis Avançats de Blanes (CEAB). Les sessions, dutes a terme a la seu del CEAB, foren les següents:

- «Els efectes dels canvis en les polítiques sanitàries, en els paràmetres demogràfics, el comportament i els serveis ecosistèmics proporcionats pels ocells carronyaires», a càrrec d'Antoni Margalida (Universitat de Lleida).

- «Reptes actuals de l'ecotoxicologia aquàtica: de la previsió del risc a la conservació de la integritat ecològica», per Helena Guasch (Institut d'Ecologia Aquàtica de la Universitat de Girona).

- «Fonts, transport i efectes dels compostos orgànics i semivolàtils en el Sistema Terra: un altre vector de Canvi

Global», per Jordi Dachs (Institut de Diagnosi Ambiental i Estudis de l'Aigua).

- «Filogeografia a la regió macaronèsica: radiació o (quasi) no radiació en dos gèneres d'asteràcies», de Joan Vallès (Laboratori de Botànica de la Facultat de Farmàcia de la Universitat de Barcelona).

- «Oblidats a l'oceà: els rèptils de l'arxipèlag de Socotra com a model per a l'estudi de la biogeografia, evolució i conservació en illes», de Salvador Carranza (Institut de Biologia Evolutiva del Consell Superior d'Investigacions Científiques, CSIC).

— 25 d'octubre de 2014. XV Matinal de l'Evolució: «Com i per què fabricar vida?». Jornada d'actualització científica per a professorat de secundària i batxillerat, organitzada per la Secció de la SCB a València i duta a terme a Octubre Centre de Cultura Contemporània (València). El programa va incloure les conferències «Biologia sintètica: història d'una quimera realitzable» (Juli Peretó, Universitat de València i IEC), «Cèl·lules mínimes: evolució i disseny» (Rosario Gil, Universitat de València) i «Cèl·lules i màquines» (Manel Porcar, Fundació General de la Universitat de València).

— 27 de novembre de 2014. V Jornada de Biofísica. Organitzada per la Secció de Biofísica, la jornada, que acollí diverses conferències d'experts, se celebrà per tal de facilitar el contacte entre els grups que treballen en l'àmbit de la

biofísica i afavorir les discussions sobre els respectius temes de recerca.

— 12 de desembre de 2014. Jornada de Santa Llúcia: «Aliments per a la ciutat». L'organitzà la Secció de Biologia i Societat, amb la col·laboració de l'Associació Catalana de Comunicació Científica i la Fundació Ciència en Societat. La jornada té la finalitat d'acostar el coneixement científic actualitzat als periodistes, i en aquesta ocasió es va centrar en els aliments per a la ciutat de Barcelona, amb el plantejament de qüestions com ara la seva procedència.

— 12 de desembre de 2014. II Jornada de Bioinformàtica i Biologia computacional. L'organitzà la Secció de Bioinformàtica i Biologia computacional, conjuntament amb Bioinformàtics Barcelona. La jornada es programà en quatre sessions, amb una ponència cadascuna:

- «Structural pharmacology. The scope and role of structural approaches to understanding drug action», a càrrec de l'expert en farmacologia estructural i en descobriment de nous fàrmacs John Overlinton (European Bioinformatics Institute - European Molecular Biology Laboratory, Cambridge).

- «Phylogenetic inference from genome-wide data», presentada per l'especialista en evolució David Posada (Universitat de Vigo).

- «A comprehensive model of the ESC's epigenetic network», d'Alfonso Valencia (Centre Nacional d'Investiga-

cions Oncològiques i president electe de la International Society for Computational Biology).

Finalment, Ramon Maspons, de l'Agència de Qualitat i Avaluació Sanitàries de Catalunya, va presentar el VISC Project, treball de biomedicina endegat per la Generalitat.

— 7 de març de 2015. IV Jornada de Biologia a l'Ensenyament: «Il·lusiona't amb la biologia», organitzada per la Secció d'Ensenyament i pel Museu de Ciències Naturals de Barcelona. Jornada d'intercanvi d'experiències per al professorat de biologia, amb l'objectiu de difondre activitats engrescadores al voltant de la biologia. La jornada, que es portà a terme al Museu Blau de Barcelona, s'inicià amb una taula rodona d'entitats organitzadores d'activitats per a alumnes de biologia, amb ponents relacionats amb la Fundació Catalunya - La Pedrera, amb el Centre de Regulació Genòmica, amb el Parc Científic de Barcelona i amb el Museu Blau. A continuació, els docents participants van exposar les seves experiències a l'aula vinculades a projectes d'innovació docent en biologia. Finalment, Jorge Wagensberg, físic, professor universitari i expert en museologia, va pronunciar una conferència sobre el goig intel·lectual i el talent interdisciplinari.

— 10 de març de 2015. V Jornada de la Cromatina i Epigenètica, organitzada per la Secció de Biologia Molecular

i el Barcelona Chromatin Club. El programa de la jornada s'estructurà en quatre sessions, en què a partir de xerrades de científics de renom internacional—com per exemple Gunnar Schotta, de la Universitat Ludwig Maximilian de Munic—i de l'exposició de pòsters dels participants es van anar coneixent els resultats més innovadors dels investigadors catalans que treballen en aquest àmbit de la recerca biològica i biomèdica. Entre altres temes, es va tractar la biologia de les proteïnes histones i els mecanismes pels quals les seves modificacions desemboquen en malalties, es va analitzar l'arquitectura epigenètica de la cèl·lula cancerosa i es va parlar de la modelització tridimensional del genoma.

— 29 d'abril de 2015. Aportació de les Dades òmiques a la Immunologia. Jornada organitzada per la SCB i la Societat Catalana d'Immunologia. L'acte central consistí en una taula rodona en què participaren Manel Juan (Hospital Clínic de Barcelona), Eduard Sabidó (Centre de Regulació Genòmica) i Àlex Sánchez Pla (Universitat de Barcelona i Institut de Recerca de la Vall d'Hebron). Junts van discutir sobre l'aplicació de les òmiques a la medicina personalitzada, un dels principals reptes de la biologia actual i, sobretot, de la biomedicina del futur més immediat. L'activitat es completà amb dues conferències: Esteban Ballestar, de l'Institut d'Investigació Biomèdica de Bellvitge, parlà de les perspectives de

l'epigenòmica en malalties del sistema immunitari, i Josep Villanueva, de l'Institut d'Oncologia de la Vall d'Hebron, va aportar nous coneixements sobre el secretoma del càncer, la seva diagnòsi i les implicacions terapèutiques dels darrers descobriments en aquest àmbit.

— 15 de maig de 2015. Patofisiologia de la Diabetis i l'Obesitat: «Entendre el problema per abordar-ne les solucions», organitzada per la Secció de Senyalització Cel·lular i Metabolisme. Un dels temes més rellevants fou la regulació del pes corporal i el metabolisme energètic per part de diverses zones i tipus cel·lulars del cervell, i en aquest sentit, per exemple, Denis Burdakov, catedràtic de neurociència de sistemes al King's College de Londres, va pronunciar la conferència «Brain energy-sensing and body weight control». D'altra banda, també es van tractar aspectes com l'aproximació metabòlica a la comprensió de la diabetis i l'obesitat o la caracterització de dianes moleculars per a futurs tractaments d'aquestes patologies.

— 23 de maig de 2015. XVI Matinal de l'Evolució: «Origen de la vida i món de l'RNA». Jornada d'actualització científica dirigida a professorat de secundària i batxillerat, que en aquesta ocasió se celebrà amb motiu del nomenament d'Antonio Lazcano com a doctor *honoris causa* per la Universitat de València (UV). Fou organitzada per la SCB conjuntament amb l'IEC i la UV, i tingué lloc a l'Auditori

Joan Plaça Jardí Botànic de la Universitat. Hi participaren María José Lorente (professora del Departament de Biologia funcional de la UV i delegada del rector per a la Incorporació a la Universitat), Manuel Serra (professor d'ecologia i director de l'Institut Cavanilles) i J. Lluch (professor de zoologia i degà de la Facultat de Ciències Biològiques). Les conferències presentades van ésser les següents: «Darwin en el tub d'assaig: l'evolució experimental d'àcids nucleics» (C. Briones), «Molt més que patògens: trucs adaptatius i solucions compartides en el món viral» (S. Manrubia) i «Cròniques moleculars: la història del món de l'RNA» (A. Lazcano). Finalment, s'obrí un debat amb els ponents, moderat per Juli Peretó (professor de bioquímica i biologia molecular i membre de l'Institut Cavanilles i de la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC).

— 2 i 3 de juny de 2015. XXII Jornada de Biologia molecular. Organitzada per la Secció de Biologia Molecular, amb la col·laboració de la Secció de Biologia i Indústria. Hi participaren un centenar d'investigadors i estudiants de doctorat per exposar els resultats de la seva recerca en diversos aspectes de la biologia molecular. L'objectiu de les jornades és afavorir la interacció entre els membres de les diferents institucions de recerca de Catalunya i oferir als estudiants de doctorat una plataforma per a presentar la seva recerca. En aquesta edició hi hagué vint-i-tres comunicacions orals i onze en

format pòster, i els ponents foren Eduard Batlle (Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona), que parlà de la senyalització de TGF-beta en càncer colorectal; Lucas Carey (Universitat Pompeu Fabra), que tractà les variacions genètiques temporals per a afrontar canvis ambientals també temporals; Joan-Ramon Daban (UAB), que parlà de morfologia, dimensions i propietats mecàniques dels cromosomes condensats; David Reverter (UAB), que exposà una nova ruta biològica, SUMO, que actua en paral·lel al sistema de la ubiqüitina, i, finalment, David Resina (Bioingenium, Parc Científic de Barcelona), que tractà la producció de proteïnes recombinants.

A més, es lliurà el Premi Lluís Cornudella, ofert a la millor presentació per part d'un estudiant de doctorat. S'atorgà a Irene Garcia, del grup de Xavier Gomis de l'Institut de Biologia Molecular de Barcelona del CSIC, per *Structural insights into the action of a bacterial protease inhibitor*, i a Nuno Amaral, del grup de Manuel Mendoza del Centre de Regulació Genòmica, per *The Aurora-B dependent NoCut checkpoint prevents damage of anaphase bridges after DNA replication stress*.

— 12 de juny de 2015. Jornada d'Avanços en Recerca en Aqüicultura. La finalitat d'aquesta jornada, organitzada per la Secció d'Aqüicultura, fou mostrar els avenços en diferents aspectes de l'aqüicultura, com ara la reproducció, la immu-

nologia, la patologia, la nutrició o la tecnologia, als grups de recerca universitaris i als centres de recerca de Catalunya. L'activitat inclogué diverses conferències d'experts de prestigi internacional en l'àmbit de l'aqüicultura.

— 23 de juny de 2015. XV Jornada de Biologia evolutiva, organitzada per la Secció de Biologia Evolutiva per a promoure la interacció entre els membres dels grups de recerca de Catalunya que treballen en aquest camp i donar l'oportunitat als investigadors més joves de presentar i debatre en exposició oral els seus treballs doctorals o postdoctorals. La jornada va incloure dues conferències de científics de prestigi internacional: Erich Bornberg (Facultat de Ciències Biològiques de la Universitat Westfaliana Wilhelm de Münster, Alemanya) i Angela Hancock (Max F. Perutz Laboratories, Àustria).

— 2 de juliol de 2015. XIV Jornada de Biologia de la Reproducció, organitzada per la Secció de Biologia de la Reproducció i celebrada a la Facultat de Veterinària de la UAB. Reunió bianual per a posar en contacte els grups de recerca sobre temes relacionats amb la biologia de la reproducció animal i humana, per a exposar i discutir els resultats de les seves investigacions. Entre molts altres aspectes, es van exposar els darrers estudis realitzats entorn de la motilitat dels espermatozoides humans, de la longitud telomèrica, de l'espermatogènesi i de les tècniques reproductives en animals

d'importància en l'activitat ramadera. A més, els investigadors van poder visitar les instal·lacions del Servei de Reproducció Equina de la Facultat de Veterinària de la UAB.

Conferències i simposis

— 22 d'octubre de 2014. IX Simposi de Neurobiologia, organitzat per la Secció de Neurobiologia Experimental. Aquest simposi, que se celebra cada dos anys, aplega una part molt significativa dels investigadors en neurociències dels Països Catalans amb l'objectiu d'intercanviar resultats, experiències i protocols i establir col·laboracions.

— 21 de gener de 2015. «L'Ebola», conferència a càrrec de Miguel Julián Martínez (Hospital Clínic de Barcelona) i organitzada per la Secció d'Ensenyament per tal de reflexionar sobre qüestions com fins a quin punt l'alarma social que va generar l'Ebola era consistent i fonamentada, si van ésser apropiades les mesures de prevenció i seguretat adoptades pels països del primer món o quines són les mesures per a controlar el virus en les zones on ataca la població amb més virulència i de manera més extensa. El ponent, especialista en microbiologia del Centre de Diagnòstic Biomèdic de l'Hospital Clínic de Barcelona, i especialista en la replicació del virus de l'Ebola, parlà del cicle de vida d'aquest virus, de la mane-

ra com es transmet, del brot recent, del motiu pel qual produeix una malaltia tan greu i dels tractaments i les vacunes que s'estan desenvolupant per combatre'l.

— 4 de febrer de 2015. «La tercera dimensió del genoma», conferència organitzada per la Secció d'Ensenyament. Anà a càrrec de Marc A. Martí-Renom (professor d'investigació de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats i investigador del Centre Nacional d'Anàlisi Genòmica), que va explicar els conceptes fonamentals del plegament del genoma dins el nucli, els coneixements actuals que determinen de quina manera s'esdevé aquest plegament i la predicció de l'estructura de genomes i dominis genòmics.

— 5 i 6 de maig de 2015: VIII Simposium europeu: «El laboratori clínic i la indústria del diagnòstic *in vitro*. Anàlisi prop del pacient». L'organitzà la SCB conjuntament amb l'Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic, per tal de compartir experiències i promoure la qualitat i la seguretat en l'atenció al pacient. S'estructurà en quatre sessions, en què es parlà d'experiències en unitats de diagnòstic ràpid, del paper dels professionals del laboratori en la coordinació dels sistemes d'anàlisi prop del pacient, de les eines per a garantir la qualitat i l'acreditació d'aquestes anàlisis i de les darreres novetats tecnològiques i tendències de futur en el diagnòstic *in vitro*.

Altres activitats

— 3 d'octubre de 2014. 10th Workshop on genomics and proteomics. Taller organitzat per la Secció de Genòmica i Proteòmica per a presentar la investigació dels grups de treball sobre diferents aspectes de la genòmica i la proteòmica, i promoure la interacció científica i el debat. Els principals ponents foren Jeroen Krijgsveld, cap d'equip i director del Servei Central de Proteòmica del Laboratori Europeu de Biologia Molecular (Alemanya), i Jeffrey Barrett, cap del Grup de Genòmica Mèdica de l'Institut Wellcome Trust Sanger (Regne Unit).

— Febrer de 2015. Olimpíada de biologia de Catalunya 2015, organitzada per la Secció d'Ensenyament conjuntament amb la major part de les universitats catalanes, el Centre de Documentació i Experimentació en Ciències, el Col·legi de Biòlegs de Catalunya, el Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya, l'Oficina d'Organització de Proves d'Accés a la Universitat, el Seminari Permanent de Ciències Naturals i la Sociedad Española de Bioquímica y Biología Molecular. L'Olimpíada té l'objectiu d'estimular i comprometre els estudiants en la biologia a partir del coneixement de temes com la contaminació ambiental, el canvi climàtic, la biotecnologia, la conservació de la biodiversitat o el diagnòstic i tractament de les malalties. En aquesta edició, la cinquena, hi participaren tres-cents vint estudiants de batxillerat

catalans, i les proves consistiren en una part teòrica (7 de febrer) i una de pràctica (el dia 11), realitzades a la Universitat de Barcelona, a la Universitat de Lleida, a la Universitat de Vic, a la Universitat Rovira i Virgili i a la Universitat de Girona. Els premis es lliuraren el dia 20 del mateix mes a la seu de l'IEC, i els guanyadors de la medalla d'or foren Mariona Colomer i Adam Teixidó, de l'Institut Jaume Vicens Vives de Girona, i Inés Martínez, del Col·legi Claret de Barcelona.

— 27 de febrer de 2015. I Viquimarató bioinformàtica. La Secció de Biologia Computacional i Bioinformàtica, amb la col·laboració d'Amical Wikimedia i el Centre de Regulació Genòmica, va organitzar aquesta reunió d'investigadors i viquipedistes per a millorar els continguts de bioinformàtica i disciplines afins a la Viquipèdia en català.

— 19 i 20 de març de 2015. SCB Developmental Biology Joint Retreat. Trobada organitzada per la Secció de Biologia del Desenvolupament a l'Hotel Eden Roc, de Sant Feliu de Guíxols. L'objectiu fou reunir grups de recerca en biologia del desenvolupament de les universitats catalanes i institucions de recerca, per tal de promoure el debat científic tot intercanviant resultats, idees, hipòtesis i metodologies, i fomentar possibles col·laboracions futures. La reunió inclogué diverses comunicacions, entre les quals destacaren les dels convidats Filippo del Bene i Christen Mirth.

— 26-28 de març de 2015. XVI Ex-porecerca jove. Iniciativa de MAGMA, Associació per a Promoure la Recerca Jove, amb el suport de la SCB i d'altres entitats com la Fundació Catalunya - La Pedrera, el Parc Científic de Barcelona o el CSIC. Consistí en una mostra de treballs de recerca de joves d'entre 12 i 30 anys i, entre d'altres, es va atorgar el Premi Antoni Prevosti de Biologia Evolutiva a la millor comunicació oral d'un jove investigador.

— 8 d'abril de 2015. Presentació, a la seu de l'IEC, del nou número de la revista *Treballs* de la SCB.

— 10 de juny de 2015. Homenatge al Premi Sala-Trepat, organitzat pel Consell Directiu de la SCB. Núria Sànchez Coll, última guardonada amb el Premi Sala-Trepat de la SCB, i Pere Puigdomènech, expresident de la Societat, participaren en l'acte de cloenda de la convocatòria d'aquest premi a manera d'homenatge. Durant l'acte es va anunciar la creació d'un nou conjunt de premis promoguts i atorgats per la SCB a partir del 2016.

— Tertúlies de literatura científica: projecte de la Secció de Vic destinat a estudiants d'ensenyament secundari, de batxillerat i de cicles formatius i a estudiants universitaris. L'objectiu és promoure la lectura d'obres de divulgació científica entre els joves i fer que a partir de lectures amenes i reflexives s'acostin a la ciència. Les activitats es

dugueren a terme a la Facultat de Ciències i Tecnologia de la Universitat de Vic.

Premis

El Premi de la Societat Catalana de Biologia, instituït l'any 1962, s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre ciències biològiques. En la seva 52a convocatòria, integrada en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, la SCB, a proposta d'una ponència formada per Josep Clotet, Joan Duran i Àurea Navarro, acordà atorgar el premi a Bàrbara Samper Martín pel treball *Anàlisi de marcadors prenatal de risc en individus exposats a factors ambientals de risc durant el seu desenvolupament*. El premi es lliurà el 22 d'abril de 2015, en un acte públic a la Sala Prat de la Riba de la seu de l'IEC.

Publicacions

CORBELLA I CORBELLA, Jacint. *Història de la medicina catalana*.

— Volum 1. Llibre I: *Antiguitat*; Llibre II: *Edat mitjana*; Llibre III: *L'època moderna, 1500-1760*; Llibre IV: *Un primer redreçament. Els anys del Col·legi de Cirurgia, 1760-1843*. Barcelona: Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya: Societat Catalana de Biologia de l'Institut d'Estudis Catalans, 2014.

— Volum 2. Llibre V: *Cap a un nou redreçament (1843-1939)*; Llibre VI: *La medicina contemporània (1939-*

2014). Barcelona: Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya: Societat Catalana de Biologia de l'Institut d'Estudis Catalans, 2014.

Treballs de la Societat Catalana de Biologia, núm. 65 (2014).

Societat Catalana de Filosofia

Any de fundació: 1923

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP MONSERRAT MOLAS
Secretaria: BERNAT TORRES MORALES
Tresoreria: CONRAD VILANOÚ TORRANO
Vocalia: XAVIER GARCÍA-DURAN
ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
JOAN GONZÁLEZ GUARDIOLA
CARMEN MERCHÁN CANTOS
XAVIER SERRA BESALÚ
JOSEP M. PORTA FABREGAT

Delegat de l'IEC: PERE LLUÍS FONT

Coordinadors de les seccions especialitzades

Secció de Lògica i Filosofia de la Ciència JOAN ROSELLÓ MOYA
Secció de Filosofia Antiga JORDI SALES CODERCH
Secció de Filosofia Medieval MIGUEL CANDEL SANMARTÍN
Secció de Filosofia Moderna
Grup d'Estudis Fichteans SALVI TURRÓ TOMÀS
Secció de Filosofia Contemporània
Grup d'Estudis Fenomenològics FRANCESC PEREÑA BLASI
Grup d'Estudis Sartreans IGNASI ROVIRÓ ALEMANY
Grup de Filosofia Analítica AMBRÒS DOMINGO BELANDO
Grup de Filosofia Personalista ALBERT LLORCA ARIMANY
Secció de Filosofia Pràctica
Grup de Didàctica de la Filosofia FÈLIX RABAL QUEIXALÓS
Grup Ad Hoc ÀNGELS BALDÓ BULLIDO
Secció de Filosofia Catalana JORDI SALES CODERCH
Secció de Filosofia Clàssica Alemanya SALVI TURRÓ TOMÀS
M. RAMON CUBELLS BARTOLOMÉ

Nombre de socis: 193

Activitats

Durant el curs 2014-2015, les diferents seccions i grups de la Societat Catalana de Filosofia (SCFIL) van organitzar les activitats presentades a continuació.

XIX Col·loquis de Vic: «La guerra»

Els Col·loquis de Vic, de periodicitat anual, són una trobada entre els professionals de les humanitats i els millors especialistes universitaris del moment per a debatre un tema comú. L'activitat, organitzada conjuntament amb l'Ajuntament de Vic, el Consell Comarcal d'Osona, la Societat de Filosofia del País Valencià, l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, l'Institut de Dret i Tecnologia de la Universitat Autònoma de Barcelona i la Universitat de Vic, es portà a terme els dies 2 i 3 d'octubre de 2014 al Consell Comarcal d'Osona (Vic). Aquesta edició es va dedicar a la guerra, entesa des de dos àmbits diferents: 1) la guerra i les arts; i 2) la guerra, la ciència i la filosofia.

Seminari «El clima intel·lectual en el naixement del capitalisme.

Lectura d'Albert Hirschman»

L'organitzà el Grup de Filosofia Pràctica i s'estructurà en dotze sessions, del 6 d'octubre de 2014 al 15 de juny de 2015.

Sessió inaugural del curs 2014-2015

Se celebrà el 28 d'octubre a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC. Va incloure la conferència «Tres-cents anys de la *Monadologia*»,

per Maria Ramon Cubells, professora de la Universitat Rovira i Virgili.

Seminari de formació de professorat:

«Filosofia i cinema»

Activitat formativa organitzada pel Grup de Filosofia Analítica, que es portà a terme del 14 de gener al 3 de juny de 2015 a la seu de l'IEC. El seminari s'estructurà en les deu sessions següents, cadascuna de les quals va partir d'una pel·lícula que va servir de base per a introduir i debatre un tema filosòfic concret.

— «Sobre el mal i la seva representació», a càrrec de Núria Sara Miras, de la Facultat de Filosofia de la Universitat de Barcelona (UB). *Nuit et brouillard* (*Nit i boira*, Alain Resnais, 1955).

— «El immoralismo en el arte», per Esa Díaz León, de la Facultat de Filosofia de la UB. *Hable con ella* (Pedro Almodóvar, 2002).

— «¿Aprender de la ficción?», a càrrec de Manuel García-Carpintero, de la Facultat de Filosofia de la UB. *North by Northwest* (*Con la muerte en los talones*, Alfred Hitchcock, 1959).

— «Externismo ético, externismo representacional y escepticismo», per Manuel Pérez Otero, de la Facultat de Filosofia de la UB. *The Matrix* (Larry i Andy Wachowski, 1999).

— «Sobre la posibilidad de viajar en el tiempo», per José A. Díez, de la Facultat de Filosofia de la UB. *Los cronocrímenes* (Nacho Vigalondo, 2007).

— «Determinisme i lliure albir», per Mar Alloza, de la Facultat de Filosofia de la UB. *Rope (La soga)*, Alfred Hitchcock, 1948).

— «Coneixement i modalitat», a càrrec de Sònia Roca, de la Universitat de Stirling. *It's a Wonderful Life (Que bonic que és viure)*, Frank Capra, 1946).

— «El significat de l'art», per Ernest Weikert, de l'Institut El Morell i el Grup de Sociologia Analítica i Disseny Institucional de la Universitat Autònoma de Barcelona. *Andrei Rubliov* (Andrei Tarkovski, 1966).

— «Sobre la percepció del món; ens podem refiar de nosaltres mateixos?», a càrrec de Sergi Oms, de la Facultat de Filosofia de la UB. *The Wrong Man (Fals culpable)*, Alfred Hitchcock, 1956).

— «La dependència ontològica entre diferents nivells de la realitat», per Marta Campdelacreu, de la Facultat de Filosofia de la UB. *Inception (Origen)*, Christopher Nolan, 2010).

III Congrés Català de Filosofia

Organitzat conjuntament amb la Universitat de les Illes Balears, la Societat de Filosofia del País Valencià i l'Associació Filosòfica de les Illes Balears, amb el suport de la Universitat de les Illes Balears. Es va celebrar a Palma de Mallorca entre els dies 21 i 23 de gener de 2015.

La finalitat del congrés fou defensar la filosofia davant les diverses administracions públiques i promoure la for-

mació filosòfica i l'actualització dels estudis filosòfics en l'ensenyament primari, secundari i universitari; en definitiva, defensar l'interès i la funció de la filosofia en tots els camps de la cultura i especialment en l'àmbit educatiu. Les sessions foren les següents:

— «La lògica i la filosofia del llenguatge, la filosofia de la ciència i la teoria del coneixement».

— «La història de la filosofia i la filosofia de l'educació, l'antropologia filosòfica i l'ontologia».

— «L'estètica i la teoria de les arts».

— «L'ètica, la filosofia política i la filosofia del dret».

— «Didàctica de la filosofia».

— «Història de la filosofia catalana. Ramon Llull i el lul·lisme».

— «Filosofia i literatura. Bartomeu Fiol, poeta».

Jornada de treball: Història

de la filosofia catalana

Jornada amb professors, doctors, doctòrands, estudiants, etc., que es dediquen a la història de la filosofia en la cultura catalana. Se celebrà a L'Enològica (Vilafranca del Penedès), el 28 de febrer de 2015.

L'acte s'obrí amb la ponència «De l'estudi de la filosofia en la cultura catalana», a càrrec de Xavier Serra (Societat de Filosofia del País Valencià), Josep Monserrat Molas (SCFIL) i Joan Cuscó (SCFIL - VINSEUM, Museu de les Cultu-

res del Vi de Catalunya). Tot seguit es van presentar aquestes comunicacions:

— «Alexandre Galí, filòsof de la història», de Manfred Díez.

— «Els escrits estètics d'Antoni Tàpies», a càrrec d'Eulàlia Tort.

— «Documents orsians i edició d'*Els fenòmens de l'atenció*», per Víctor Pérez.

— «La filosofia de Josep Maria Capdevila: esbós d'una lectura genètica», de Joan Cortada.

— «El pensament social i polític de Josep M. Capdevila», a càrrec de Josep Cortada.

— «La filosofia moral d'Alexandre Galí», per Marta Lorente Serichol.

— «La col·lecció Eusebi Colomer», d'Ignasi Roviró.

— «El pensament de Dalí a partir dels seus escrits», per Efreem Gordillo.

La jornada va comptar amb la participació de Pere Martí, Jordi Sales, Joan Puiggrós, Joaquim Suñé, Leire Sales i Jordi Sáez. Clausuraren l'acte Josep Monserrat Molas (president de la SCFIL i degà de la Facultat de Filosofia de la UB) i Raimon Gusi Amigó (regidor de Cultura de l'Ajuntament de Vilafranca del Penedès).

*Seminari sobre Êtant donné
de Jean-Luc Marion*

Seminari organitzat pel Grup d'Estudis Personalistes, que es va dur a terme en cinc sessions entre el 5 de març i el 25 de juny de 2015.

*2nd International ARDIT Congress
of Medievalists: «Senses and sensuality
in the Middle Ages»*

Congrés d'investigadors en què es reflexionà sobre els sentits i la sensualitat en l'edat mitjana. Fou organitzat per la Secció de Filosofia Medieval i l'Associació de Recerca i Difusió Interdisciplinària en Cultures Medievales (ARDIT), amb la col·laboració d'altres institucions. Es va portar a terme entre el 20 i el 22 de maig de 2015 a Barcelona, a l'Edifici Històric i a la Facultat de Geografia i Història de la UB, i a la seu de l'IEC.

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana de Filosofia, núm. 25 (2014).

Journal of Catalan Intellectual History = Revista d'Història de la Filosofia Catalana [en línia], vol. 5-6 (2013) i 7-8 (2014).

L'estat. Barcelona: Societat Catalana de Filosofia, 2014. (Col·loquis de Vic; 18)

Societat Catalana de Física

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JOSEP ENRIC LLEBOT RABAGLIATI
Vicepresidència:	NÚRIA FERRER ANGLADA
Tresoreria:	JOAN GARÍN CASANOVAS
Secretaria:	AGUSTÍ POCH PARÉS
Vocalia:	ALBERT BRAMON PLANAS EMINI ELIZALDE RIUS M. ÀNGELS GARCIA BACH ANTONI GIRÓ ROCA XAVIER GRANADOS GARCIA IGNASI JUVELLS PRADES JORDI MIRALDA ESCUDÉ JORDI MUR PETIT JOAN ÀNGEL PADRÓ CÀRDENAS LLORENÇ PORQUER SEGUÍ SANTIAGO VALLMITIANA RICO JOAN VALLS GONZÁLEZ
Comitè de publicacions:	FRANCESC XAVIER ÀLVAREZ CALAFELL XAVIER JAÉN HERBERA
Coordinació de la pàgina web:	JOAN VALLS GONZÁLEZ
Delegat de l'IEC:	DAVID JOU MIRABENT
Nombre de socis:	389

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

Les activitats organitzades per la Societat Catalana de Física (SCFIS) durant el curs 2014-2015 foren les següents:

XXIII Cicle de conferències:

«Física oberta»

El 8 d'octubre de 2014, a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC, es va inaugurar aquest cicle

amb la conferència «Nanofotònica. Quan la llum ens obre les portes del món nano», a càrrec de Romain Quidant, cap del grup de recerca en nano-òptica plasmònica de l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO). La resta de conferències, que també tingueren lloc a la seu de l'IEC, foren:

— 6 de novembre de 2014. «La física a Catalunya abans i després de 1714», de Joan Garin Casanovas, catedràtic de física i química d'ensenyament secundari.

— 17 de març de 2015. «Les missions Dawn i New Horizons de NASA a punt de fer història a Ceres i Plutó», per Josep M. Trigo-Rodríguez, de l'Institut de Ciències de l'Espai (CSIC-IEEC).

— 14 d'abril de 2015. «La missió Rosetta, la clau per entendre els cometes», per Carme Jordi, del Departament d'Astronomia de la Universitat de Barcelona (UB).

— 7 de maig de 2015. «Nanoenergia: bateries i refineries solars com a alternatives per a l'emmagatzematge d'energia i l'ús integral distribuït d'energies renovables», a càrrec de Joan Ramon Morante, de l'Institut de Recerca en Energia de Catalunya i del Departament d'Electrònica de la UB.

XXX Trobades Científiques

*de la Mediterrània Josep Miquel Vidal:
«Grafe i materials relacionats. Producció,
caracterització, aplicacions»*

Les Trobades Científiques de la Mediterrània Josep Miquel Vidal s'organitzen

cada any conjuntament amb la Secció de Ciència i Tècnica de l'Institut Menorquí d'Estudis, i aquest curs també va tenir la col·laboració de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i l'Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia (ICN2). L'objectiu de les reunions és intercanviar experiències i coneixements sobre un tema actual de recerca, i constituir un fòrum científic que faciliti la relació i la comunicació entre els científics i els tecnòlegs de l'entorn més proper.

Aquesta edició, que tingué lloc a Maó entre els dies 15 i 17 d'octubre de 2014, va girar entorn del grafe. Els especialistes assistents, mitjançant una trentena d'intervencions en llengua anglesa, van debatre, entre altres aspectes, sobre els reptes de la producció de materials relacionats amb el grafe per a aplicacions tant actuals com futures amb materials compostos híbrids reforçats, energia (bateries, supercondensadors, fotovoltai-ca), bio(sensors) i electrònica flexible.

X Jornada de Física i Química a l'IEC

La SCFIS, conjuntament amb la Societat Catalana de Química i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, organitza aquestes jornades temàtiques adreçades a professors de física i química de secundària. La desena edició es va celebrar el 5 de novembre de 2014 a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, i es va programar entorn del 2015 com a Any Internacional de la

Llum i de les Tecnologies basades en la Llum. Les ponències presentades foren les següents:

— «Aplicacions biomèdiques del làser», per David Artigas i Garcia, del Departament de Teoria Senyal i Comunicacions de la UPC i de l'ICFO.

— «Llum, química i vida: de la fotosíntesi a la teràpia optogenètica», a càrrec de Santi Nonell i Marrugat, de l'Institut Químic de Sarrià - Universitat Ramon Llull.

— «Cèl·les solars sensitivitzades amb colorant», a càrrec de Laia Pellejà i Puxeu, de l'Institut Català d'Investigació Química.

— «2015, la llum arriba a tots els racons!», per Míriam Martí Pallarès, de l'ICFO.

— «La física i la química de la llum», a càrrec de Marta Segura Fàbregas i Josep M. Valls Casanovas, de l'Escola Pia Nostra Senyora, de Barcelona.

Participació en el cicle de conferències sobre els premis Nobel de l'any 2014

El Premi Nobel de Física de l'any 2014 fou concedit a Isamu Akasaki, Hiroshi Amano i Shūji Nakamura per «la invenció d'eficients díodes d'emissió de llum blaus, que han fet possibles les fonts de llum blanca brillants i de baix consum». Amb motiu del premi, el 18 de desembre de 2014, a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, Joan Esteve Pujol (Departament de Física Aplicada i Òptica de la UB) va pronunciar

la conferència «El LED blau, Premi Nobel de Física 2014».

Concurs d'imatges de física

«Any Internacional de la Llum»

També amb motiu de l'Any Internacional de la Llum i les Tecnologies basades en la Llum, i amb l'objectiu de fomentar l'interès per l'òptica i la física en la nostra societat, la SCFIS va organitzar aquest certamen, al qual es van presentar 50 fotografies. El jurat, constituït per Ignasi Juvells, Joan Garin i Joan Valls, membres de la junta de la Societat, va decidir premiar les imatges següents:

— Primer premi: *Gravetat estroboscòpica*, de Pedro López Aranguren Oliver.

— Segon premi: *L'invisible que ens envolta*, de Joan Vila Comamala.

— Accèssits: *Aurora boreal*, de Josep Masalles Román; *Fils de foc*, de Marià Cano Santos; *Hielo*, de Gabriel Pinto Cañon, que també va obtenir el Premi Popular, i *La llum sobre un CD*, d'Andreu Arderiu Romero.

Per tal de completar el calendari de la Societat per a l'any 2015, es van seleccionar les fotografies següents:

— *Molí Son Mieres* (portada), de Martí Armengual, Antonia Torrens i Llompart Quetglas.

— *Colors prehistòrics*, d'Antoni Valls Suau.

— *Jameos del agua*, de Ferran Laguarda Bertran.

— *Naixement*, de Carme Ollé Coderch.

— *Pont de Petrolí de Badalona*, de Kutlu Kutluer.

— *Reflexos al capvespre*, d'Elia Lecumberri de Fuentes.

— *Ultrafast photographie*, de Lukasz Piatkowski i Ives L.A. Rezus.

El lliurament de premis es va celebrar el 18 de desembre de 2014 a la Sala Pere i Joan Corominas de l'IEC.

Olimpíada de Física

Des de l'any 1996, la SCFIS organitza la fase catalana de l'Olimpíada Internacional de Física, que aquest curs se celebrà el 6 de febrer de 2015, simultàniament a la Facultat de Física de la UB, a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Lleida, a l'Escola Politècnica Superior de la Universitat de Girona i a la Facultat de Química de la Universitat Rovira i Virgili. Es van seleccionar vint-i-un estudiants de segon de batxillerat perquè formessin la delegació catalana dins la fase espanyola.

Exposició de maquetes a l'IEC

Durant la setmana del 2 al 6 de març de 2015, a la Sala Pere i Joan Corominas de l'IEC van exhibir-se maquetes d'aparells científics i tècnics construïdes per Ramon Magem. Aquesta exposició anava adreçada especialment a estudiants de batxillerat de física o tecnologia. Les maquetes exhibides foren: ariet hidràulic,

cargol d'Arquimedes, bomba hidràulica, font d'Heró, generador de fricció, generador de Van der Graaff, generador electrostàtic de Kelvin, parallamps, bobina de Tesla, corrents induïts, electroimant, generació i ús de l'electricitat, pila de Volta, motor elèctric basculant, motor elèctric lineal, motor elèctric rotatiu, ràdio, magnetòfon, televisor, efectes òptics, zoòtrop, estroboscopi, eolípila d'Heró, màquina de vapor, motor Stirling, motor de combustió interna i giroscopi.

Universitat Catalana d'Estiu

La Societat va participar en l'organització del curs de la Universitat Catalana d'Estiu, impartit a Prada de Conflent entre el 20 i el 23 d'agost de 2015, que es va oferir amb motiu de l'Any Internacional de la Llum i les Tecnologies basades en la Llum. En aquest curs es van donar els coneixements bàsics per a respondre preguntes essencials com què és la llum, per què la llum del Sol és blanca, què passa quan veiem l'arc de Sant Martí o què és un LED. Així mateix, van tractar-se aspectes relacionats amb les aplicacions de la llum —com ara el làser— i es va ensenyar com es pot aprofitar la llum en diferents àmbits que suposen millores per a la ciutadania —com per exemple l'energia solar tèrmica o fotovoltaica, la potabilització d'aigua, la il·luminació a baix cost i aplicacions mèdiques de diagnosi o curatives. Finalment, també es van descriure els diferents camps de recerca relacio-

nats amb aquest tema, especialment la recerca duta a terme en instituts i universitats catalanes.

Kits de fotònica per als Centres d'Ensenyament Mitjà

La Societat, amb motiu de l'Any Internacional de la Llum, es va proposar promoure i divulgar l'òptica, la fotònica i les tecnologies basades en la llum en els centres d'ensenyament per a fomentar la cultura científica relativa al coneixement de la llum i estimular l'interès per les seves múltiples aplicacions. Amb l'objectiu de materialitzar aquesta proposta, es van adquirir lots de fotònica que permeten realitzar set experiències diferents al laboratori: llum, colors, lents i telescopis, ull i visió, polarització, emissió de llum, interferències i difracció. A cada lot, el material hi era en nombre de deu, de manera que, amb grups de tres alumnes, un total de trenta estudiants podien treballar simultàniament en una mateixa experiència.

Els lots els va fabricar una empresa belga en col·laboració amb centres d'investigació internacionals, i la SCFIS en va adquirir vint per a oferir-los a centres d'ensenyament, amb vista a organitzar sessions explicatives per als professors de les diferents experiències que permeten fer. Els coordinadors foren Joan Garin, Ignasi Juvells i Santiago Vallmitjana.

Col·laboracions

Durant aquest curs la Societat va col·laborar en els actes següents:

— «Cristalls a la llum dels raigs X».

Desena mostra temporal organitzada per la Biblioteca de Física i Química de la UB. L'acte inaugural se celebrà el 19 de novembre de 2014 a l'Aula Magna Enric Casassas de la UB. Va incloure la conferència «Cristal·lografia i difracció de raigs X. Una gran amistat al llarg del temps», a càrrec de Miquel Àngel Cuevas (UB).

— Encontres amb el Tercer Cicle.

Activitats organitzades per a estudiants de tercer cicle de la Facultat de Física de la UB, dins dels cicles de tardor 2014 i primavera 2015.

— X Jornada de Recerca del Departament de Física i Enginyeria Nuclear. Organitzada per la UPC i celebrada a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC el 30 de gener de 2015.

— Taller de Física de Partícules, organitzat pel Grup de Física Experimental de Partícules de la UB. Tingué lloc a la Facultat de Física de la Universitat els dies 2 i 9 de març de 2015.

— 3a Jornada d'Investigadors Predoctorals Interdisciplinària (JIPI), celebrada el 9 de març de 2015 a la Facultat de Física de la UB.

Premis

Premis per als treballs de recerca de batxillerat

La SCFIS va convocar per tretzena vegada aquests premis adreçats a estudiants de batxillerat per tal d'estimular la redacció de treballs d'iniciació a la recerca sobre

temes de física. El jurat d'aquesta edició estigué format per Joan Garín, Xavier Jaén, Ignasi Juvells, Agustí Pochi i Joan Valls. D'entre els 67 treballs presentats, s'acordà adjudicar els dos premis als treballs següents:

— *Disseny experimental*, d'Albert Guirado Rivas, del Col·legi Badalonès (Badalona) i sota la direcció de la professora tutora Sara Rosich Mateos.

— *Cimàtica. Experimentant amb el so*, de Jordi Torrents Monegal, de l'Institut Antoni de Martí i Franquès de Tarragona, sota la direcció de la professora tutora Pilar Sanz Lorient.

I es va donar un accèssit a aquests treballs:

— *Construcció d'un espectroscopi d'absorció molecular de llum visible amb materials casolans com a recurs didàctic a l'aula. Els colors ocults de la llum*, de Marta Molina Castanyar i Ariadna Ortega Rams, de l'Institut El Cairat d'Esparreguera, sota la direcció de la professora tutora Verònica Santamaría Domènech.

— *De camí cap a la invisibilitat*, de Carlos Méndez Gálvez, de l'Institut L'Estatut de Rubí, sota la direcció de la professora tutora Anna Sánchez.

— *Construcció d'una bobina Tesla: introducció al món de l'electricitat sense fils*, de Jordi Montmany Cardó, de l'Escola Freta de Calella, sota la direcció del professor tutor José Maria García Martínez.

L'acte de lliurament dels premis va tenir lloc el 6 de març de 2015 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Premi Jordi Porta i Jué de la Societat Catalana de Física

El Premi Jordi Porta i Jué, instituït l'any 1962, s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre física fet per estudiants. En la seva 52a convocatòria, integrada en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, només es va presentar el treball *Quantum Apps. Simulació dels algorismes de Shor i Grover*, de David Arcos Gutiérrez. La SCFIS, a proposta d'una ponència integrada per Albert Bramon Planas (representant de la Societat i professor emèrit de la Universitat Autònoma de Barcelona), José Ignacio Laporta Sentís (Departament d'Estructura i Constituents de la Matèria de la UB) i Jordi Boronat Medico (Departament de Física i Enginyeria Nuclear de la UPC), va acordar concedir-li el premi, que fou lliurat en un acte públic celebrat el 22 d'abril de 2015 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Publicacions

Recursos de Física [en línia], núm. 13 (primavera 2014), 14 (tardor 2014) i 15 (primavera 2015).

Revista de Física, vol. 5, núm. 1 (2014).

Societat Catalana de Química

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	CARLES BO JANÉ
Vicepresidència:	NORA VENTOSA RULL
Secretaria:	XAVIER TOMÀS MORER (fins al 5.2.2015) GREGORI UJAQUE PÉREZ (des del 5.2.2015)
Tresoreria:	RAMÓN SAYÓS ORTEGA
Vocalia:	CONSOL BLANCH COLAT AURELI CAAMAÑO ROS JORDI GARCÍA GÓMEZ JOSEFINA GUITART MAS JORDI LLORCA PIQUÉ ROSA MARIA MARCÉ RECASENS ANNA ROGLANS RIBAS NÚRIA RUIZ MORILLAS PAU SERRA PRAT XAVIER TOMÀS MORER
Vocalia jove:	JOSEP ANTON VIETA CORCOY
Delegat de l'IEC:	ÀNGEL MESSEGUER PEYPOCH
Nombre de socis:	735

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Activitats

— 16 de setembre de 2014. Simposi *Supramolecular chemistry in science*, organitzat conjuntament amb l'Institut de Química Computacional i Catàlisi (IQCC) i la Universitat de Girona, que tingué lloc a l'Aula Magna de la Facultat de Ciències

de la Universitat. Durant l'acte es van pronunciar les conferències «Defining the oligomer form/s responsible for amyloid-beta neurotoxicity in Alzheimer's disease», de Natàlia Carulla (Institut de Recerca Biomèdica de Barcelona); «Nanotechnology & Supramolecular chemistry: hand

in hand», a càrrec de Daniel Maspoch (Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats, i Institut Català de Nanociència i Nanotecnologia), i «Perspectives in chemistry: from supramolecular chemistry to adaptive chemistry», per Jean-Marie Lehn (premi Nobel de Química de l'any 1987).

— 3-5 d'octubre de 2014. XV Ciència en Acció. La Societat Catalana de Química (SCQ) va col·laborar en la final de la quinzena edició d'aquest certamen de divulgació científica adreçat principalment a professors, investigadors i divulgadors científics. A part de la presentació dels projectes finalistes, el programa va incloure conferències i activitats diverses com ara demostracions científiques i exhibicions (per exemple, de robots antropomorfs que interactuaven amb les persones o del funcionament d'un escàner i una impressora 3D). L'acte es va dur a terme al CosmoCaixa (Barcelona).

— 5 de novembre de 2014. X Jornada de Física i Química a l'IEC: «2015 Any Internacional de la Llum i de les Tecnologies basades en la Llum», sobre l'ensenyament de la física i la química, destinada al professorat d'ambdues matèries. En aquesta desena edició, organitzada conjuntament amb la Societat Catalana de Física i l'Associació de Professors de Física i Química de Catalunya, es va contribuir a la celebració de l'Any Internacional de la Llum i de les Tecnologies basades en la Llum. El programa de l'activitat, duta a terme a la Sala Pere

i Joan Coromines de l'IEC, va incloure les conferències següents, cadascuna seguida d'un debat: «Aplicacions biomèdiques del làser», a càrrec de David Artigas Garcia, del Departament de Teoria del Senyal i Comunicacions de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) i de l'Institut de Ciències Fotòniques (ICFO); «Llum, química i vida: de la fotosíntesi a la teràpia optogenètica», per Santi Nonell Marrugat, catedràtic de química física a l'Institut Químic de Sarrià - Universitat Ramon Llull; «Cel·les solars sensitivitzades amb colorant», de Laia Pellejà Puxeu, de la Unitat de Comunicació i Imatge de l'Institut Català d'Investigació Química; «2015, la llum arriba a tots els racons!», per Míriam Martí Pallarès, de l'ICFO, i «La física i la química de la llum», de Marta Segura Fàbregas i Josep M. Valls Casanovas, de l'Escola Pia Nostra Senyora de Barcelona.

— 11 de desembre de 2014. XIV Conferència Enric Casassas: «Innovació: noves eines per a afrontar el gran nou repte», organitzada conjuntament amb la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC, el Departament de Química Analítica i Química Orgànica de la Universitat Rovira i Virgili (URV) i Innovation Hub de la Catalunya Sud. La jornada pretén donar una visió general del que abasta fer innovació, mitjançant activitats que incentiven a participar en les pràctiques comunes en innovació. Entre altres coses, es van presentar eines úniques com ara el pensament sistemàtic inventiu, i es van

mostrar exemples de com les idees es poden portar del laboratori al mercat. A més, es van oferir les comunicacions següents: «Innovació: Què, com i per a què?», de Francisco Andrade (Innovation Hub de la Catalunya Sud); «Noves eines d'innovació per a científics inquiets», a càrrec d'Iris Leinwand i Roy Bendor (Systematic Inventive Thinking, Israel), i «Nodrint una nova generació d'emprenedors», per Xavi Rius (CitySens). Va tenir lloc a Tarragona, a la Sala de Graus de la Facultat de Química, Campus Sescelades, de la Universitat Rovira i Virgili.

— 17 de desembre de 2014. Acte científic amb motiu de la commemoració del Premi Nobel de Química 2014, celebrat a la Sala Prat de la Riba de l'IEC. L'obertura fou a càrrec de Carles Bo Jané, president de la Societat, i tot seguit Jordi Hernando (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB) va pronunciar la conferència «La microscòpia de fluorescència amb superresolució: portant la llum a escala nanomètrica». Per acabar, es van lliurar diplomes a les persones doctorades en algun àmbit de la química durant el curs anterior (2013-2014).

— 19 i 20 de gener de 2015. 20a Conferència Fèlix Serratos, que el dia 19 va tenir lloc a l'Aula Enric Casassas de la Facultat de Química de la Universitat de Barcelona (UB) i, el 20, a l'Auditori del Centre de Recerca Matemàtica de la Facultat de Ciències de la UAB. Obriren

l'acte Albert Moyano i Antoni Riera, de la UB, i seguidament es van presentar les conferències «Novel directing groups in C-H activation and alkyne functionalization», per Juan Carlos Carretero (Universitat Autònoma de Madrid), i «The hydrolytic kinetic resolution reaction» i «Anion-binding catalysis», totes dues d'Eric N. Jacobsen (Universitat de Harvard).

— 15-17 d'abril de 2015. VIII Jornades sobre Química Verda: «Reaprofitem els residus», celebrades a la Facultat de Química de la URV i al pati dels garrofers per tal de promoure una pràctica de la química basada en els principis de la química verda. Les jornades van començar amb una visita a les empreses tarragonines Gomà-Camps de La Riba (indústria paperera), a la planta de compostatge de Botarell, i a Saint-Gobain, a Montblanc (dedicada als envasos de vidre). Tot seguit va inaugurar les Jornades Yolanda Cesteros (degana de la Facultat de Química de la URV), i Jordi Llorca (UPC) va pronunciar la conferència «Valorització de residus agrícoles i industrials per a fer hidrogen». Després es van lliurar els premis del VI Concurs de Fotografia Reaprofitem els Residus, convocat per la Càtedra DOW/URV de Desenvolupament Sostenible, i es van realitzar activitats varies com ara debats, un taller de fabricació de sabó a partir d'olis reciclats o projeccions de documentals.

— 29 d'abril de 2015. XXVII Debat de Química a l'Institut d'Estudis Catalans: «La divulgació de la química», dirigit al professorat de física i química de l'ensenyament secundari i universitari. En aquesta edició, duta a terme a la Sala Prat de la Riba, el tema del debat (la divulgació de la química) coincideix amb el del divuitè número monogràfic de la revista *Educació Química EduQ*. A part del debat pròpiament dit, en què es van intercanviar idees sobre la divulgació de la química en la societat, l'activitat va incloure diverses sessions, com ponències, la projecció de la col·lecció de vídeos «Uau, això és química!» —en què a partir d'una situació quotidiana que planteja una qüestió determinada se n'ofereix la resposta amb l'explicació d'un científic i un experiment—, demostracions de química o el lliurament dels Premis a Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química.

— 2 de juny de 2015. Jornada entre Representants de la Indústria Química a Catalunya i la Societat Catalana de Química. Trobada de la SCQ amb dotze representants de diferents empreses del sector químic, per tal de donar a conèixer la Societat i cercar formes de col·laboració en nous projectes i activitats. Durant la reunió es va establir un llarg debat sobre temes d'interès mutu, com les vocacions a secundària, la formació universitària, els doctorats, l'R+D+i i la millora de la percepció social de la quí-

mica. Va tenir lloc a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC.

— 8 de juny de 2015. V Jornada Medi Ambient i Societat: «Pautes per a la gestió ambiental», duta a terme a la Sala Prat de la Riba de l'IEC i organitzada conjuntament amb Dones d'Avui.Cat i CETaqua. L'activitat se celebra anualment en commemoració del Dia Mundial del Medi Ambient i té la finalitat de donar a conèixer la recerca i les activitats liderades per investigadores i promoure la seva participació en el món científic. Totes les presentacions són a càrrec d'investigadores, i aquesta edició es va estructurar en les sessions «Malalties, metabòlica i òmica ambiental» i «Amenaces i riscos: noves eines de control», cada una de les quals va oferir diverses conferències.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Química

El Premi de la Societat Catalana de Química, instituït l'any 1962 per distingir un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre química, es lliura en el marc dels Premis Sant Jordi de l'Institut d'Estudis Catalans. En la 52a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis*, la SCQ, a proposta d'una ponència formada per Joan Granell, Anna de Juan i Jordi García, s'acordà atorgar el premi a Daniel Cassú Ponsatí pel treball *Nova ruta sintètica per a l'obtenció de piridazinones N-arilades a partir de sals d'arildiazoni*.

El premi es va lliurar en un acte públic a la Sala Prat de la Riba de l'IEC el 22 d'abril de 2015.

Premis a Treballs de Recerca de Batxillerat dins l'Àmbit de la Química

En la novena edició d'aquests premis que ofereix la SCQ a treballs de recerca de batxillerat pertanyents a l'àmbit de la química, els guardonats foren:

— Primer premi i estada científica: treball *La ciència davant d'una bona copa de vi*, d'Elena Ramis, Elga Ratiani i Aina Casademont, alumnes de l'Institut Angeleta Ferrer i Sensat (Sant Cugat del Vallès). També es va premiar *La regulació homeostàtica del ferro (III) en el nostre organisme. Estudi del paper de l'aconitasa i del citrat*, obra de Guillem Ramírez Santos, de l'Institut Jaume Vicens Vives (Girona).

— Accèssit i estada científica: *La sang i els anticoagulants. Síntesi i anàlisi de la Warfarina*, d'Anna Navarro Figueredo, de l'Institut de Vilamajor (Sant Pere de Vilamajor); *Nanorods: de la ciència-ficció a la realitat*, d'Adriana Fernández Campmany, Judith Jover Gornal i Carles Camañes Mayordomo, de l'Institut Leonardo da Vinci (Sant Cugat del Vallès), i *Els beta-glucans de l'ordi. Un nou recurs per a la indústria cosmètica*, de Marian Guillén Moralejo, dels Maristes Montserrat-Lleida (Lleida).

— Menció i estada científica: *Reutilització de pinyols de préssec, albercoc*

i cirera, de Pau Miret Roig (Escola Pia de Sitges, Sitges); *Taller de química amb medicaments*, de Mariam Benayad (Institut de l'Arboç, l'Arboç); *Construcció d'un espectroscopi d'absorció molecular de llum visible amb materials casolans com a recurs didàctic a l'aula. Els colors ocults de la llum*, de Marta Molina Castañar i Ariadna Ortega Rams (Institut El Cairat, Esparreguera); *Biomaterials en acció. La descontaminació d'aigües residuals*, de Carlos Pintado Grima (Institut Federica Montseny, Badia del Vallès); *Petita gran iniciativa. Viabilitat de la creació d'una empresa perfumista a la comarca de l'Alt Camp*, de Natàlia Girona González (Institut Fonts del Glorieta, Alcover); *Formes alotròpiques del carboni*, de Raimon Terricabres Polo (Institut Jaume Callís, Vic); *La fotoluminescència a través del meta-carborà*, de Júlia Ramon Escudé (Institut Lacetània, Manresa), i *Del llapis al transistor (Obtenció de grafè a partir de grafít)*, de Núria Garriga Alonso (Maristes Rubí, Rubí).

El lliurament dels premis i de les estades científiques es va dur a terme durant el XXVII Debat de Química a l'Institut d'Estudis Catalans, celebrat el 29 d'abril de 2015 a la Sala Prat de la Riba.

Publicacions

Educació Química, núm. 18 (2014).

Revista de la Societat Catalana de Química, núm. 13 (2014).

Societat Catalana de Matemàtiques

Any de fundació: 1986*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 26 de novembre de 2014

Presidència: JOAN DE SOLÀ-MORALES RUBIÓ

Vicepresidència: JOAQUIM ORTEGA CERDÀ

Vicepresidència adjunta: IOLANDA GUEVARA CASANOVA

Secretaria: ALBERT RUIZ CIRERA

Tresoreria: MARIONA PETIT VILÀ

Vocalia: JOSEP GRANÉ MANLLEU

JOSEP M. MONDELO GONZÁLEZ

IGNASI MUNDET RIERA

CARLES ROMERO CHESA

ORIOL SERRA ALBÓ

ESTHER SILBERSTEIN

ENRIC VENTURA CAPELL

MANEL UDINA ABELLÓ

A partir del 26 de novembre de 2014

Presidència: XAVIER JARQUE RIBERA

Vicepresidència: ENRIC VENTURA CAPELL

Vicepresidència adjunta: IOLANDA GUEVARA CASANOVA

Secretaria: ALBERT RUIZ CIRERA

Tresoreria: NATÀLIA CASTELLANA VILA

Vocalia: ALBERT AVINYÓ ANDRÉS

MARTA BERINI LÓPEZ-LARA

NÚRIA FAGELLA RABIONET

JOSEP GRANÉ MANLLEU

ALBERTO HERRERO IZQUIERDO

CARLES ROMERO CHESA

MANEL UDINA ABELLÓ

Comitè Científic: TOMÁS ALARCÓN COR

ÀLEX ARENAS MORENO

CARLES CASACUBERTA VERGÉS
LUIS VÍCTOR DIEULEFAIT
ANTONI GUILLAMON GRABOLOSA
TERE MARTÍNEZ-SEARA
ARTUR NICOLAU NOS
JOAQUIM ORTEGA CERDÀ
JOAN PORTI PIQUÉ
MARTA SANZ SOLÉ
JOAN SOLÀ-MORALES RUBIÓ
ENRIC VENTURA CAPELL

Comitè de Publicacions:

ALBERT AVINYÓ ANDRÉS
ROSA CAMPS CAMPRUBÍ
JULIÀ CUFÍ SOBREGRAU
ENRIC VENTURA CAPELL

Corresponding member EMS-SCM:

EVA MIRANDA GALCERAN

Delegat de l'IEC:

JOAN GIRBAU BADÓ

Nombre de socis:

810

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana de Ciències Físiques, Químiques i Matemàtiques, fundada el 1932.

Acte inaugural del curs i Assemblea General

El 26 de novembre de 2014 va tenir lloc, a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC, l'acte inaugural del curs 2014-2015 de la Societat Catalana de Matemàtiques (SCM). Va començar amb la conferència «Història de la matemàtica com a eina docent», a càrrec de Josep Pla, professor de la Facultat de Matemàtiques de la

Universitat de Barcelona (UB). Tot seguit, es va celebrar l'Assemblea General de socis i sòcies, durant la qual, entre altres coses, es lliurà el Premi Albert Dou i s'elegí la Junta Directiva per al període 2014-2018.

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat durant el curs

2014-2015, que generalment es dugueren a terme a la seu de l'IEC.

Trobades

— 4 d'octubre de 2014. 11a Jornada d'Ensenyament de les Matemàtiques: «100 anys de matemàtiques amb tots els sentits - Emma Castelnuovo, *in memoriam*», organitzada conjuntament amb la Federació d'Entitats d'Ensenyants de Matemàtiques de Catalunya, la Societat Balear de Matemàtiques (SBM-XEIX) i la Societat d'Educació Matemàtica Al-Khwarizmi, del País Valencià. La jornada reuneix professors de matemàtiques, des de l'ensenyament primari fins a l'universitari, i en aquesta edició es va retre homenatge a Emma Castelnuovo, que morí el 13 d'abril del mateix any. Per això va girar entorn dels materials manipulatius i va incloure activitats específiques per a ensenyar matemàtiques recollides en les obres dels grans ensenyants del darrer segle (Puig Adam, Maria Montessori, Emma Castelnuovo, Maria Antònia Canals...). L'acte va començar amb una conferència a càrrec de Nicoleta Lanciano (professora a la Universitat La Sapienza di Roma i animadora de la Scuola-laboratorio di Cenci). Seguidament es van presentar quinze experiències amb material manipulatiu, com ara jocs i funcions 3D, polinomis amb reglets, tres en ratlla, jocs de regletes i blocs lògics, curses de probabilitat i geometria manipulativa. Tot seguit, es portà a terme la tertúlia *Els materials manipulatius a l'aula de matemàtiques*, amb la partici-

pació de David Barba (Puntmat i Espai Jordi Esteve), Carme Burgués (professora de didàctica de la matemàtica a la UB), Maria Antònia Canals (Gabinet de Materials i Recerca per a la Matemàtica, Gamar), Guido Ramellini (Museu de Matemàtiques de Catalunya, MMACA) i, com a moderador, Antoni Vila (professor de l'IES Gabriel Ferrater de Reus). A continuació se celebrà l'acte de lliurament dels premis Maria Antònia Canals 2014. Les sessions paral·leles foren les següents: «Modelizar situaciones matemáticas utilizando regletas Cuisenaire. Usamos regletas para ver y tocar las matemáticas», a càrrec de José Ángel Múrcia (Universitat Complutense de Madrid); «La descoberta matemàtica en l'entorn, el treball d'investigació», per Carme Alemany (Escola El Roure Gros, de Santa Eulàlia de Riuprimer); «Tres materials dins de l'aula», a càrrec de Cecília Calvo (Escola Sadako, de Barcelona) i Laura Morera (Escola Aula, de Barcelona); «eMMACAs-telnuovo. Més que materials», a càrrec del MMACA. La jornada va ésser un èxit rotund, amb tres-cents seixanta inscrits i més de noranta participants per videoconferència.

— 7 i 8 de novembre de 2014. Barcelona Mathematical Days 2014. Congrés internacional de recerca, que s'estructurà en aquestes quatre conferències plenàries i sis sessions temàtiques:

Conferències plenàries:

- «Birational geometry and arc spaces», de Javier Fernández de Bobadilla

(Instituto de Ciencias Matemáticas, ICMAT, Madrid, i Institute for Advanced Study, Estats Units);

- «The mathematical curse of big data», de Stéphane Malla (École Normale Supérieure, París);

- «The Navier-Stokes, Euler and other related equations», a càrrec d'Edriss S. Titi (Institut Weizmann de Ciències, Israel, i Universitat de Califòrnia), i

- «The story of $3N$ points in a plane», per Günter M. Ziegler (Universitat Lliure de Berlín).

Sessions temàtiques:

- «Across arithmetic», a càrrec d'Alan Lauder (Universitat d'Oxford) i Víctor Rotger (Universitat Politècnica de Catalunya, UPC);

- «Geometric analysis and related topics», per Xavier Tolsa (Universitat Autònoma de Barcelona, UAB) i Pekka Koskela (Universitat de Jyväskylä, Finlàndia);

- «Geometric structures in interaction», a càrrec de Luis Álvarez-Cónsul (ICMAT) i Ignasi Mundet (UB);

- «Mathematics in life sciences», per Tomás Alarcón (Centre de Recerca Matemàtica de la UAB, CRM-UAB) i Juan Soler (Universitat de Granada);

- «New directions in nonsmooth dynamics», a càrrec d'Amadeu Delshams (UPC) i Mike R. Jeffrey (Universitat de Bristol, Regne Unit), i

- «Random discrete structures», per Michael Drmota (Universitat Tècnica de Viena) i Oriol Serra (UPC).

— 28-30 de maig de 2015. Edinburgh Mathematical Society - Societat Catalana de Matemàtiques, Joint Meeting. La finalitat de la trobada va ésser fomentar la col·laboració entre els matemàtics de les dues societats. L'acte, que aplegà un centenar de participants, va comprendre cinc conferències plenàries i sis sessions temàtiques. Les conferències anaren a càrrec de Roberto Emparan (UB), Istvan Gyongy (Universitat d'Edimburg), Carles Simó (UB), Enric Ventura (UPC) i Jim Wright (Universitat d'Edimburg). I, quant a les sessions temàtiques, giraren entorn de l'anàlisi, la teoria geomètrica de grups, la física geomètrica i matemàtica, la biologia matemàtica, l'estocàstica i la topologia.

— 25 de juny de 2015, 18a Trobada Matemàtica. «Sistemes de votació i processos electorals». L'activitat, que va comptar amb una quarantena d'assistents, va constar de les ponències següents:

- «Mètodes d'elecció no manipulables: una realitat o una ficció?», per Dolors Berga (Universitat de Girona, UdG).

- «Per què és difícil aprovar una nova llei electoral? Proporcionalitat i escons», de Marta Berini (IES Joanot Martorell, Esplugues de Llobregat).

- «Votacions i eleccions: una assignatura pendent», a càrrec de Xavier Mora (UAB).

Concursos

— Setembre de 2014 - març de 2015. Amb vista a la Prova Cangur, s'impartiren

sessions d'aprofundiment en matemàtiques per a alumnes del segon cicle d'ESO al Departament de Matemàtiques de la UAB, a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC i a l'Institut La Sedeta de Barcelona.

— Octubre-desembre de 2014.

VIII Olite. Es tracta d'un concurs telemàtic de resolució de problemes per a incentivar la participació en la fase catalana de la 51 Olimpíada Matemàtica, adreçat a alumnes de batxillerat o de cicles formatius; excepcionalment també poden participar-hi alumnes d'ESO. Aquesta vuitena edició va constar d'onze problemes, i, d'entre els 172 concursants, els guanyadors foren:

- Primer premi: Jordi Rodríguez Manso, 4t d'ESO (Collegi Pare Manyanet, Barcelona).

- Segon premi: Pau Autrand Caballero, 4t d'ESO (Escolàpies Sant Martí, Barcelona).

- Tercers premis: Núria Planes Conangla, 2n de batxillerat (Institut Jaume Vicens Vives, Girona), i Miquel Ortega Sánchez-Colomer, 1r de batxillerat (Aula Escola Europea, Barcelona).

— 12-16 de novembre de 2014.

XXII Annual Meeting of the Association Kangourou Sans Frontières. La Prova Cangur és un activitat impulsada per l'associació internacional Le Kangourou sans Frontières, de la qual és membre la SCM. L'associació prepara els enunciats de la prova en una reunió internacional,

en la qual participa la SCM i que aquest curs va tenir lloc a San Juan (Puerto Rico).

— 12 i 13 de desembre de 2014.

Fase catalana de la 51a Olimpíada Matemàtica. El tribunal va acordar atorgar els premis següents:

- Primers premis: Joan Ariño Bernad, 2n de batxillerat (Institut Jaume Vicens Vives, Girona); Joan Massachs Güell, 2n de batxillerat (Institut Jaume Vicens Vives, Girona), i Jordi Bosch, 2n de batxillerat (Institut Jaume Vicens Vives, Girona).

- Segons premis: Jordi Rodríguez Manso, 4t d'ESO (Collegi Pare Manyanet, Barcelona); Guifré Sánchez Serra, 2n de batxillerat (Institut Domènec Perramon, Arenys de Munt), i Eric Soriano Baguet, 2n de batxillerat (Lycée Français, Barcelona).

- Tercers premis: Cesc Folch Aldehuelo, 2n de batxillerat (Montessori-Palau, Girona); Joan Llobera Querol, 2n de batxillerat (Institut Samuel Gili i Gaya, Lleida), i Miquel Ortega Sánchez-Colomer, 1r de batxillerat (Aula Escola Europea, Barcelona).

Val a dir que, com cada any, es van oferir sessions periòdiques de formació a la Facultat de Matemàtiques de la UB, al Departament de Matemàtiques de la UAB, a la Facultat de Matemàtiques i Estadística de la UPC, al Campus Sescelades de la Universitat Rovira i Virgili, al Campus de Montilivi de la UdG i a l'Institut Màrius Torres de Lleida.

— 20-22 de març de 2015. 51a Olimpíada Matemàtica Espanyola. Va tenir lloc a Badajoz, i l'equip català, format pels nou guanyadors de la fase catalana, va rebre vuit medalles:

- Medalla d'or: Cesc Folch Aldehuelo (cinquè classificat espanyol).

- Medalles de plata: Joan Ariño Bernal i Jordi Bosch Bosch.

- Medalles de bronze: Joan Llobera Querol, Guifré Sánchez Serra, Joan Massachs Güell, Jordi Rodríguez Manso i Eric Soriano Baguet.

— 28 de gener - 22 d'abril de 2015. Marató de Problemes 2015, concurs telemàtic que planteja quinze problemes matemàtics. És dirigit a l'alumnat de 3r i 4t d'ESO, tot i que de manera excepcional també hi poden participar estudiants de 2n d'ESO.

— 19 de març de 2015. XX Cangur 2015. La Prova Cangur, convocada per la SCM i organitzada per les respectives comissions balear, valenciana i catalana, té per objectiu estimular i motivar l'aprenentatge de les matemàtiques mitjançant la resolució de problemes. La prova consta de trenta reptes matemàtics, de dificultat creixent i de resposta tancada, amb cinc opcions per a cada problema. En aquesta convocatòria hi van participar més de 23.000 alumnes de més de 600 centres. En el marc de la Prova Cangur, arran d'una proposta del Departament d'Ensenyament de la Generalitat, es va realitzar una prova similar per a alumnes

al cicle superior de primària, la «Prova Canguret», a les escoles mateix —unes tres-centes— i amb més de 17.000 inscrits.

— 26 de maig de 2015. Lliurament de premis de la XX Prova Cangur de la SCM al Paranimf de la UB. Els guanyadors absoluts de cada nivell foren:

- Primer nivell (3r d'ESO), *ex aequo*: Miquel Martínez de Morentin Cardoner (Súniion, Barcelona), Enrique Ji (Escola Pia de Vilanova i la Geltrú) i Marta Masramon Muñoz (John Talabot, Barcelona).

- Segon nivell (4t d'ESO): Jan Olivetti Auladell (La Farga, Sant Cugat del Vallès).

- Tercer nivell (1r de batxillerat): Jordi Castellví Foguet (Aula Escuela Europea, Barcelona).

- Quart nivell (2n de batxillerat): Genís Guillem Mimó (Aula Escuela Europea, Barcelona).

En aquesta mateixa cerimònia s'entregaren altres premis de la SCM. Es lliuraren els premis de la Marató de Problemes 2015; els guanyadors dels primers premis foren Jordi Rodríguez Manso, 4t d'ESO (Collegi Pare Manyanet, Barcelona) i Pau Autrand Caballero, 4t d'ESO (Escolàpies Sant Martí, Barcelona). Així mateix, es lliuraren els premis de l'Onzè Concurs de relats de contingut relacionat amb el món de les matemàtiques, el jurat del qual acordà concedir l'accèsit a Núria Planes Conangla, per

Mat(emàtiques+íneres), i el primer premi a Martí Jané Ballarín per l'obra *Les còniques marcianes*. També es va entregar el premi del VI Concurs de cartells; el disseny guanyador fou el d'Alejandro Camp Prats i Josep Catot, alumnes del Col·legi Viaró (Sant Cugat del Vallès). La SCM empraria el disseny del cartell guanyador com a cartell oficial de la Prova Cangur 2016 i de les successives, en altres documents relatius a la prova i al web.

Col·laboració amb altres projectes i entitats

- II Copa Cangur
  - Estalmat (Estímul Talent Matemàtic)
  - Bojos per les matemàtiques
  - Museu de Matemàtiques de Catalunya
  - Fem Matemàtiques

Relacions institucionals

La Societat va participar en aquestes reunions internacionals:

- 22 i 23 de novembre de 2014. Reunió del Comitè Executiu de l'European Mathematical Society (EMS), a Barcelona.
- 3 de desembre de 2014. Reunió del Comitè Espanyol de Matemàtiques, a Madrid.
- 27 de març de 2015. Trobada de presidents de les societats europees de matemàtiques, a Innsbruck (Àustria).
- 6 de juny de 2015. Reunió de la EMS a Zuric (Suïssa).

- 12 de juny de 2015. Reunió del CIMPA (Centre Internacional de Matemàtiques Pures i Aplicades), a París (França).

Concessió de fons de promoció d'activitats

D'entre les activitats subvencionades amb el fons de promoció d'activitats, destaquen les següents:

- Programa IRTATCA (Interactions between Representation Theory, Algebraic Topology and Commutative Algebra), del CRM-UAB.
- Summer School on Nonlinear PDE's and Applications to Image Analysis: A scientific tribute to Vicent Caselles, curs organitzat pel CRM-UAB.
- Seminari de Teoria de Nombres (UB-UAB-UPC), grup d'investigadors de les universitats catalanes que organitza activitats relacionades amb la recerca en teoria de nombres.
- GeoGebra, programari lliure de geometria dinàmica.
- AGACSE 2015 (Applied Geometric Algebra in Computer Science and Engineering 2015).
- JIPI (Jornada d'Investigadors Predoctorals Interdisciplinària).
- Planter de Sondeig i Experiments, concurs convocat per la UPC.
- SIROCCO (International Colloquium on Structural Information and Communication Complexity).

Premis

Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques

El Premi Évariste Galois de la Societat Catalana de Matemàtiques es fundà el 1962 i s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre matemàtiques. En la seva 52a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, fou declarat desert.

Premi Albert Dou de la Societat Catalana de Matemàtiques

El Premi Albert Dou de la Societat Catalana de Matemàtiques, instituït l'any 2010, s'ofereix a un treball publicat o realitzat en els darrers dos anys que contribueixi a fer visible la importància de la matemàtica en el nostre món, a transmetre el coneixement matemàtic a un públic més ampli que els mateixos especialistes i a fomentar tot el que pugui contribuir a l'extensió del prestigi de la matemàtica a la nostra societat. En la seva tercera convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, la SCM, a proposta d'una ponència integrada per Pilar Bayer, Ildefons Díaz, Joan Girbau, Adolfo Quirós i Xavier Mora, va

acordar concedir el Premi a Sarah Louise Mitchell i Timothy Myers per *A mathematical analysis of the motion of an in-flight soccer ball*. L'acte de lliurament del Premi tingué lloc el 26 de novembre de 2014 al Paranimf de la UB, en el marc de l'entrega dels premis de la Prova Cangur.

Barcelona Dynamical Systems Prize

El 2015, la SCM instituï el premi, sota el patronatge del professor Carles Simó, que s'ofereix a un article o treball de recerca en l'àrea dels sistemes dinàmics. S'aprovà incloure'l al *Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC; serà anunciat per Sant Jordi dels anys parells i lliurat en l'Assemblea General de la Societat de l'any següent.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana de Matemàtiques, vol. 29, núm. 2 (2014), i vol. 30, núm. 1 (2015).

Noubiaix, núm. 35 (desembre 2014) i 36 (juny 2015).

Reports@SCM, núm. 1 (2014).

SCM/Notícies, núm. 35 (març 2014), 36 (desembre 2014) i 37 (febrer 2015).

Societat Catalana de Geografia

Any de fundació: 1935

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JOSEP OLIVERAS SAMITIER
Vicepresidència:	JESÚS BURGUEÑO RIVERO
Tresoreria:	ALBERT PÈLACHS MAÑOSA
Secretaria:	RAFAEL GIMÉNEZ CAPDEVILA
Vocalia:	M. CARMÉ MONTANER GARCIA
	ANNA ORTIZ GUITART
	XAVIER ÚBEDA CARTAÑA
	NÚRIA BENACH ROVIRA
	JAUME FELIU TORRENT
	ROSER SERRA COMA

Delegat de l'IEC: JOAN VILÀ-VALENTÍ

Nombre de socis: 444

Assemblea General Ordinària

L'11 de juny de 2015 tingué lloc l'Assemblea General Ordinària de socis i sòcies de la Societat Catalana de Geografia (SCG), corresponent al curs 2014-2015. Obrí l'acte el president, Josep Oliveras Samitier, el qual destacà algunes de les activitats realitzades. Seguidament es van presentar i aprovar l'acta de l'anterior Assemblea General Ordinària, la memòria d'activitats del curs 2014-2015, l'estat de comptes del 2014 i el pressupost de l'any 2015. A continuació es van renovar els càrrecs de la Junta de Govern i es van incorporar dues vocalies, que de moment restarien

vacants. L'una s'orientaria a dinamitzar el segment dels socis joves i l'altra, el dels socis interessats en els coneixements geogràfics, especialment els de Catalunya, tot i pertànyer a professions molt diverses, amb la qual cosa caldria organitzar activitats no excessivament acadèmiques.

Assemblea General Extraordinària

També l'11 de juny de 2015 es va celebrar una Assemblea General Extraordinària per a justificar i aprovar la modificació del reglament intern de la Societat. La proposta de modificació va ésser aprovada unànimement pels socis i sòcies presents,

i més endavant havia d'ésser validada pel Ple de l'Institut d'Estudis Catalans.

Activitats

Conferències i presentacions

Les conferències i presentacions de publicacions organitzades per la SCG el curs 2014-2015, que es van portar a terme a la seu de l'IEC, foren les següents:

— 2 d'octubre de 2014. «Cronologia de l'Institut Cartogràfic de Catalunya: l'ambició de la mesura (1982-2014)», conferència inaugural del curs a càrrec de Jaume Miranda Canals (enginyer industrial director de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya). La SCG va nomenar Miranda soci honorari en el transcurs de l'Assemblea General del mes de juny de 2014, i durant aquesta sessió inaugural, el president de la Societat, Josep Oliveras, va fer un breu parlament de presentació i de reconeixement al nou soci honorari.

— 30 d'octubre de 2014. Presentació de la pàgina web *Eines i recursos per a l'ensenyament de la geografia* a càrrec de Maria Villanueva, professora del Departament de Geografia de la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB). El web, de la SCG, ofereix recursos didàctics i informacions vàries al professorat de geografia, tot posant especial atenció a l'ensenyament secundari. Durant l'acte, el professor de geografia Jesús Granados va pronunciar la conferència «Ensenyar geografia en un món digital».

— 18 de novembre del 2014. Presentació del tercer volum de *La morfología de las ciudades. Agentes urbanos y mercado inmobiliario*, d'Horacio Capel (professor de geografia humana a la Universitat de Barcelona, UB), a càrrec d'Oriol Nello Colom, membre de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC i professor de geografia a la UAB.

— 2 de desembre de 2014. Presentació, a càrrec de Jesús Burgueño, vicepresident de la Societat, del llibre *Nomenclátor que comprende las poblaciones... de España (1860). Edición de la información referida a las terres de parla catalana* (editat per la SCG, amb la col·laboració de la Biblioteca de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona). En el decurs de la sessió, Tomàs Vidal i Bedito (catedràtic jubilat de geografia humana de la UB) va pronunciar la conferència «El poblament tradicional de Menorca».

— 11 de desembre de 2014. Sessió científica dedicada a commemorar el cinquantenari de l'acabament de l'edició del primer volum de la *Geografia de Catalunya*, de l'editorial AEDOS. Van participar-hi quatre ponents: Joan Vilà Valentí (membre del consell de redacció), Antoni F. Tulla (expert en geografia humana), Josep M. Panareda (especialitzat en geografia física) i Enric Bertran (expert en geografia comarcal).

— 20 de gener de 2015. «El urbanismo de las nuevas poblaciones italia-

nas de después de la Segunda Guerra Mundial», conferència a càrrec d'Alessandra Casu, professora d'urbanisme a la Facultat d'Arquitectura de la Universitat de Sàsser (Itàlia).

— 10 de febrer de 2015. Presentació del llibre *Espacios públicos, género y diversidad. Geografías para unas ciudades inclusivas*, del qual són editores Maria Dolors Garcia Ramon, Anna Ortiz i Maria Prats, de la UAB. Van intervenir-hi Carme Bellet (professora de geografia de la Universitat de Lleida), Núria Benach (professora de geografia de la UB i membre de la Junta de Govern de la SCG) i Maria Prats (professora de geografia de la UAB).

— 19 de febrer de 2015. Oriol Porcel, tècnic de projectes geogràfics i membre del Grup d'Estudis sobre Energia, Territori i Societat del Departament de Geografia de la UAB, va pronunciar la conferència «Energies renovables i desenvolupament territorial a Mauritània: oportunitats, reptes i impactes».

— 17 de març de 2015. Presentació del llibre de Jesús Burgueño i Mercè Gras *Atlas de la Catalunya senyorial. Els ens locals en el canvi de règim (1800-1860)*, segon volum de la col·lecció «Cartoteca» de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya. L'obra, que en el procés editorial va rebre el suport del Departament de Governació i Relacions Institucionals, va guanyar el Premi Lluís Solé i Sabarís de Geografia (2009). La presentació

acadèmica anà a càrrec del president de la SCG, Josep Oliveras.

— 24 de març de 2015. «Investigación en geografía ambiental: experiencias y retos futuros», conferència d'Hugo Romero Aravena (Premi Nacional de Geografia de Xile l'any 2013 i acadèmic i director del Centre d'Investigació de Vulnerabilitats i Desastres Naturals de la Universitat de Xile). La sessió, organitzada amb la col·laboració de la Xarxa d'Investigadors/es Xilens a Espanya (Xarxa INCHE), la va obrir Ivan Franchi-Arzola (investigador predoctoral de Geografia, Planificació Territorial i Gestió Ambiental de la UB, i membre de la Xarxa INCHE), qui presentà Romero com un destacat acadèmic i investigador en els camps de la climatologia, la geografia urbana i regional, la geografia socioambiental, l'ecologia política i els riscos naturals.

— 26 de març de 2015. Segona sessió commemorativa del cinquantenari de l'acabament de l'edició del primer volum de la *Geografia de Catalunya*, de l'editorial AEDOS. La taula de ponents va estar formada per quatre professors universitaris: dos del departament de Geografia de la UB, Núria Benach i Joan Tort, i dos del departament de la UAB, M. Dolors Garcia Ramon i Abel Albet.

— 16 d'abril de 2015. «Geografies de la interseccionalitat: l'accés de la joventut a l'espai públic urbà», conferència de Maria Rodó, doctora en geografia

per la UAB. La conferenciant va presentar el tema i els objectius del seu treball: estudiar l'accés de la joventut a l'espai públic urbà des d'una perspectiva feminista interseccional a partir de l'experiència viscuda i analitzar la manera com les diferents identitats o estructures de poder (gènere, sexualitat, ètnia, classe social i edat) condicionen l'accés de la joventut a l'espai públic.

— 12 de maig de 2015. II Jornada d'Experiències de Treball de Joves Geògrafs, organitzada conjuntament amb el Col·legi de Geògrafs i l'Associació de Geògrafs Professionals de Catalunya. Van participar-hi Marc Vila Recio (geògraf i soci fundador de Solucions Geogràfiques), amb la sessió «Aplicació de les tecnologies d'informació geogràfica en l'àmbit professional», i Montserrat Bustos Hernández (geògrafa i becària d'investigació a la Universitat Rovira i Virgili), que va parlar de «L'articulació de les ciutats turístiques a partir de peces mínimes».

— 11 de juny de 2015. «Dels espais dels fluxos als espais de vida; els reptes per a una nova geografia regional», conferència de cloenda del curs a càrrec de Joaquim Farinós (catedràtic d'anàlisi geogràfica regional a la Universitat de València).

— 18 de juny de 2015. Acte de commemoració del trentè aniversari de l'aprovació de la Llei d'espais naturals de Catalunya. En l'acte, organitzat conjuntament amb l'IEC i la Institució Ca-

talana d'Història Natural, es va fer una valoració del que ha representat aquesta llei pel que fa a la protecció dels espais naturals i es va reflexionar sobre la seva utilitat per a afrontar els reptes actuals.

Cursos

La SCG va organitzar aquests dos cursos, que es dugueren a terme a les aules del Departament de Geografia Humana de la UB:

— 13, 20 i 27 de març i 22 de maig de 2015. Curs Bàsic d'Elaboració de Cartografia Temàtica amb Programari de Lliure Accés: Inkscape i CartoDB. El curs, organitzat amb la col·laboració del Departament de Geografia Humana de la UB, va ésser impartit per Jaume Feliu (Universitat de Girona) i Jordi Mar-tín Oriol (UAB).

— 2, 3, 5 i 20 de juny de 2015. Curs de Fotografia Digital per a Geògrafs, impartit per Francesc Muntada (fotògraf, naturalista i excursionista, i professor de fotografia de natura al Centre de la Imatge i la Tecnologia Multimèdia de la Universitat Politècnica de Catalunya i al Centre de Recursos de Biodiversitat Animal de la UB) i Cèsar Pasadas (geògraf i fotògraf col·laborador en producció gràfica i audiovisual). Va incloure una sortida a la serra de l'Obac, el dia 20.

Sortides d'estudi i viatges

— 25 d'octubre de 2014. «Patrimoni i gestió d'un espai natural protegit prop de

Barcelona: el cas del Montseny». La sortida d'estudi, a la qual van participar una quarantena de socis i sòcies de la SCG, va consistir en una visita al Parc Natural del Montseny per a reflexionar sobre la gestió dels espais naturals protegits i el seu patrimoni.

— 17 de gener de 2015. Visita, a Barcelona, del jaciment arqueològic del Born i del barri de la Ribera sota el guiatge de Josep Oliveras.

— 24 de gener de 2015. Sortida d'estudi «Les infraestructures de l'aigua a Barcelona», un recorregut pel primer tram del Rec Comtal de Barcelona, sota el guiatge de Miquel Jaumot i Manel Martín, autor del llibre *El Rec Comtal (1822-1879). La lluita per l'aigua a la Barcelona del segle XX*.

— 29 de març - 5 d'abril de 2015. Viatge a Montenegro, Sarajevo i Dubrovnik, organitzat per ARAC.

— 18 d'abril de 2015. Figueres, dins la sèrie «Ciutats d'alta velocitat». Va incloure la visita al castell de Sant Ferran, i va comptar amb la col·laboració de Javi Martín.

— 13 de juny de 2015. Excursió a Andorra: vall del Madriu-Perafita-Claror.

Altres actuacions

— El setembre de 2015, la Junta es va adherir a la campanya a favor de la continuïtat de producció i emissió del programa *El medi ambient* (Televisió de Catalunya).

— L'editor en cap de *The international encyclopedia of geography: people, the Earth, environment, and technology* acceptà l'entrada *Societat Catalana de Geografia*, redactada per Josep Oliveras.

— La Junta designà Albert Pèlach com a representant de la Societat al Consell Assessor de l'Observatori del Paisatge, del Departament de Territori i Sostenibilitat de la Generalitat de Catalunya.

— La Junta de la SCG donà suport al *Document d'alternatives en l'àmbit del territori i l'urbanisme*, redactat per la Societat Catalana d'Ordenació del Territori.

— La SCG, juntament amb el Col·legi de Geògrafs i els departaments de geografia de les universitats públiques de Catalunya, va participar en la preparació d'una sol·licitud d'ajuda a la Generalitat de Catalunya dins de la Convocatòria de Projectes Acadèmics Estratègics de Millora de la Qualitat, l'Eficiència i la Internacionalització per a l'any 2014 (EMQEI), amb l'objectiu d'analitzar el mapa actual de màsters dels departaments de geografia.

— Es va enviar als socis i sòcies la convocatòria de propostes al programa de recerca de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC.

— Es van imprimir cartells per a animar els estudiants a fer-se socis de la Societat.

— L'EUGEO va concedir la beca d'inscripció i d'allotjament per al seu congrés de Budapest al candidat presentat per la Societat, el soci Eduard Montesinos.

— El 26 de maig de 2015, el president de l'IEC, el de la Societat i el director de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya signaren el conveni de cessió de la col·lecció de llibres de la SCG a la Cartoteca de Catalunya de l'Institut Cartogràfic i Geològic de Catalunya.

— Es van digitalitzar les següents publicacions antigues de la Societat:

- METTON, Alain; CASASSAS, Lluís (1987). *Le changement commercial. Commercial change*. Conferència regional sobre països mediterranis. Actes de la reunió del Groupe des Activités Commerciales UGI/IGU. Barcelona, agost de 1986.

- *Actes del I Congrés Català de Geografia* (1991).

— Es van distribuir entre els departaments de geografia de les universitats catalanes alguns excedents de publicacions de la Societat que el Servei Editorial de l'IEC no podia continuar mantenint en estoc.

Difusió

Durant el curs 2014-2015, l'*Obrador Obert*, el portal de la SCG (*scg.iec.cat*), editat pel soci Pau Alegre, va continuar informant dels actes organitzats per la Societat i de les activitats en què va participar. Així mateix, es va posar en marxa

definitivament el web *Eines i recursos per a l'ensenyament de la geografia* (<http://ensenyament-geografia.espais.iec.cat>). Finalment, quant al nombre de seguidors dels comptes de la Societat a les xarxes socials, a Twitter és de 866 i a Facebook, de 602.

Obituari

Des de la darrera Assemblea General, van traspasar els socis Jaume Busqué i Barceló (15 de juny de 2014), Meritxell Pagès Secall (18 de novembre de 2014) i Rafel Llussà i Torra (8 de desembre de 2014).

Premis

Premi Lluís Casassas i Simó

de la Societat Catalana de Geografia

El Premi Lluís Casassas i Simó de la Societat Catalana de Geografia, instituit el 1995, s'ofereix a un treball d'investigació sobre geografia. En la seva vintena edició, inclosa en els Premis Sant Jordi 2015 corresponents al *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, la SCG, a proposta d'una ponència integrada per Núria Benach, Albert Pèlach i Joan Alberich, va acordar adjudicar-lo a Xavier Delclòs Alió pel treball *Boom immobiliari i crisi de l'habitatge en el context d'una ciutat intermèdia. El cas del Sistema Urbà de Tarragona*. Així mateix, es va atorgar una menció honorífica a Eduard Montesinos Ciuró pel treball *Agents i estratègies locals en una vella ciutat industrial. El cas de Manresa*, i a Kelly Milena Quiroz

Sierra per *Valoració de la qualitat visual del paisatge a la península de Parí, estat de Sucre, Veneçuela*. Els premis es van lliurar en acte públic el 22 d'abril de 2015 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Premi Joan Palau Vera de Geografia

El Premi Joan Palau Vera de Geografia fou instituït el 2004 i s'ofereix a un treball de recerca individual o col·lectiva, tutelat, escrit en català i dut a terme per estudiants de batxillerat dels països de llengua catalana. En la seva onzena convocatòria, integrada en els Premis Sant Jordi 2015 corresponents al *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, la SCG, a

proposta d'una ponència formada per Roser Serra, Anna Ortiz i Jordi Royo, va decidir premiar Clàudia Duran Bertran, de l'Institut Salvador Vilaseca de Reus, pel treball *Escurcem distàncies, apropem persones. L'àrea central del Camp de Tarragona: infraestructures ferroviàries i desenvolupament local*. L'acte públic de lliurament del premi tingué lloc el 22 d'abril de 2015 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Publicacions

Treballs de la Societat Catalana de Geografia, núm. 78 (desembre 2014) i 79 (juny 2015).

Societat Catalana d'Estudis Històrics

Any de fundació: 1946

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JAUME SOBREQÜÉS CALLICÓ

Vicepresidència i tresoreria: ALFRED PÉREZ-BASTARDAS

Secretaria: SANTIAGO IZQUIERDO BALLESTER

Responsable del *Butlletí*: MARTA PREVOSTI MONCLÚS

Comissió científica: JOSEP MARIA FIGUERES ARTIGUES
MERCÈ MORALES MONTOYA
TÜNDE MIKES (història medieval)
JOAQUIM NADAL FARRERAS (història moderna
i contemporània)
JOSEP M. ROIG ROSICH (història contemporània)
ANTONI DALMAU RIBALTA (història del moviment
social i del moviment obrer)
ANTONI IGLESIAS FONSECA (paleografia
i diplomàtica)

Delegat de l'IEC: ALBERT BALCELLS GONZÁLEZ

Nombre de socis: 203

Activitats

La Societat Catalana d'Estudis Històrics (SCEH), durant el curs 2014-2015, va organitzar les activitats següents —generalment a la seu de l'IEC i amb la participació del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, del Departament de la Presidència de la Generalitat.

— 9 d'octubre de 2014. Jornada *Crisi econòmica i reconstrucció nacio-*

nal (s. *XV-XV*), dirigida per Jaume Sobrequés i Mercè Morales, i coordinada per Lluís Duran. L'objectiu va ésser analitzar amb rigor acadèmic com Catalunya va respondre i va trobar alternatives per a superar els moments de crisi política, consolidant la seva economia i fent del país un dels principals motors econòmics de l'Estat espanyol. El programa va incloure les sessions següents:

- «Crisi política i econòmica i redreçament en el trànsit a l'edat moderna», per Gaspar Feliu (Universitat de Barcelona, UB).

- «Quan l'au Fènix provava d'aixecar el vol. Abast, límits i contradiccions del redreç tardoscientista (1660-1705)», a càrrec de Francesc Valls-Junyent (UB).

- «El desenvolupament econòmic de Catalunya després de la Guerra de Successió», conduïda per Jaume Torras i Elies (Universitat Pompeu Fabra).

- Debat.

- «La revolució industrial del segle XIX i l'arrencada de l'economia contemporània», a càrrec de Pere Pascual i Domènech (UB).

- «De la desfeta de 1939 a la represa de la Segona Revolució Industrial», per Jordi Catalan (UB).

- Debat i cloenda.

— 29 d'octubre de 2014. Conferència «L'humor polític durant la dictadura de Primo de Rivera», a càrrec de Josep Maria Roig Rosich, historiador i vocal de la junta de la SCEH, amb què s'inaugurarà el curs 2014-2015.

— 30 i 31 d'octubre de 2014. Simposi *Federalisme. Autonomisme. Independentisme: el pensament catalanista des dels orígens fins al segle XXI*, en què historiadors i acadèmics van analitzar les formes de poder polític defensades històricament pel pensament catalanista. Constà d'una quinzena de conferències, en què es van sintetitzar les propostes de

recuperació de la personalitat col·lectiva de Catalunya i la reacció que van provocar: el federalisme com a opció de l'esquerra catalana del final del segle XIX al XX; la determinació de les forces polítiques majoritàries de Catalunya en diferents períodes per a obtenir un règim autonòmic en un Estat espanyol democràtic, i l'anàlisi de l'independentisme dels orígens al procés sobiranista actual. També es van tractar el concepte de *Països Catalans*, les aportacions que va rebre el catalanisme polític durant el règim franquista i els fets històrics més influents per a ajudar a entendre l'evolució dels corrents de pensament presents avui dia a Catalunya.

— Tardor 2014 - hivern 2015. Cicle de conferències *Els invisibles. Intel·lectuals i polítics catalans recuperats de l'oblit*, celebrat a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), sota la coordinació de Lluís Duran i la direcció d'Agustí Colomines i Companys i Mercè Morales Montoya, i amb la col·laboració de la Càtedra UB Josep Termes. Es va programar en nou sessions, en les quals es va analitzar l'obra i la personalitat de figures influents en la configuració moderna de Catalunya però avui oblidades.

— 3 de març de 2015. Homenatge a Marc Taxonera i Pere Carbonell, a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya. Arran de la mort de Marc Taxonera i de Pere Carbonell, els dies 19 i 18 de desembre de 2014, respectivament, se'ls homenatjà amb aquest acte, que va consistir

en dues conferències: «Pere Carbonell, l'exemple d'una generació escindida», a càrrec d'Agustí Colomines i Companys, i «Marc Taxonera: monjo, Església, cultura i país», per Jordi López Camps.

— 9 d'abril de 2015. Jornada *Els visigots a Catalunya*, organitzada conjuntament amb l'Ajuntament de Molins de Rei, el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat, el Museu Municipal de Molins de Rei i la Societat Catalana de Llengua i Literatura, amb motiu del 1.600 aniversari de l'estada de Gal·la Placídia a Molins de Rei. Tingué lloc a la Sala de Formació de la Federació Obrera de Molins de Rei, i constà de diverses sessions a càrrec d'especialistes. Entre altres aspectes, es va presentar la figura de Gal·la Placídia, es va estudiar l'estada dels visigots a Catalunya i al Baix Llobregat i s'analitzà el llegat lingüístic dels visigots.

— 17 i 18 d'abril de 2015. III Jornades d'Història: «Els manuals d'història de primària i secundària», celebrades el 17 d'abril a la seu de l'IEC i el 18, també a Barcelona, al Col·legi Oficial de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. Les jornades, destinades al professorat, foren organitzades conjuntament amb el Col·legi i amb entitats vinculades a la història i a la docència. Amb l'objectiu d'ajudar a la tasca del professorat de primària i de secundària en els nous reptes que planteja la docència, es van analitzar els manuals des d'una perspectiva molt pràctica i com un motiu de reflexió i

de suport a la docència. L'activitat es va estructurar en les sessions següents:

- «Ideologia als manuals d'història», conferència inaugural d'Antoni Segura, catedràtic d'història contemporània de la UB.

- «La Guerra Civil Espanyola en els llibres de text», taller conduït per José Miguel Hernández, professor de ciències socials del Col·legi Pare Enric d'Ossó de l'Hospitalet de Llobregat.

- «Aproximació a la història local a partir dels elements arquitectònics, urbanístics i artístics de la vila», taller dirigit per Josep M. Esteve i Ramon Raventós, professors de l'Institut Escola Jacint Verdaguer de Sant Sadurní d'Anoia.

- «Com s'explica la Transició?», conferència de Marta Rovira Martínez, professora associada de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- «L'ús dels llibres de text en les classes de ciències socials de 4t d'ESO. Estudi del franquisme», taller a càrrec d'Elvira Fernández, professora de l'Institut Icària de Barcelona.

- «Ruta de l'exili del 1939. Una experiència pedagògica més enllà dels manuals», taller impartit per Kima Moret i Laura Paradell, professores de llengua i literatura catalanes del Lycée Français de Barcelona.

- «Innovacions i descobertes dels catalans. Una proposta de cronologia breu en tots els camps, i arreu», conferència a

càrrec de Francesc Roca, professor titular de política econòmica de la UB.

— 29 d'abril de 2015. Presentació del llibre *Vàrem mirar ben al lluny del desert. Actes del simposi «Espanya contra Catalunya: una mirada històrica (1714-2014)»*. L'acte se celebrà a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya (Barcelona), i comptà amb les intervencions del periodista Manuel Cuyàs, del director acadèmic de la Càtedra UB Josep Termes, Agustí Colomines, i de Jaume Sobrequès, director del Centre d'Història Contemporània de Catalunya, de la Generalitat, i president de la SCEH.

— 18 de juny de 2015. Jornada *Catalunya i França: mirades creuades*, organitzada conjuntament amb el Centre d'Història Contemporània de Catalunya i amb Diàleg - Associació d'Amistat Catalano-Francesa. Se celebrà a l'auditori del Museu d'Història de Catalunya, amb l'objectiu de valorar i debatre, de la mà d'especialistes, alguns dels aspectes més transcendents de les relacions catalano-franceses, per aprofundir en el coneixement mutu de la realitat actual de totes dues societats. El programa va incloure les conferències següents:

- «Els Pirineus, pont o barrera?», per Òscar Jané i Checa, historiador i

professor de la Universitat Autònoma de Barcelona.

- «Les relacions artístiques francocatalanes durant els darrers cent anys», de Pilar Vélez i Vicente, historiadora de l'art i directora del Museu del Disseny de Barcelona.

- «La Catalunya d'avui vista des de França», a càrrec d'Annabelle Brunet, advocada i vicepresidenta de la Comunitat d'Agglomeració de Perpinyà.

- «Catalunya i França, velles i noves relacions per a nous escenaris?», per Martí Anglada i Birulés, periodista i delegat del Govern de la Generalitat de Catalunya a París.

— 8-10 de juliol de 2015. Simposi a 40 Anys de la Mort de Franco (1975-2015). Mitjançant la participació de diversos especialistes i un total de vint-i-tres ponències, es va fer un balanç rigorós a partir dels instruments i mètodes analítics propis de les ciències socials (història, demografia, economia, sociologia, politologia, etc.), amb l'objectiu de saber on som avui i fornir reflexions sobre el futur.

Publicacions

Butlletí de la Societat Catalana d'Estudis Històrics, vol. 25 (2014).

Societat Catalana d'Estudis Jurídics

Any de fundació: 1995*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP CRUANYES TOR
Vicepresidència primera: FRANCESC XAVIER GENOVER HUGUET
Vicepresidència segona: JORDI FIGA LÓPEZ-FALOP
Tresoreria: ORIOL SAGARRA TRIAS
Secretaria: JOSEP SERRANO DAURA
Vocalia: JORDI PUJOL MOIX
JOSEP VILAJOSANA RUBIO

Delegat de l'IEC: JORDI COTS MONER

Nombre de socis: 75

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

Entre les activitats organitzades per la Societat Catalana d'Estudis Jurídics durant el curs 2013-2014, destaquen el cicle de conferències *Institucions del nostre dret* i el seminari *La Mancomunitat de Catalunya: aspectes històrics i competencials*, presentats a continuació.

Institucions del nostre dret

Cicle de conferències organitzat conjuntament amb l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona, i amb el suport de les facultats de dret de la Universitat de Barcelona (UB), la Universitat Autònoma de Barce-

lona (UAB), la Universitat Pompeu Fabra (UPF), la Universitat Internacional de Catalunya (UIC), la Universitat Oberta de Catalunya (UOC), la Universitat de Girona (UdG) i la Universitat de Lleida (UdL). El cicle es va dedicar al dret català i a les seves institucions, i, especialment, es va commemorar el VIII centenari de la celebració de les primeres corts generals de Catalunya. Les conferències foren les següents:

— «Lleida, 1214: evolució cap a les Corts, a la recerca del consens», conferència inaugural a càrrec de Stefano Cingolani, director de la col·lecció *Monu-*

ments d'Història de la Corona d'Aragó (8 d'octubre de 2014, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC).

— «La protecció jurídica de la llengua catalana: una lectura crítica de la darrera jurisprudència constitucional», d'Anna Maria Pla Boix, de la UdG (14 d'octubre de 2014, al Saló de Graus de la Facultat de Dret de la UdG).

— «De les cúries als parlaments estamentals: sobre l'origen de les Corts en els regnes de Lleó, Castella i Aragó (segles XII-XIII)», per Félix Martínez Lorente, de la Universitat de Valladolid (22 d'octubre de 2014, a la Facultat de Dret de la UIC).

— «Als 75 anys de l'abolició del Tribunal de Cassació de Catalunya», a càrrec d'Antoni Milián Massana, de la UAB (29 d'octubre de 2014, a la Sala Prat de la Riba de l'IEC).

— «Jaume I i l'herètica pravitat», de Sergi Grau Torras, de l'Institut d'Estudis Medievals de la UAB (13 de novembre de 2014, al Saló de Graus de la UIC).

— «Origen i evolució del catalanisme polític. Principals propostes i textos jurídics», per Joan Lluís Pérez Francesch, de la UAB (28 de novembre de 2014, a la Sala de Vistes de la Facultat de Dret de la UAB).

— «Les causes comunes de la vida en societat com a exonerants de la responsabilitat patrimonial de les administracions públiques», a càrrec de Javier Junceda Moreno, de la UIC (3 de desem-

bre de 2014, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona).

— «El dret de retenció al codi civil de Catalunya», per Salvador Durany Pich, de la UIC (21 de gener de 2015, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona).

— «La política real i la conversió dels jueus al cristianisme el segle XIII a Europa: Jaume I i Enric III d'Anglaterra», de John Tolan, de la Universitat de Nantes (4 de febrer de 2015, al Saló de Graus de la UIC).

— «El nou reglament comunitari en matèria de successions», a càrrec de Rafael Arenas García, de la UAB (11 de febrer de 2015, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona).

— «Les idees jurídiques de Ramon Llull», de Rafael Ramis Barceló, de la Universitat de les Illes Balears (19 de febrer de 2015, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC).

— «La ineficàcia dels llegats al Codi civil de Catalunya», a càrrec de l'advocat Joan M. Raduà Hostench (25 de febrer de 2015, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona).

— «La persona jurídica en el dret civil de Catalunya», a càrrec de Josep Ferrer Ribà, de la UPF (5 de març de 2015, a l'Aula Magna de la Facultat de Dret de la UB).

— «La modificació dels llibres I, II, IV i V del codi civil de Catalunya», a càrrec d'Antoni Vaquer Aloy, de la UdL (11 de març de 2015, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats de Barcelona).

— «El testament merament revocatori, segons el llibre IV del CCC», a càrrec de Sandra Camacho Clavijo, de la UAB (18 de març de 2015, al Centre de Formació de l'Il·lustre Col·legi d'Advocats).

— «L'accessió immobiliària», per Carlos Gómez Ligüerre, de la UPF (25 de març de 2015, a la Facultat de Dret i Economia de la UdL).

— «Una política constitucional per a Catalunya: inventari de recursos», conferència de clausura a càrrec de Xavier Arbós Marín, de la UB (25 de març de 2015, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC).

La Mancomunitat de Catalunya: aspectes històrics i competencials

Seminari organitzat amb la col·laboració de la Diputació de Barcelona i la Càtedra Enric Prat de la Riba d'Estudis Jurídics Locals de la UAB. Es dugué a terme entre els dies 15 i 17 d'abril de 2015 a la seu de l'IEC.

La finalitat del seminari va ésser analitzar el context històric que originà el naixement del catalanisme polític, impulsor de la Mancomunitat. Així mateix,

es van estudiar algunes de les competències gestionades per aquesta institució, com les finances, el funcionariat o l'esport. Les sessions del programa van ésser les següents:

— «L'encaix de Catalunya a partir de la Constitució de Cadis», a càrrec de Sixto Sánchez-Lauro, de la UB.

— «La subsistència del dret civil català en el procés de codificació», conduïda per Juan Baró Pazos, de la Universitat de Cantàbria.

— «El catalanisme polític i la creació de la Mancomunitat», per Joan Lluís Pérez, de la UAB.

— «La Mancomunitat: una política esportiva pionera», a càrrec de Carles Santacana Torres, de la UB.

— «El projecte de creació d'un funcionariat català», per Antoni Jordà Fernández, de la Universitat Rovira i Virgili.

— «Les finances de la Mancomunitat: desproporció entre l'obra feta i els recursos disponibles?», conduïda per l'economista Josep M. Carreras Puigden-golas.

Publicacions

Revista Catalana de Dret Privat, núm. 15-1 (juny 2015).

Revista de Dret Històric Català, núm. 13 (2014).

Societat Catalana d'Economia

Any de fundació: 1977*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: EDUARD ARRUGA VALERI
 Secretaria: ANTONI MONTSERRAT SOLÉ
 Tresoreria: HUMBERT SANZ GARCÍA
 Vocalia: LOURDES BENERIA FARRÉ
 ALEXANDRE CHECCHI LANG
 JAUME PADRÓS ENAMORADO
 ÀNGELS ROQUETA RODRÍGUEZ
 JOSEP MARIA SURÍS JORDÀ

Delegat a Madrid: JOSEP M. NUS BADIA

Delegat de l'IEC: JOAQUIM MUNS ALBUXECH

Nombre de socis: 223

* La Societat Catalana d'Economia fou fundada l'any 1951 com a Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, integrada com a filial de l'IEC l'any 1977 i reestructurada com a Societat Catalana d'Economia l'any 1986.

Activitats

La Societat Catalana d'Economia (SCE) va organitzar diverses activitats durant el curs 2014-2015. Tot seguit es presenten les més destacades, que tingueren lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

Conferències i taules rodones

— 15 de setembre de 2014. «Avantatges i inconvenients econòmics de la independència de Catalunya», debat acadèmic

d'inauguració del curs, que inclogué les intervencions de Germà Bel i Queralt (catedràtic d'economia aplicada de la Universitat de Barcelona, UB), Francesc Granell i Trias (catedràtic d'organització econòmica internacional de la UB) i Guillem López i Casasnovas (catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra i membre del consell de govern del Banc d'Espanya).

— 6 d'octubre de 2014. «L'economia d'un futur estat català», conferència

a càrrec de Marta Espasa Queralt, professora d'economia pública de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB i membre de l'Institut d'Economia de Barcelona. L'objectiu de la sessió fou contribuir al coneixement i difusió de la situació de l'economia de Catalunya en cas que es constituís en estat.

— 17 de novembre de 2014. «El capital al segle XXI», conferència de Joan Ramon Rovira, doctor en economia per la Universitat de Manchester, cap del Gabinet d'Estudis Econòmics i Infraestructures de la Cambra de Comerç de Barcelona i vicepresident de la SCE. La sessió es dugué a terme per tal d'anализar el llibre homònim de l'economista francès Thomas Piketty.

— 1 de desembre de 2014. «Informació econòmica als mitjans i presa de decisions d'inversió», taula rodona a càrrec dels experts Joaquim Maria Perra-mon Ayza i Josep Prats Orriols, destacats membres del Grup de treball d'Economia financera de la SCE.

— 15 de desembre de 2014. «Jean Tirole i la seva aportació a la teoria econòmica». Conferència sobre el Premi Nobel d'Economia concedit el 2014 a l'economista francès Jean Tirole. Anà a càrrec de Xavier Freixas Dargallo (catedràtic d'economia financera a la Universitat Pompeu Fabra i a la Barcelona Graduate School of Economics), que va compartir un llarg període d'estudi i de recerca en ciència econòmica amb Tirole a la Universitat de Tolosa.

— 19 de gener de 2015. «Transició energètica: anàlisi i solucions», a càrrec de Carles Riba i Romeva, doctor enginyer industrial, professor de la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), president del Col·lectiu per a un nou Model Energètic i Sostenible i director del Centre de Disseny d'Equips Industrials de la UPC. També hi va intervenir Ramon Sans i Rovira, enginyer industrial i màster en tècniques de gestió empresarial per la UB.

— 2 de febrer de 2015. «Crisi econòmica i crisi ecològica: cap a on anar», conferència de Jordi Roca i Jusmet, catedràtic de teoria econòmica de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB.

— 26 de febrer de 2015. «Barcelona i l'aigua», organitzada conjuntament amb el Centre d'Estudis Comarcals del Baix Llobregat. Anà a càrrec de l'enginyer industrial Joan Gaya i Fuertes, exgerent del Consorci per a la Gestió Integral d'Aigües de Catalunya i autor del llibre *Barcelona i l'aigua. L'abastament d'aigua a la Barcelona moderna i la seva projecció al futur*.

— 16 de març de 2015. «Conflictes ètnics i desigualtats socials», a càrrec de Joan Maria Esteban Marquillas, professor a l'Institut d'Anàlisi Econòmica del Consell Superior d'Investigacions Científiques i a la Barcelona Graduate School of Economics, secretari general de la International Economic Association i, a més, guanyador —juntament amb Xa-

vier Vives— del primer Premi Societat Catalana d'Economia, l'any 1996.

— 21 d'abril de 2015. «Banca pública i petita i mitjana empresa», taula rodona en què participaren Josep González i Sala (president de la Pimec, Petita i Mitjana Empresa de Catalunya), Guillem López i Casasnovas (catedràtic d'economia de la Universitat Pompeu Fabra i membre del consell de govern del Banc d'Espanya) i Josep-Ramon Sanromà i Celma (conseller delegat de l'Institut Català de Finances).

— 25 de maig de 2015. «Lideratge empresarial per al segle XXI», conferència d'Àngel Pes Guixà, membre de la SCE, director de responsabilitat social corporativa de CaixaBank i president de la Xarxa Espanyola del Pacte Mundial de les Nacions Unides. Durant l'acte també es va presentar el seu llibre *Tréboles de cuatro hojas*, on repassa els requeriments necessaris perquè les empreses exerceixin el lideratge en l'activitat econòmica i explica la contribució decisiva de les empreses per a aconseguir els objectius de desenvolupament sostenible, que definiran l'agenda de la responsabilitat empresarial per als propers anys.

Altres activitats

— 16 d'octubre de 2014. Commemoració del Dia Mundial de l'Alimentació. Aquesta vegada, en col·laboració amb la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA) i el Col·legi Oficial de Pèrits Agrícoles i En-

ginyers Agrònoms de Catalunya, es va retre homenatge a Jordi Peix i Massip (1944-2014), fundador i actiu col·laborador de la ICEA i fundador de la Fundació Banc dels Aliments. Hi participaren Eduard Arruga, president de la SCE i de la Fundació Banc dels Aliments; Josep M. Vives, president de la ICEA; Ramon Lletjós, president del Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Pèrits Agrícoles de Catalunya, i un representant del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat.

— 19 de gener de 2015. Inauguració de l'exposició «Les primeres tesis doctorals escrites en català a la Facultat d'Economia i Empresa de la UB (1954-1984)». A l'acte hi assistiren Elisenda Paluzie (degana de la Facultat d'Economia i Empresa de la UB), Adelaida Ferrer (directora del Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Investigació), Rafael Ribó (síndic de greuges i autor de la primera tesi en català a la Facultat), Eduard Arruga (president de la SCE) i Joandomènec Ros (president de l'IEC).

— 13 d'abril de 2015. Celebració del primer centenari de la creació de la Càtedra de Política Econòmica, acte organitzat en col·laboració amb la Facultat d'Economia i Empresa de la UB. Va incloure una conferència d'Antonio Sánchez Andrés, professor de la Universitat de València, sobre el procés d'introducció dels estudis formals de política econòmi-

ca, a partir de les influències alemanyes, italianes, franceses i anglosaxones. També es va presentar l'obra *Víctor Pío Brugada, primer catedrático de Política Económica*, publicada per la Facultat d'Economia i Empresa de la UB, en col·laboració amb la SCE.

Programes de recerca

Durant aquest curs, la SCE va anar desenvolupant un programa de recerca sobre aportacions dels economistes catalans en l'àmbit de la recerca, dirigit pel soci economista Antoni Montserrat i Solé. També es va dur a terme un treball sobre entitats i institucions de les terres de llengua i cultura catalanes que promouen, realitzen o divulguen recerca en ciència econòmica o en economia catalana, a càrrec d'Eduard Arruga i Valeri, president de la Societat. Per acabar, val a dir que en el blog de la Societat es publiquen articles científics dels socis o sòcies per tal de fer més difusió del coneixement en ciència econòmica o en economia catalana.

Premis

En el marc del *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC*, se celebraren l'onzena convocatòria del Premi Ferran Armengol i Tubau i la novena del Premi Societat Catalana d'Economia.

El Premi Ferran Armengol i Tubau, instituït per la SCE i la Fundació

Armengol i Mir, s'ofereix a la millor obra, treball, tesi o estudi sobre les assegurances, des de les perspectives econòmica, jurídica, històrica, financera o social. La SCE i la Fundació Armengol i Mir, a proposta d'una ponència integrada per Eduard Arruga, Humbert Sanz, Mercedes Ayuso, Jordi Parrilla, Josep Lluís Pérez, Joan Maria Xiol i Àngels Roqueta, acordaren atorgar el Premi a Jaume Bellés i Sampera pel treball *New risk measures for solvency purposes in insurance companies*. L'acte de lliurament del premi tingué lloc el 27 d'octubre de 2014, a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC.

El Premi Societat Catalana d'Economia es va instituir l'any 1996 i s'adjudica al millor treball sobre temes d'economia realitzat dins l'àmbit dels Països Catalans, publicat o inèdit. La SCE, a proposta d'una ponència formada per Eduard Arruga, Jordi Galí, Jordi Gual, Guillem López, Àngel Pes, Joan Tugores i Antoni Montserrat, acordà lliurar el Premi a Miquel Puig i Raposo per *La sortida del laberint. El camí per superar la crisi creant llocs de treball decents*, obra publicada per Edicions 62. L'acte de lliurament se celebrà el 9 de febrer de 2015 al Palau Macaya (Barcelona).

Publicacions

Anuari de la Societat Catalana d'Economia, vol. 21 (2015).

Associació Catalana de Sociologia

Any de fundació: 1979*

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP MARIA ROTGER CERDÀ

Vicepresidència: MÀRIUS DOMÍNGUEZ AMORÓS

Tresoreria: ORIOL HOMS FERRET

Secretaria: JOAN JIMÉNEZ GÓMEZ

Vocalia: LILIANA ARROYO MOLINER

ÁNGEL BELZUNEGUI ERASO

SÍLVIA CASOLA SALVATELLA

PEDRO LÓPEZ ROLDÁN

CRISTINA LÓPEZ VILLANUEVA

VANESSA MAXÉ NAVARRO

DOLORS MAYORAL ARQUÉ

TEODOR MELLÉN VINAGRE

EULÀLIA SOLÉ ROMERO

MARTA SOLER GALLART

TERESA SORDÉ MARTÍ

Delegada de l'IEC: CARLOTA SOLÉ PUIG

Nombre de socis: 211

* Anteriorment, aquesta societat filial era una secció de la Societat Catalana d'Estudis Jurídics, Econòmics i Socials, fundada el 1951.

Activitats

D'entre les activitats organitzades per l'Associació Catalana de Sociologia (ACS) durant el curs 2014-2015, van destacar les presentades a continuació:

Taula rodona Catalunya, cap on vas?

Va tenir lloc el 15 d'abril de 2015 a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC. L'acte fou

presentat per Màrius Domínguez, professor titular del Departament de Sociologia de la Universitat de Barcelona, i va comptar amb la participació de Jordi Sauret, doctor en sociologia i director gerent de Feedback EIS, empresa que es dedica a fer enquestes —especialment en el camp polític—, i Marta Rovira, doctora en sociologia per la Universitat Autònoma

de Barcelona i professora associada del Departament tant en aquesta universitat com a la Universitat Oberta de Catalunya.

Cicle Debats per entendre la societat d'avui

L'anyari *Societat Catalana* de l'ACS recull elements de debat, interpretació i coneixement sobre els fets socials i tracta les qüestions que afecten les societats modernes. L'ACS, en col·laboració amb la Fundació La Caixa i l'IEC, va organitzar aquest cicle de quatre debats per a divulgar les reflexions de *Societat Catalana 2014*, que van girar entorn de la qualitat de l'ocupació, l'emigració del jove, la solidaritat cívica i l'evolució de les classes socials.

El cicle va tenir lloc al Palau Macaya de l'Obra Social La Caixa (Barcelona), entre el 13 de maig i l'1 de juliol de 2015. El moderador dels debats va ésser el sociòleg Oriol Homs, coordinador de l'anyari, i cadascun va tenir dos ponents (l'un era autor d'un capítol de l'anyari i l'altre, el ponent convidat, que va aportar un enfocament des d'una altra disciplina). Les sessions foren les següents:

— 13 de maig. «L'impacte de la crisi en la qualitat de l'ocupació». Es va discutir si s'han aconseguit els objectius plantejats a l'Estratègia de Lisboa, i es van tractar punts com ara la valoració que es pot fer actualment de la qualitat del treball a Espanya i a Europa. Les ponències foren a càrrec de Carlos Obeso (pro-

fessor titular del Departament de Direcció de Persones i Organització d'ESADE i director de l'Institut d'Estudis Laborals d'ESADE) i del ponent convidat David Garrofé (secretari general de la Confederació Empresarial Comarcal de Terrassa).

— 27 de maig. «L'emigració dels joves en temps de crisi». Es van plantejar preguntes com ara si la fuga de cervells ha estat realment un fenomen massiu, quin és el perfil dels joves que marxen o quines són les causes d'aquesta emigració. Les ponències anaren a càrrec de Pau Serracant (investigador de l'Observatori Català de la Joventut, de l'Agència Catalana de la Joventut, i del grup de recerca Globalisation, Education and Social Policies, de la Universitat Autònoma de Barcelona) i del ponent convidat Andreu Domingo (sotsdirector del Centre d'Estudis Demogràfics i professor associat del Departament de Geografia de la UAB).

— 10 de juny. «La solidaritat cívica». La crisi iniciada el 2008 ha tingut i segueix tenint efectes devastadors sobre la població. La solidaritat intrafamiliar i diverses iniciatives de la societat civil (com ara les plataformes d'afectats per la hipoteca o els bancs d'aliments) han intentat paliar els efectes més greus de la crisi. En aquesta sessió es va tractar aquesta qüestió, tot intentant fer-ne un balanç i analitzant com ens afectarà els propers anys. Hi intervingueren com a ponents Pau Vidal (coordinador de l'Observatori del Tercer Sector) i, com a convidada,

Maria Assumpció Vila (síndica de greuges de Barcelona).

— 1 de juliol. «Les classes socials a Catalunya en temps de crisi». En aquest últim debat del cicle es va intentar donar respostes raonades a interrogants com ara com han evolucionat les classes socials a Catalunya en el període 2007-2014, o quines han sortit més afavorides de la crisi i quines n'han patit més les conseqüències. Els ponents foren Marina Subirats (catedràtica emèrita del Departament de Sociologia de la UAB) i, com a ponent convidat, Oriol Nel·lo (professor titular del Departament de Geografia de la UAB).

Seminari de Teoria Sociològica

Raimon Bonal

Durant tot el curs es va impartir aquest seminari, que rep el nom del qui fou president de l'ACS. Com ja és tradició, les sessions van tenir lloc el quart dilluns de cada mes a la seu de l'IEC, i van consistir a fer lectures i comentaris d'obres clau de la teoria sociològica, com per exemple *Escritos históricos y políticos*, de Weil Simone.

Premis

Premi Catalunya de Sociologia

El Premi Catalunya de Sociologia, fundat el 2008, és convocat per l'Associació Catalana de Sociologia, en col·laboració amb el Col·legi de Politòlegs i Sociòlegs

de Catalunya i sota el patrocini de l'Obra Social de la Fundació La Caixa. Amb aquest premi es vol promoure i reconèixer la recerca sociològica que es fa a Catalunya. En la seva cinquena convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Ple de l'Institut, a proposta d'una ponència integrada per Mònica Badia, Salvador Carrasco, Oriol Homs, Anna Parés, Josep Maria Rotger, Marina Subirats i Màrius Domínguez, va acordar atorgar el Premi a Jordi Borja Sebastià per la seva contribució al camp de la sociologia urbana i territorial, des d'una permanent relació dialèctica entre l'anàlisi empírica, la reflexió teòrica i la intervenció social. L'acte públic de lliurament del premi es va celebrar el 23 d'abril de 2015 en el marc dels Premis Sant Jordi de l'IEC.

Concurs de Joves Sociòlegs

El Concurs de Joves Sociòlegs, premi instituït el 1996, s'ofereix a un treball inèdit d'investigació sociològica, teòric o empíric. En la 19a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el premi va quedar desert.

Publicacions

Butlletí [en línia], núm. 1 (novembre 2014), 2 (desembre 2014) i 3 (juny 2015).
Revista Catalana de Sociologia, núm. 29 (2014).

Societat Catalana d'Estudis Litúrgics

Any de fundació:	1970
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència d'honor:	ALEXANDRE OLIVAR DAYDÍ
Presidència:	MIQUEL DELS SANTS GROS PUJOL
Secretaria:	MARC SUREDA JUBANY
Vocalia:	SEBASTIÀ JANERAS VILARÓ
Responsable de publicacions:	MIQUEL DELS SANTS GROS PUJOL
Delegat de l'IEC:	MARC MAYER OLIVÉ
Nombre de socis:	25

En el context de les sessions acadèmiques sobre l'estudi de la litúrgia que organitza la Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, el dia 18 de novembre de 2014, durant la 90a sessió, Francesc Fité Llevot va pronunciar la conferència «El Santoral de la Consuetud de la catedral de Lleida, ACL ms. 0031». Fité és professor d'història de l'art antic i medieval a la Universitat de Lleida i, sens dubte, un dels experts més reconeguts en l'antiga catedral de Lleida.

Així mateix, en la 91a sessió, celebrada el 25 de juny de 2015, Marc Sureda Jubany, secretari de la Societat, va oferir la conferència «El funcionament de les catedrals romàniques de Vic, Girona, Urgell i Tarragona segons els costums: la litúrgia estacional». Sureda ha

estat docent als estudis d'història i de turisme de la Universitat de Girona i actualment és director de l'Institut Superior de Ciències Religioses de Vic i conservador del Museu Episcopal de Vic. Una de les seves línies de recerca és el camp de l'arquitectura i la litúrgia a l'edat mitjana.

Publicacions

Liber troporum atque prosarum ecclesiae vicensis. Vic, Bib. Epis., ms. 106 (Can Ripoll 31): TVic 2 / Edició facsimilar monocroma amb introducció i índex a càrrec de Miquel S. Gros i Pujol. Institut d'Estudis Catalans. Societat Catalana d'Estudis Litúrgics, 2015. (Biblioteca Litúrgica Catalana; 8)

Societat Catalana de Musicologia

Any de fundació: 1973

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	JORDI BALLESTER GIBERT
Vicepresidència:	EMILI ROS-FÀBREGAS
Secretaria:	JOSEP MARIA ALMACELLAS DíEZ
Tresoreria:	XAVIER DAUFÍ RODERCAS
Vocalia:	JOSEP DOLCET RODRÍGUEZ
	IMMA CUSCÓ PALLARÈS
	JOSEP MARIA GREGORI CIFRÉ

Delegat de l'IEC: ROMÀ ESCALAS LLIMONA

Nombre de socis: 73

Activitats

La Societat Catalana de Musicologia durant el curs 2014-2015 va organitzar les activitats següents, generalment dutes a terme a la seu de l'IEC:

— 16-18 d'octubre de 2014. Jornades sobre Ferran Sor i el seu Temps. Sor Symposium Barcelona (en el 175è Aniversari de la seva Mort). Jornades commemoratives del 175è aniversari de la mort del guitarrista i compositor català, organitzades conjuntament amb la Societat Sor de Barcelona. El programa va incloure un gran nombre d'activitats, com ara conferències, concerts i excursions, que van tenir lloc a Barcelona, principalment a la seu de l'IEC i al Museu de la Música.

— 27 de novembre de 2014. conferència «Música simfònica i òpera a la Vilafranca del segle XVIII», a càrrec de Joan Cuscó, membre de la Societat, doctor en filosofia per la Universitat de Barcelona i especialitzat en musicologia a la Universitat d'Alcalá de Henares. Cuscó també és conservador de l'Àrea de Documentació i de l'Arxiu Musical del Museu de les Cultures del Vi de Catalunya (VINSEUM), el més important d'aquest gènere i d'aquesta època que trobem a Catalunya.

— 9 de desembre de 2014. Conferència «La confraria del Roser de Vilafranca de Palafròls, s. XVIII-XIX», a càrrec d'Anna Maria Anglada, graduada en musicologia per la Universitat Autònoma de

Barcelona amb les mencions de «Gestió musical i patrimoni» i «Musicologia històrica». Anglada va presentar un treball seu basat en un estudi musicològic del llibre de comptes de la confraria del Roser de la Vilanova de Palafolls, actualment Malgrat. Les despeses incloses al llibre, que comprèn els segles XVIII i XIX, van permetre fer una aproximació al context musical de Malgrat en aquella època.

— 9 d'abril de 2015. Conferència «Estudi i preservació dels rotlles de pianola a Catalunya», per Jordi Roquer, professor de musicologia a la Universitat

Autònoma de Barcelona. La sessió va girar entorn de la pianola i el seu suport sonor, de la indústria d'aquest instrument a Catalunya i de la digitalització dels seus rotlles.

— 2 de juny de 2015. Conferència «Ramon Llull i la música», a càrrec de Marcel Camprubí, graduat en musicologia per la Universitat Autònoma de Barcelona.

Publicacions

Revista Catalana de Musicologia, vol. 7 (2014).

Amics de l'Art Romànic

Any de fundació:	1977
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	FRANCESCA ESPAÑOL BERTRAN
Vicepresidència:	ROSA M. MARTÍN ROS
Secretaria:	JOAQUIM GRAUPERA
Tresoreria:	TERESA HUGUET (fins al 10.11.2014) DIEGO MESA DE LOZAR (des de l'11.11.2014)
Vocalia:	M. LLUÏSA CASTELLANOS RAYO FRANCESC FITÉ LLEVOT NÚRIA FORTUNY SOLÍS GUADALUPE MIRAS BERNAL JOAN VALERO MOLINA
Delegat de l'IEC:	ANTONI PLADEVALL FONT
Nombre de socis:	491

Assemblea

El 10 de novembre de 2014 se celebrà una Assemblea Extraordinària per tal de nomenar un nou responsable de la tresoreria d'Amics de l'Art Romànic (AAR), ja que Teresa Huguet va renunciar al càrrec per malaltia. L'escollit fou Diego Mesa de Lozar. I el 8 de juny del 2015, es dugué a terme l'Assemblea General Ordinària com a tancament de les activitats del curs 2014-2015.

Activitats

Sessió inaugural

El 27 d'octubre de 2014 va tenir lloc a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC la sessió

inaugural del curs 2014-2015. Aquest any consistí en un concert de música trobadoresca amb el títol «El cor és un castell. Desfermant fragments del laberint poètic dels trobadors», a càrrec del musicòleg i intèrpret Antoni Madueño. El programa fou interpretat amb l'acompanyament instrumental d'una cítola i una viola de roda.

Cicles de conferències

Durant aquest curs es van anar oferint diversos cicles de conferències amb una clara finalitat divulgadora dels estils centrals de l'edat mitjana, el romànic i el

gòtic, amb la voluntat d'apropar el gran públic a aquestes sensibilitats artístiques. Totes les sessions, presentades a continuació, es dugueren a terme a la seu de l'IEC.

Cicle *Romànic a l'abast*

— 24 de novembre de 2014. «Fer visible l'invisible: matèria i tècnica de la pintura sobre taula romànica catalana», a càrrec de Judith Verdaguer, conservadora del Museu Episcopal de Vic.

— 1 de desembre de 2014. «Els exteriors oblidats: el color en l'edifici romànic», per Marc Sureda Jubany, conservador del Museu Episcopal de Vic.

— 13 d'abril de 2015. «Imaginar monstros en la corte de Fernando I y Sancha. Un periplo mediterráneo», de Gerardo Boto Varela, professor de la Universitat de Girona.

— 20 d'abril de 2015. «El sacrifici d'Isaac vist per l'art català fins al segle XII: un viatge iconogràfic», a càrrec de la historiadora de l'art Begoña Cayuela Vellido.

— 18 de maig de 2015. «D'Armènia a Hajastan. Les esglésies llunyanes», per Marc Escolà Pons, degà del Cela Open Institute, i Francesc Fité Llevot, professor de la Universitat de Lleida i membre d'AAR.

Cicle *Gòtic a l'abast*

— 10 de novembre de 2014. «Els hospitals medievals a la Corona d'Aragó: entre

la cura del cos i la cura de l'ànima», a càrrec de Francesca Español (AAR i Universitat de Barcelona).

— 22 de desembre de 2014. «El teginat del castell de Vilassar. Notes per una redescoberta», de Joaquim Graupera (AAR).

— 16 de febrer de 2015. «La portada de les Cadenas de la catedral de Ciudad Rodrigo. Promoció reial, caràcter urbà i vents avantguardistes», per Diego Isidoro Mesa de Lozar, historiador de l'art i membre d'AAR.

Cicle *L'art medieval i la literatura*

— 11 de maig de 2015. «De l'scriptorium al MacBook. Les tribulacions d'un medievalista reconvertit en novel·lista a temps parcial», a càrrec de l'escriptor i medievalista Albert Villaró Boix.

Entre els mesos de febrer i març de 2015, es va organitzar el *Cicle de conferències sobre el Concili de Constança (1414-1418) i el seu marc humà i cultural*. El programa fou el següent:

— 23 de febrer. «El Concili de Constança i el seu paisatge humà segons la crònica d'Ulrich Richental», a càrrec de Joan Valero Molina, historiador de l'art i membre d'AAR.

— 2 de març. «Els ornaments a la cort papal d'Avinyó», a càrrec de Rosa M. Martín Ros, historiadora de l'art i membre d'AAR.

— 9 de març. «Benet XIII, un bibliòfil excepcional», a càrrec d'Isabel

Escandell Proust (Universitat de les Illes Balears).

Sessions de treball de camp: visites

Les visites tenen la finalitat d'apreciar en directe els monuments més representatius de l'art medieval català, comentats pels especialistes que els han estudiat o restaurat. Durant el curs 2014-2015 es realitzaren les visites següents:

— 15 de novembre de 2014. «El rastre monumental dels hospitals medievals catalans: visita de l'Hospital medieval d'Olesa de Bonesvalls, Alt Penedès», guiada per Francesca Español (AAR i Universitat de Barcelona).

— 29 de novembre de 2014. «Museus i monuments de la Catalunya central: visita de l'exposició "Pintar fa mil anys. Els colors del romànic (Museu Episcopal de Vic) i del monestir romànic de Santa Maria de l'Estany"», a càrrec de Judith Verdaguer, comissària de l'exposició, i de Francesc Fité (Universitat de Lleida i membre d'AAR).

— 21 de març de 2015. «Visita als monuments de l'Urgell i la vall del riu Corb: el poble de Guimerà, el monestir de Santa Maria de Vallsanta, l'església i el tresor de Santa Maria de Verdú i Tàrrrega», dirigida per Francesca Español (Universitat de Barcelona i membre d'AAR).

— 9 i 10 de maig de 2015. «Visita dels monuments de l'Alt Empordà, el Pla de l'Estany i la Garrotxa: les esglésies i el Museu de Peralada, la canònica de Santa

Maria de Vilabertran. A Banyoles: Santa Maria dels Turers, la Pia Almoina, el Museu i l'església romànica de Santa Maria de Porqueres. Sant Sepulcre de Palera», a càrrec de Francesca Español (Universitat de Barcelona i membre d'AAR), Joaquim Graupera (membre d'AAR), Jaume Barrachina (conservador i director del Museu del Castell de Peralada i del patrimoni cultural del castell) i Jeroni Moner (arquitecte i estudiós de Banyoles).

Sessions de treball de camp: viatges

— 30 i 31 de març i 2 d'abril de 2015. «Monuments romànics de la França meridional». Viatge de Setmana Santa a les abadies de Moissac i Souillac, a les catedrals romàniques de Saint-Étienne de Cahors i de Saint-Caprais d'Agen, a la catedral gòtica de Sainte-Cécile d'Albi, a l'enclavament càtar de Cordes-sur-Ciel i al museu de Castres, que conté un fons molt important d'obres d'art espanyol i català. Les visites foren comentades per Francesca Español (Universitat de Barcelona i membre d'AAR) i Francesc Fité Llevot (professor de la Universitat de Lleida i membre d'AAR).

— 30 i 31 de maig de 2015. «Els monuments medievals de les Cinco Villas». Viatge de final de curs en què es visità la vila d'Uncastillo i les seves esglésies romàniques, Luna, Sos del Rey Católico i Ejea de los Caballeros. Les visites foren comentades per Francesc Fité Llevot (professor de la Universitat de

Lleida i membre d'AAR) i per Joaquim Graupera (membre d'AAR).

Relació amb altres entitats

Amb la voluntat de buscar la relació amb altres entitats afins, s'organitzaren els actes següents:

— 9 de febrer de 2015. Presentació dels projectes d'investigació *TEMPLA* (Taller d'Estudis Medievals. Programes-Litúrgia-Arquitectura, de la Universitat de Girona) i *ARS PICTA* (Anàlisis i Recerques sobre Pintura i Iconografia Tardoantiga i Medieval, de la Universitat de Barcelona), a càrrec dels seus corresponents directors, Gerardo Boto Varela i Milagros Guardia Pons. Va tenir lloc a la seu de l'IEC. La sessió, moderada per Francesca Español, consistí a presentar dos grups de recerca catalans especialitzats en l'art medieval. En primer lloc, Gerardo Boto presentà *TEMPLA*, format per nombrosos especialistes de l'Estat i d'Europa investigadors en universitats, museus i arxius. Exposà els resultats de les recerques dutes a terme, les activitats acadèmiques, les trobades científiques i les publicacions (els resultats d'alguns col·loquis foren publicats a la revista *Codex Aquilarensis*). Després, Milagros Guardia presentà els treballs en curs d'*Ars Picta*, entre els quals hi ha l'estudi sobre les pintures, avui disperses, de Sant Quirze de Pedret, amb un intent de restitució virtual. Una de les eines més interessants creades per aquest grup és una base de

dades iconogràfica de la pintura mural romànica catalana.

— 23 de març de 2015. Presentació del projecte «Catalonia Sacra. Acollir i donar raó», a càrrec del seu coordinador, Dani Font Montanyà (Bisbat de Vic), i de Marc Sureda Jubany (Museu Episcopal de Vic). Tingué lloc a la seu de l'IEC.

— 26 d'abril de 2015. VI Trobada d'Associacions Amics de l'Art Romànic de Catalunya, que se celebrà a la Seu d'Urgell. Començà amb una breu presentació institucional a càrrec de l'alcalde de la Seu d'Urgell, Albert Batalla; el representant del copríncep d'Andorra, Mn. Josep Maria Mauri, i la presidenta d'AAR, Francesca Español Bertran.

Els socis de les diverses entitats van dividir-se en grups per visitar d'una manera organitzada l'església de Sant Miquel, erigida pel bisbe Sant Ermengol durant la primera meitat del segle XI (les explicacions anaren a càrrec de Joan Valero Molina); el claustre de la catedral, del final del segle XII i principis del XIII, amb explicacions de Francesca Español Bertran, i la col·lecció del museu diocesà, comentada per Joaquim Graupera. Després d'aquest recorregut de la catedral, es realitzà un itinerari urbà pels espais del passat medieval de la ciutat. Es van visitar, per exemple, l'hospital, el convent de Sant Domènec, la Casa de la Vila, l'exterior del presbiteri de la catedral i el carrer Major. Després, Francesca Español

pronuncià una conferència sobre algun dels elements que singularitzen i caracteritzen el monument, i valorà també la petjada sobre la catedral del colleccionisme dels segles XIX i XX. Finalment, el grup Ministrers del Sabre obsequià els assistents a la trobada amb un magnífic concert de música medieval.

— 14-16 juliol de 2015. **TEMPLA Summer School 2015: «Episcopal, Canonical and Secular Memorial Devices in Medieval Cathedrals. Art, Architecture, Liturgy and Writing».** Amics de l'Art Romànic participà en l'organització d'aquest taller orientat a investigadors internacionals dedicats a la història de l'art medieval i disciplines adjacents. Es va debatre el concepte i les expressions de la «memòria episcopal i canonical dinàmica», desenvolupades a les seus episcopals europees durant l'època medieval, i intervingueren a la taula científica Francesca Español, Isabel Escandell, Esther Lozano, Gerardo Boto i Joan Molina. Es portà a terme a Barcelona, a la Residència d'Investigadors i a la seu de l'IEC, i el programa constà de les sessions següents (amb un debat al final de cadascuna):

14 de juliol:

- «Transmisión de la memoria de Gregorio I a través de la literaturización de sus implicaciones artísticas. La Visio Taionis», a càrrec de Joel Varela (Jinling College, Universitat de Nanjing).

- «Immagine, rito e memoria episcopale nei Pontificali duecenteschi secundum usum et consuetudinem Romanae Curiae», per Maria Alessandra Bilotta (Universitat Nova de Lisboa).

- «Memoria y desmemoria en las catedrales castellanas durante la Edad Media: nuevas (re)visiones desde los pontificales iluminados», presentada per Mercedes López-Mayán (Universitat de Santiago de Compostela).

- «La mémoire des Évêques à la Cathédrale de Lausanne», a càrrec de Kérim Berclaz (Universitat de Lausana).

15 de juliol:

- «L'Archa di Piombo di San Bernardo nella Cattedrale di Parma: liturgie e percorsi in relazione alle reliquie di un santo vescovo del XII secolo», a càrrec de Carlotta Taddei (Universitat de Parma).

- «Le Recinzioni liturgiche dei vescovi Lamberto e Beraldo nella cattedrale di Ancona», per Elisa Messina (Universitat Catòlica del Sagrat Cor, Milà).

- «El Cardenal Gil Álvarez de Albornoz y la creación de memoria en la capilla de San Ildefonso de la Catedral de Toledo», presentada per Manuel Parada López de Corselas (Reale Collegio di Spagna, Bolonya).

- «Catedral y colegio, la memoria de fray Alonso de Burgos a través de su promoción artística», a càrrec de Diana Olivares (Universitat Complutense de Madrid).

16 de juliol:

- «Saint-Honoré and the Performance of Episcopal Authority in the South Transept Sculpture at Amiens Cathedral», per Lindsey Hansen (Universitat d'Indiana - École Nationale de Chartes).

- «Between Commemoration and Cult: Creating and Recreating Episcopal Memory in the Choir of Cologne Cathedral», presentada per Adam R. Stead (Universitat d'Ontario Occidental).

- «El claustro de la catedral de León y la multifuncionalidad de un espacio entre la memoria individual y colectiva», a càrrec de Pablo Ordás Díaz (Universitat de Santiago de Compostella).

— 20-24 de juliol de 2015. Curs de la Universitat d'Estiu: «L'artista medieval (II)», que tingué lloc al Centre Cultural Les Monges, a la Seu d'Urgell. Fou organitzat conjuntament amb la Universitat de Lleida, sota la coordinació de Francesca Español Bertran (Departament d'Història de l'Art de la Universitat de Barcelona i presidenta d'AAR) i de Francesc Fité Llevot (Departament d'Història Social i Història de l'Art de la Universitat de Lleida). S'impartí com a continuació del curs de l'any anterior per a oferir una visió àmplia i actual sobre la figura de l'artista-artesa durant els períodes romànic i gòtic (itinerància dels mestres, importància dels tallers urbans a mesura que avançava l'edat mitjana) i sobre els diversos nivells de producció que s'hi detecten (de les obres d'encàrrec a les

manufactures seriades). El curs s'estructurà en les sessions següents:

- «Artistas mudéjares y clientes cristianos: una colaboración necesaria en el Aragón bajomedieval», a càrrec de Jesús Criado Mainar (Universitat de Saragossa).

- «“Pictor noster [...] acutissimum ingenium plurium dilectus”. El rei i els seus artistes», per Francesca Español Bertran (Universitat de Barcelona i membre d'AAR).

- «Qüestions a l'entorn dels mestres d'obra medievals», de Francesc Fité i Llevot (Universitat de Lleida i membre d'AAR).

- «Per amor a l'art i als diners. La valoració econòmica del treball artístic a la Corona d'Aragó (segles XIV i XV)», per Juan Vicente Garcia-Marsilla (Universitat de València).

- «Lligats pel contracte: límits i condicionants creatius de l'artista medieval», presentada per Joaquim Graupera Graupera (historiador de l'art i membre d'AAR).

- «L'escultor i el comitent en el Romànic: l'ús de models al servei d'un nou discurs», a càrrec d'Imma Lorés Otzet (Universitat de Lleida).

- «“Farai un vers de dreit nien”: creació i sentiment a la lírica dels trobadors», per Antoni Madueño Rangel (músicòleg i cantant).

- «Art, arquitectura i litúrgia: recursos per a la memòria episcopal i canonical en les catedrals medievals»,

presentada per Marc Sureda Jubany (Museu Episcopal de Vic).

- «L'escultor gòtic: de l'especialització a la versatilitat», de Joan Valero Molina (historiador de l'art i membre d'AAR).

La presentació teòrica i els debats posteriors es van complementar amb un recorregut pels monuments de la Seu d'Urgell (catedral i Museu Capitular i Diocesà), l'església de l'antic monestir de Sant Serni de Tavèrnoles i algunes esglésies d'Andorra. Finalment s'anà a Perpinyà per visitar les esglésies medievals, la catedral i el Palau dels Reis de Mallorca.

Presentacions de publicacions

— 28 d'octubre de 2014. Presentació del llibre *Sant Vicenç d'Estamariu. Tresor retrobat*, al Museu Nacional d'Art de Catalunya (Barcelona), amb la col·laboració d'AAR. Hi participaren Joan-Enric Vives (arquebisbe d'Urgell i copríncep d'Andorra), Joan Planes (impulsor del projecte de salvament i revaloració de l'església de Sant Vicenç d'Estamariu), Albert Villaró (coordinador d'aquesta publicació), Francesca Español (presidenta d'AAR), Pere Rovira (tècnic en pintura mural del Centre de Restauració de Béns Mobles de la Generalitat de Catalunya, CRBMC) i Montserrat Pagès (conservadora d'art romànic del Museu Nacional d'Art de Catalunya). Durant l'acte s'exposà el procés de descobriment i revaloració de què fou objecte l'església de

Sant Vicenç d'Estamariu, especialment les seves pintures murals.

— 25 de maig de 2015. Presentació del volum vint-i-quatrè de la *Revista LAMBARD. Estudis d'Art Medieval*. Se celebrà a la seu de l'IEC i constà d'una conferència de Francesca Español sobre les relíquies i el ressò dels espais de culte de Terra Santa a l'Occident medieval. El volum està dedicat al cicle de conferències sobre l'excursionisme científic i l'art català celebrat el curs anterior. També ofereix «La Dansa de Salomé en la pintura catalana del segle XIV. Estudi iconogràfic i apunts estilístics», treball de Xènia Granero Villa que guanyà el 19è Premi Amics de l'Art Romànic de treballs de recerca. A l'apartat de miscel·lània, apareixen tres articles de temàtica diversa: «El testimoni de la fotografia antiga en la recerca iconogràfica: el cas de la figura d'Isaac de Sant Quirze de Pedret», de Begoña Cayuela Vellido; «El Arzobispo Dalmau de Mur, los hermanos Gomar y la sillería del coro de la Seo de Zaragoza», escrit per Jesús Criado Mainar, i «Una venda frustrada: el frontal trescentista de la seu de Manresa i el col·leccionista nord-americà Charles Deering», de Sebastià Sánchez Sauleda. Com és habitual, al final del volum hi ha la memòria del curs corresponent de l'entitat.

— 4 de maig de 2015. Presentació del llibre *La Vera Creu d'Anglesola i les peregrinacions de Catalunya a Terra Santa*, a la seu de l'IEC. Anà a càrrec de Lluís Prat (director del Museu Diocesà),

Àngels Solé (directora del CRBMC), Jesús Alturo (catedràtic de paleografia i diplomàtica de la Universitat Autònoma de Barcelona) i Francesca Español (autora de l'obra i presidenta d'AAR).

Difusió

Durant aquest curs es va mantenir la pàgina web d'AAR, que es consolidà com una eina de comunicació entre els socis i la junta, però també amb la intenció de restar oberta a tothom. I pel que fa a les xarxes socials, AAR continuà publicant

al seu compte de Facebook —amb 1.156 seguidors— per donar més difusió a les seves activitats i informar de notícies i actes referents a l'art medieval.

Premis

El Premi dels Amics de l'Art Romànic, instituit l'any 1993 i ofert a estudiants per un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre art i cultura catalanes, en la seva 21a convocatòria, dins el marc del *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, quedà desert.

Societat Catalana de Pedagogia

Any de fundació:	1979
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	MARTÍ TEIXIDÓ PLANAS
Vicepresidència:	JOAN MALLART NAVARRA
Secretaria:	CARME RIDER SERRA
Tresoreria:	M. DOLORS MAURA PASCUET
Direcció de publicacions:	JOAN RUÉ DOMINGO
Vocalia adjunta de publicacions:	CARME AMORÓS BASTÉ
Vocalia de comunicació i portal web:	ÒSCAR GARCIA NICOLAU
Vocalia de cooperació amb universitats:	NÚRIA RAJADELL PUIGGRÒS
Vocalia de les comarques de Tarragona:	ELENA VENINI REDÍN
Vocalia de les comarques de l'Ebre:	ANTONI PERULLES RULL
Vocalia del País Valencià:	DIEGO GÓMEZ GARCIA
Vocalia de les Illes Balears:	RAMON BASSA MARTÍN
Enllaç resident a institucions europees:	MAR CAMACHO MARTÍ
Delegat de l'IEC:	RICARD TORRENTS BERTRANA
Nombre de socis:	172

Assemblea Ordinària General***i Assemblea Extraordinària***

El 17 de juny de 2015 es van celebrar l'Assemblea Ordinària General i una Assemblea Extraordinària de socis i sòcies de la Societat Catalana de Pedagogia (SCP) a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC. En l'assemblea ordinària es va efectuar la lectura i aprovació de l'acta de l'assemblea anterior, es va presentar la memòria d'activitats del curs 2014-2015, es van dur a terme la proposta de socis emèrits

i la incorporació de nous socis i es va presentar l'informe econòmic de Tresoreria. Seguidament, en sessió extraordinària, s'elegí la Junta de Govern per al període 2015-2019.

Activitats

— 14 d'octubre de 2014. Sessió inaugural del curs 2014-2015: «La mirada d'un pedagog. La necessitat de la ciència i la professió pedagògiques», organitzada conjuntament amb el Col·legi de Pedagogos

de Catalunya i l'editorial Barcanova. L'acte, que va celebrar-se a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, s'obrí amb la presentació del llibre *La mirada d'un pedagog*, de Jaume Sarramona, que recull la seva trajectòria pedagògica. Tot seguit es va fer un debat, en què participaren Josep Manuel Rafí (Editorial Barcanova), Rosa Rodríguez (presidenta del Col·legi de Pedagogs de Catalunya), Jordi Riera (vicerector de la Universitat Ramon Llull), Joan Mateo (president del Consell Superior d'Avaluació) i Martí Teixidó (president de la SCP).

— 25 d'octubre de 2014. La Societat va col·laborar en la jornada de presentació de la 37a edició dels premis Baldiri Reixac, convocats per la Fundació Lluís Carulla. Durant la jornada, celebrada a l'Espluga del Francolí, es van presentar les noves bases dels XXXVII Premis Baldiri Reixac, i els mestres i professors premiats en l'anterior convocatòria van exposar llurs experiències.

— 26 de novembre de 2014, 28 de gener de 2015 i 18 de març de 2015. Cicle de seminaris en commemoració del trentè aniversari de la Societat: *SCP: trenta anys d'història, tres dies de diàleg per a encarar el futur. Els espais de la pedagogia avui*. Va tenir lloc a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC i es va programar en tres sessions, durant les quals es va fer un recorregut per diferents espais de la pedagogia, presentats i debatuts en tres moments diferents. El 26 de novembre es

van presentar les sessions «Breu recorregut pels trenta anys de la SCP. La SCP del 1984 al 2014» i «La institució escolar i els espais del joc de l'oralitat. Cultura i etnotext. Altres mostres del patrimoni cultural». El 28 de gener es van tractar els temes «Família i famílies associades», «Agrupació religiosa i llibertat d'esperit» i «Joventut: valors i llibertat». La cloenda es va celebrar el 18 de març amb les sessions «Televisió i Internet», «Escola, entorn i ciutadania: balanç d'experiències i perspectives de futur» i «Natura, joc, esport, club/esplai».

— 9 de desembre de 2014. Acte de presentació del llibre *Quina educació volem?*, de Pilar Benejam, pedagoga i membre del Consell Consultiu de la Fundació Universitària del Bages / Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya. En aquesta obra, l'autora, veritable referent de la pedagogia catalana contemporània, parla de temes com la dignitat de la professió de mestre, la seva complexitat o la satisfacció de treballar amb infants i joves. L'acte, organitzat en col·laboració amb l'Associació de Mestres Rosa Sensat, va tenir lloc a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

— 24 de gener i 7 de febrer de 2015. Sessions formatives del Termòmetre Lingüístic: *Diagnòstic pedagògic de la competència lingüística als cinc anys. De l'oralitat a educació infantil a l'ensenyament plurilingüe*. S'adreçaren als mestres de les escoles que van decidir aplicar el Termòmetre Lingüístic com a

instrument per a l'ensenyament plurilingüe en la pràctica pedagògica habitual. Es van dur a terme a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

— 11 d'abril de 2015. Trobada Pedagògica i Intercanvi d'Experiències: «Propostes per a millorar la pràctica docent», organitzada conjuntament amb el Centre d'Innovació i Formació en Educació de la Universitat de Vic. En la trobada, que es portà a terme a l'Aula Magna de la Universitat, hi van participar més de dos-cents mestres i directors, i es va tractar especialment l'ensenyament de les llengües als infants.

— 6 de maig de 2015. Tercera Conversa Pedagògica de la Societat Catalana de Pedagogia: «Organitzant el currículum: currículum per assignatures *versus* currículum per projectes». Va tenir lloc a la Cafeteria Silenus (Barcelona), i van intervenir-hi Carme Amorós, Núria Borrell, Àngela González, Marta Hereu, Pere Marquès, Dolors Maura, Mireia Montané, Carme Rider, Joan Rué, Martí Teixidó i Josep M. Turuguet. L'organització curricular es pot enfocar des de diferents perspectives, i en la tercera conversa de la SCP es van considerar les següents:

- Currículum per assignatures estructurades per temes, on es treballen continguts i competències però sense considerar que els alumnes desenvolupin projectes grupals o interdisciplinaris (és el model més tradicional, i encara molt emprat).

- Currículum per assignatures estructurades per temes, en què sí que es considera la realització de projectes (és l'actual model finlandès, i aquí l'apliquen força professors).

- Currículum per assignatures en què algunes s'organitzen per projectes, amb projectes troncats que assegurin el treball dels continguts i competències clau de l'assignatura, i amb projectes complementaris optatius (l'usen alguns professors).

- Currículum híbrid, en el qual es mantenen algunes assignatures, però en desapareixen d'altres, que es tracten en projectes multidisciplinaris troncats (és el model de l'Institut Escola Jacint Verdaguer, de Sant Sadurní d'Anoia).

- Currículum per projectes multidisciplinaris, en el qual desapareixen les assignatures (aquest model l'estan provant algunes escoles dels Jesuïtes).

A partir d'aquest esquema, presentat per Pere Marquès, els participants van exposar les seves idees i es va obrir un debat per tal de treure'n conclusions.

— 27 i 28 de maig de 2015. VIII Primavera Pedagògica. Activitat organitzada en col·laboració amb la Universitat de Barcelona, que va tenir lloc a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC. Com és habitual, l'activitat va consistir en una trobada de joves pedagogs i pedagogues, que van presentar els seus estudis, recerques i projectes per als quals cal trobar un espai de projecció acadèmica, amb pedagogs

amb experiència que van actuar com a crítics constructius.

Projectes

Diccionari enciclopèdic de pedagogia

La Societat ha seguit col·laborant en l'elaboració del *Diccionari enciclopèdic de pedagogia* (en català i amb equivalències en sis llengües), de la Secció de Filosofia i Ciències Socials de l'IEC i dirigit per Joan Mallart.

Narracions i pedagogia

També s'ha col·laborat en aquest projecte coordinat per Xavier Ureta, qui ha continuat la tasca iniciada per Lluís Busquets, en la qual ja participava des del principi. Es tracta d'un recull de narracions catalanes d'alt valor pedagògic, que segueix el pensament de Kieran Egan.

Currículum Bimodal (R+D+I)

S'ha finalitzat la recerca 2014-2015 d'aquest projecte dirigit per Pere Marquès, en què han seguit participant centres de la primera edició i hi ha hagut noves incorporacions. El total de centres participants a Catalunya ha estat de divuit.

Termòmetre Lingüístic (R+D+I)

La SCP ha seguit col·laborant en aquesta prova d'identificació de la competència lingüística en infants de cinc anys, dirigida per Martí Teixidó i coordinada per Carme Rider. El Termòmetre Lingüístic,

durat a terme amb la col·laboració del Grup Promotor Santillana, la Fundació Carulla i el Departament d'Ensenyament de la Generalitat, permet fer un diagnòstic pedagògic de competència lingüística i un pronòstic de l'amplitud de llengües que es poden aprendre.

Durant aquest curs 2014-2015 es va acabar el segon pilotatge amb la continuïtat de centres participants en la primera edició i noves incorporacions. També es va ampliar l'equip de recerca per a la millora, revisió, difusió i adaptació dels materials. En total els centres participants a Catalunya van ésser 115, i a la Catalunya del Nord, 30. Es contempla aplicar-lo a les Illes Balears.

Marc d'Ensenyament de Llengües Vives (MelVIVES)

Es tracta d'un document de referència fonamental per a l'elaboració d'un projecte d'ensenyament plurilingüe a les escoles de llengua catalana, obert a les llengües romàniques i amb l'anglès com a llengua transnacional. Dirigit per Martí Teixidó i coordinat per Carme Rider, es va crear arran de les conclusions extretes al seminari que aplegà un bon nombre d'experts en la X Jornada de l'Institut d'Estudis Catalans a la Universitat Catalana d'Estiu (UCE), a Prada de Conflent. S'ha acabat la fase d'elaboració, amb la col·laboració dels participants al seminari de la UCE i membres de l'equip de recerca del Termòmetre Lingüístic.

Premis

XXV Premi Joan Profitós

La Fundació Joan Profitós convoca, sota el patronatge de l'Escola Pia de Catalunya, el Premi Joan Profitós, i en aquesta 25a edició la SCP va participar per primer cop en la seva organització. El Premi s'ofereix a assajos i estudis sobre l'acció educativa, ja sigui una reflexió pedagògica o una anàlisi d'aquest àmbit, escrits en català.

El jurat d'aquesta convocatòria, integrat per Joan Mallart, Josep Gallifa, Montserrat Riera, Conrad Vilanou i Marian Baqués, acordà premiar els treballs *Els menjadors de parvulari són espais educatius*, d'Àngels Geis, i *Esforç, pru-*

dència i llibertat. Parlant d'educació, d'Esteve Pujol. L'acte de lliurament del Premi se celebrà el 13 de maig de 2015 a la Sala Prat de la Riba de l'IEC.

Publicacions

El batxillerat: contribució a la seva definició integrant les perspectives cultural, professional i pedagògica. Seminari organitzat per la Societat Catalana de Pedagogia, en col·laboració amb el Col·legi de Doctors i Llicenciats en Filosofia i Lletres i en Ciències de Catalunya. Barcelona, 28 de setembre de 2012. Barcelona: Societat Catalana de Pedagogia, 2014.

Societat Catalana d'Estudis Clàssics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MONTSERRAT JUFRESA MUÑOZ
Vicepresidència: JAUME ALMIRALL SARDÀ
Tresoreria: CARLES GARRIGA SANÇ
Secretaria: ÀLEX COROLEU LLEGET
Vocalia: JOSEP LLUÍS VIDAL PÉREZ
MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES

Delegat/delegada de l'IEC: CARLES MIRALLES SOLÀ
(fins al seu traspàs, el 29.1.2015)
MARIÀNGELA VILALLONGA VIVES
(des del 17.4.2015)

Nombre de socis: 217

Activitats

La Societat Catalana d'Estudis Clàssics (SCEC) va organitzar diverses activitats durant el curs 2014-2015. Tot seguit es presenten les més destacades, que van tenir lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

El 16 d'octubre de 2014, se celebrà la II Jornada «Els clàssics i la llengua literària: s. XVIII-XIX». Presentà l'acte la seva coordinadora, Eulàlia Miralles, de la Universitat de València, i a continuació es van pronunciar aquestes conferències:

— «Agustí Eura i les versions glosades de les *Heroïdes* ovidianes», a càrrec de Pep Valsalobre (Universitat de Girona).

— «Ramon Llull en Jacint Verdaguer: la lectura d'un clàssic a través d'un poeta», per M. Àngels Verdaguer (Universitat de Vic).

— «El pes dels clàssics catalans en la recuperació i la depuració lingüístiques de finals del s. XIX i principis del XX», de Rafael Roca (Universitat de València).

— «Catalunya és Grècia? La desmitificació de l'herència clàssica a *El meravellós desembarcament dels grecs a Empúries* (1925), de Manuel Brunet», a càrrec de Francesc Montero (Universitat de Girona).

— Amb motiu del bimil·lenari de la mort de l'emperador August, es va

programar el cicle de conferències *Bimil·lenari de la mort d'August*, que es dugué a terme els dies 5, 12 i 19 de març de 2015. Isabel Rodà, professora de la Universitat Autònoma de Barcelona, hi participà amb la conferència «L'obra d'August a Catalunya», en què va explicar la tasca que l'emperador romà va dur a terme a la península Ibèrica, com a impulsor de la fundació de ciutats (Tarragona, Barcelona i Saragossa) i organitzador de l'administració del territori. Antonio Alvar, professor de la Universitat d'Alcalá de Henares, conduí la sessió «Elements augusteus en la poesia de l'època d'August: Tibul i Properci», i José Luis Vidal, de la Universitat de Barcelona, tancà el cicle amb la conferència «Augusto escritor», en què va presentar els poetes més coneguts durant el període de l'emperador i en destacà els trets estilístics que els configuren com a grup.

— Finalment, entre els dies 6 i 10 de juliol de 2015, s'impartí el curs «Menjar i beure en el món antic», en què es tractaren diversos aspectes de l'alimentació entre els grecs i els romans. L'objectiu principal va ésser descobrir com menjar i beure, en la cultura clàssica, eren actes plens de significació des de punts de vista com l'antropologia, la religió i la filosofia, i com es vinculen amb la literatura i amb l'art. El curs es va estructurar en les sessions següents:

- «Burkert, *Homo Necans*: matar per menjar», a càrrec de Jordi Pàmias.

- «Vi de Roma, vi d'avui: una anàlisi des de la copa», per Joan Gómez Pallarès.

- «Literatura gastronòmica antiga», conduïda per Adolfo Egea.

- «Les aliments du sacrifice», a càrrec de Stella Georgoudi.

- «El cereal: l'aliment de Roma», per Raimon Sebastian.

- «Banquets homèrics», a càrrec de Jaume Pòrtulas.

- «El vi i la dieta entre els filòsofs antics o els orígens de l'ascetisme», per Sergi Grau.

- «Banquets, orgies i algun sopar: l'empremta de Trimalció al cinema», a càrrec de Pedro L. Cano Alonso.

- «Grècia, una cultura del vi», per Jaume Almirall.

- «La cuina antiga: semblances, diferència i reminiscències amb la cuina catalana actual», per Jaume Fàbrega.

Premis

El Premi Eduard Valentí de la Societat Catalana d'Estudis Clàssics, instituit l'any 2011, s'adjudica a un treball inèdit d'estudi i investigació sobre qualsevol aspecte relatiu als estudis clàssics. En la seva quarta convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i borses d'estudi* de l'IEC, la Societat, a proposta d'una ponència integrada per Montserrat Jufresa, Mariàngela Vilallonga i Àlex Coroleu, acordà atorgar el Premi a Carlos Ángel Rizos Jiménez pel treball *Miquel Dòria*

(S. I.): un poeta llatí del segle XVIII. El premi es lliurà el 22 d'abril de 2015 en un acte públic a la seu de l'IEC.

Publicacions

Ítaca: Quaderns Catalans de Cultura Clàssica, núm. 30 (2014).

La música en el món antic i el món antic en la música. Edició a cura de Jaume Almirall. Barcelona: Societat Catalana d'Estudis Clàssics, 2014.

Societat Catalana d'Estudis Numismàtics

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MIQUEL CRUSAFONT SABATER
 Vicepresidència: LEANDRE VILLARONGA GARRIGA
 (fins al seu traspàs, el 20.7.2015)
 ROSSEND CASANOVA MANDRI
 (des del 21.7.2015)
 Secretaria: XAVIER SANAHUJA ANGUERA
 Tresoreria: RAFAEL COMAS EZEQUEL
 Vocalia: ANNA M. BALAGUER PRUNÉS
 JAUME BENAGES OLIVÉ
 JAUME BOADA SALOM
 ROSSEND CASANOVA MANDRI
 (fins al 20.7.2015)
 MANUEL GARCÍA GARRIDO
 XAVIER JORBA SERRA
 JOAN ANTONI SENDRA IBÁÑEZ

Delegat de l'IEC: GASPÀR FELIU MONTFORT

Nombre de socis: 186

Assemblea General Ordinària

L'Assemblea General Ordinària anual se celebrà el 12 de maig de 2015 a la Sala Pere i Joan Coromines de l'IEC.

Activitats

Tot seguit, es descriuen les activitats més destacades en què participà la Societat Catalana d'Estudis Numismàtics durant el curs 2014-2015. Abans, però, caldria

expressar que fou un cop molt dur per a la Societat la desaparició del seu president fundador i membre d'honor, Leandre Villaronga, el 20 de juliol de 2015, de què es feren ressò diaris d'àmbit nacional i estatal. Per exemple, l'arqueòloga Isabel Rodríguez Casanova va escriure una necrològica per al diari *ABC*, que fou publicada el dia 25 de juliol amb el títol «El referente de la numismática antigua», i

també publicà un escrit similar a la revista digital *Panorama Numismàtico*. Rossend Casanova escrigué l'article «El gran especialista en moneda antiga. Leandre Villaronga Garriga (1919-2015)», publicat a *La Vanguardia* el 29 de juliol, i Jaume Benages publicà també un escrit el 24 d'agost al *Diari de Tarragona* amb el títol «Leandre Villaronga i Garriga. In memoriam». Finalment, Miquel Crusafont escrigué una semblança biogràfica que es publicà al diari *El Punt - Avui* el 16 de novembre del mateix any, sota el títol «Un professor sense càtedra».

Projectes

La Societat, durant el curs 2014-2015, treballà en diversos projectes, entre els quals destaquen els presentats seguidament.

Allarg del 2014, Miquel Crusafont treballà en l'edició del volum dedicat a l'època medieval de la col·lecció *Història monetària catalana*, que es publicà el 2015, any en què també tenia molt avançat el *Diccionari català de numismàtica*.

Rossend Casanova, membre de la nostra Junta Directiva i de la societat belga Promotie van de Medaille / Promotion de la Médaille, continuà col·laborant en el catàleg del medallista belga Godfried Devreese. També començà a estudiar l'obra de Ramon Ferran per a una futura monografia. Pocs dies abans de la inesperada mort de l'artista, va poder comentar-li el projecte, que acollí amb gran

satisfacció. Posteriorment, i gràcies a la generositat de la família, Rossend va poder catalogar el fons de medalles conservat al taller de l'escultor a Reus. La finalitat del projecte és publicar l'obra medallística de Ferran, seguint l'estela del primer número que la Societat publicà sobre medallistes i que es dedicà a Eusebi Arnau.

Per acabar, val a dir que, gràcies a la col·laboració del soci d'honor de Sardenya, el numismàtic i artista Enric Piras, es va poder obtenir el text de l'obra inèdita de l'estudiós Vincenzo Dessì, coetani de Botet i Sisó, i distribuir-lo juntament amb *Acta Numismàtica* com a part de la col·lecció «Tria de reedicions».

Conferències i exposicions

— 28-30 d'octubre de 2014. XV Congreso Nacional de Numismática de España, celebrat al Museo Arqueológico Nacional de Madrid. Al congrés hi intervingueren els conferenciants següents: Marta Campo («La visibilidad del patrimonio numismático»), Luis Amela Valverde («Lugares de emisión de los ases pompeyanos RRC 471/1, 478/1 y 479/1»), Almudena Domínguez Arranz i Vanessa Puyadas («De la investigación al discurso sobre la moneda: la legitimación de los monarcas ptolemaicos a través de las acuñaciones»), Manuel Gozalbes Fernández de Palencia i Ángel Sánchez Molina («La exposición "Historias en miniatura". Un tratamiento didáctico para presentar nuestras mo-

nedas antiguas»), Manuel Gozalbes i Pere Pau Ripollès Alegre («La numismática de la Antigüedad *online*. Situación actual y perspectiva de futuro»), David Martínez Chico («A la luz de un antiguo hallazgo monetario de unidades y dobles siglos hispanocartagineses») i Joan Antoni Sendra Ibáñez («El tesoro de Sant Domènech. Una ocultación de la Guerra de Sucesión en los fondos numismáticos del Museo de L'Almodí de Xàtiva»).

— 26 i 27 de novembre de 2014. El Gabinet Numismàtic de Catalunya organitzà el XVIII Curs d'Història monetària hispànica, amb el títol *Pel·lofes & ploms eclesiàstics. Un patrimoni numismàtic per a descobrir*. Hi participaren Jaume Boada Salom, amb la conferència «Els ploms eclesiàstics de Mallorca: aclariments i novetats»; Xavier Jorba i Serra, amb la conferència «De pel·lofes, bosses de pel·lofes i encunys de pel·lofes»; Josep Maria Llobet Portella, amb la intervenció «Les pel·lofes a la documentació local. L'exemple de Cervera», i Xavier Sanahuja Anguera, amb la conferència «Pel·lofes i moneda local: una interacció monetària». El curs es desenvolupà a la catedral de Barcelona i al Museu Nacional d'Art de Catalunya (MNAC).

— 21 de març - 12 de setembre de 2015. Tingué lloc a la Fundació Rafael Masó de Girona l'exposició «Retrats de medalla: l'espectacle del bronze», inaugurada per l'aleshores alcalde de la ciutat, Carles Puigdemont. El comissari fou

Rosend Casanova, i s'exhibiren 322 peces de 160 autors de vint països, totes de la seva col·lecció particular, excepte dues de la Fundació Rafael Masó. Es presentà una projecció de l'any 1929 que mostrava els passos que l'escultora Laura Gardin Fraser seguí per realitzar la medalla de la Societat Nacional d'Escultura Nord-americana. Aquesta exposició és la primera dedicada al retrat en la medalla a Catalunya.

En el marc de la mostra es programà el cicle *Diàlegs*, amb la participació de l'actor Martí Peraferrer, l'escriptor Martí Gironell i la dissenyadora de moda Míriam Ponsa, que no es dediquen a la medallística però que en les seves respectives disciplines treballen el retrat. El cicle tingué molt de ressò als mitjans de comunicació.

També amb motiu de l'exposició, s'edità el corresponent catàleg que reproduïx una selecció de les peces exposades i que inclou els articles «La renovació de la medalla entre el segon terç del segle XIX i l'esclat de la Primera Guerra Mundial», de l'especialista belga Laure Dorchy; «El gran moment de la medalla catalana», de Miquel Crusafont; «El retrat en la medalla», que és la tesi de l'exposició, i «A la recerca de l'essència humana», tots dos de Casanova.

— 24 i 26 de març de 2015. El Gabinet Numismàtic de Catalunya organitzà el XXV Seminari d'Història monetària de la Corona d'Aragó, sota el títol

Moneda i fiscalitat a la Catalunya medieval. Tingué lloc al MNAC i Xavier Sana-huja Anguera hi presentà la conferència «Moneda local, hisenda i fiscalitat municipals a Catalunya».

— 19 d'abril de 2015. Joan Antoni Sendra va pronunciar la conferència «Les encunyacions de moneda a Dènia durant la Guerra de les Germanies», activitat organitzada a Benissa per l'Agrupació Filatèlica i Numismàtica d'aquesta població, en el marc de l'exposició de la Diputació d'Alacant «Monedas. Todas las caras de la historia».

— 23 d'abril - 1 de juliol de 2015. El Museu d'Història de Catalunya exposà els fons de bitllets de poble de la Guerra Civil (1936-1939) que el nostre antic company de Junta, Antoni Turró, llegà a la institució.

— 8 i 9 de maig de 2015. Es portaren a terme unes jornades numismàtiques a Lugo, organitzades per l'Asociación Numismática Val de Ariz, amb el suport de la Universitat de Santiago de Compostel·la i el Concello de Lugo. Hi participaren com a conferencians Francisco Cebreiro («A ceca galega de Xubia»), Miquel Crusafont («As cruñacións en prata da monarquía visigoda»), Antonio Roma («A circulación de moeda no Camiño de Santiago») i Pablo Rueda («As cruñacións da ceca de A Coruña no século XVII»).

— 18 de juny de 2015. Casanova impartí la conferència «Una mirada crí-

tica a la medalla catalana del 1900», en el marc de la presentació de la *Revista de Catalunya* a Girona.

Consultes

Al llarg de tot el 2014, hi hagué un intens contacte entre Achile Giuliani i Miquel Crusafont. Inicialment, s'estudià la possibilitat que una moneda de Nàpols a nom de Reiner i amb armes catalanes correspongués als temps de Reiner com a rei català, cosa que no encaixà per cronologia. Posteriorment, Giuliani trameté abundants dades bibliogràfiques i documentals sobres les emissions catalanes de Nàpols i, en darrer lloc, Crusafont recollí dades sobre una peça de l'Aquila amb marca aguileta de la col·lecció Vidal-Quadras.

El setembre de 2014, José Antonio Bruna es posà en contacte amb la Societat per demanar informació sobre l'ús comprovat de moneda de compte pròpia a la vall d'Aran, atès que no li constava que estigués documentada. Com que no es va trobar informació, i conscients de la importància històrica d'aquest tema, la Societat li suggerí publicar la informació dins *Acta Numismàtica*, i així es va fer.

El 20 de setembre de 2014, J. Termes demanà fotografies de monedes i medalles de la Guerra de Successió per a un treball de tipus didàctic i se li varen facilitar.

El 29 de setembre de 2014, Jean-Marie Díaz passà una consulta sobre una interessant varietat inèdita del diner mel-

gorès, amb orla lobulada, i plantejà una cronologia que semblà la correcta.

L'octubre de 2014, Pol Serrahima i Balius, doctorand de la Universitat de Lleida, ens adreçà una consulta sobre diverses equivalències monetàries de monedes catalanes del segle xv.

El 6 de novembre de 2014, Miquel Crusafont lliurà un informe instat per la Secció Històrico-Arqueològica sobre l'interès dels dos diners de Carlemany de Girona i Barcelona de la col·lecció Muntaner, ja que la Generalitat volia declarar-los inexportables. Malauradament, fins aleshores no s'havia mostrat interès per aquestes monedes bàsiques de la nostra història.

Al principi del mes de desembre de 2014, Francesc Monjo, doctorand de la Universitat d'Alacant, adreçà uns dubtes sobre equivalències de monedes espanyoles del segle xviii.

Pel que fa al 2015, la Secció Històrico-Arqueològica s'adreçà a la Societat per demanar un informe per a la Generalitat referent a la necessitat de declarar bé inexportable un pacífic d'or de Pere de Portugal que apareixia en una subhasta, ja que l'exemplar existent al museu és defectuós. En féu l'estudi i raonament corresponent Miquel Crusafont, qui assenyalà l'interès que tindria adquirir aquestes peces tan excepcionals, aprofitant el dret de retracte, més que no pas declarar-les inexportables, ja que això no impedeix que puguin anar a parar a fora de Catalunya.

Al començament de l'any, el TERMCAT passà consulta a Miquel Crusafont sobre la identificació i idoneïtat dels termes *cordó* i *llistell*. Del primer es pogué aportar informacions d'ús, i quant al segon s'acordà que valia la pena de manllevar-lo del francès *listel*, ja que no es coneixia un terme equivalent en català. També a l'inici del 2015, Víctor Almeida, de Galícia, ens féu una consulta sobre un segell personal i la seva possible identificació —resultà atribuïble a Pedro de Olid.

Lluís Bassaganya, membre del Centre d'Estudis La Retirada de Camprodon, sol·licità informació sobre les monedes municipals de la vila dels segles xvi i xvii, arran de l'aparició d'un nou exemplar del tipus amb sant Patllari i escut, sense llegendes.

La historiadora Margarida Güell i Baró s'adreçà a la Societat per sol·licitar referències bibliogràfiques per a poder veure l'evolució de la moneda a Barcelona (maravedissos, reals, lliures catalanes i pessetes), especialment al segle xix, i també l'evolució del valor del diner a Catalunya al llarg dels darrers dos segles.

El doctorand per la Universitat d'Alacant Francesc Joan Monjo s'adreçà el mes de gener a la Societat demanant aclariments sobre els termes *peso* i *duro* i sobre una comptabilitat en rals de billó, i se li donaren les explicacions pertinents.

El 19 de gener, Llorenç Arguimbau demanà una valoració de diferents peces

monetàries d'origen familiar que havien estat emprades com a joies.

El 20 de febrer, el professor Stefano Asperti, de la Universitat de la Sapienza de Roma, sol·licità ajut per a un estudi sobre sigil·lografia. La Societat manifestà interès tant pel projecte com per a obtenir la previsible publicació que se'n fes.

El 5 de març, la traductora Clàudia Kalász, que estava traduïnt a l'alemany uns textos de Víctor Català, va trametre una consulta sobre una frase en què es feia esment dels *napoleons* i els *duros de barra*, i se li va poder resoldre la qüestió.

El 14 d'abril es va rebre una consulta de Ramon Serrano sobre una medalla valenciana. Es tractava d'una de les nombroses varietats de premi emeses per la Reial Societat Econòmica d'Amics del País de València, del tipus Crus-200, 635 i altres.

El numismàtic italià Achile Giuliani demanà a Miquel Crusafont una versió en català d'un important article seu sobre els amonedaments d'època catalana al Regne de Nàpols per a publicar-lo tant en italià com en català al segon volum *Bolletino del Circolo Numismatico Partenopeo*, que va sortir a mitjan 2015.

El 6 de juliol, el periodista i historiadador Martí Paola demanà que li assenyaléssim una moneda destacada d'una venda pública d'Àureo & Calicó, ja que en volia fer una glossa per a *La Vanguardia*. Se li varen donar les dades correspon-

nents sobre el seu interès històric i numismàtic.

Finalment, el 14 de juliol, Dora Luque sol·licità informació sobre la medalla d'Àngel Guimerà obrada per Llimona i l'autorització per a obtenir reproducció de les pàgines del catàleg de Miquel Crusafont, cosa que se li va facilitar.

Graus i docència

El 17 de setembre de 2014, Eneko Hiriart defensà el títol de doctor en Història per la Universitat de Bordeus (Bordeaux-Montaigne), amb la tesi *Pratiques économiques et monétaires entre l'Èbre et la Charente (re s. et ie s. a.c.)*, dirigida pels professors Katherine Gruel i Francis Tassaux. El tribunal de l'acte el formaren els professors Laurent Callegarin, Jérôme France, Katherine Gruel, Pierre Moret, Pere Pau Ripollès i Francis Tassaux.

Difusió

A part de les publicacions pròpies, la Societat col·laborà en l'edició del llibre de Simonluca Perfetto, *La unitat monetària de les Dues Sicílies pel català Francesc Ximenis. La magistratura de la seca i el llibre de comptes de la seca de Nàpols (1453-1454)*, imprès a l'inici del 2015 a Ariccio (Itàlia).

A més, el llibre de Miquel Crusafont *Història de la moneda de la Corona catalanoaragonesa medieval (1067/1162-1516)* fou presentat el 12 de maig de 2015 a la seu de l'IEC per Flocel Sabaté i Curull

(Universitat de Lleida). Es tracta del tercer volum de la col·lecció *Història monetària catalana*, que l'autor completà amb afany d'exhaustivitat i amb l'objectiu de convertir-lo en una obra de referència i de consulta imprescindible. Entre altres aspectes, el llibre inclou un catàleg actualitzat i justificat dels tipus monetaris medievals catalans i de la Corona catalanoaragonesa, i un recull de fins a 1.300 documents.

Publicacions

Acta Numismàtica, 45 (2015).

CRUSAFONT I SABATER, Miquel. *Història de la moneda de la Corona catalanoaragonesa medieval (excepte els comtats catalans) (1067/1162 - 1516)*. Barcelona: 2015. (Història Monetària Catalana; 3)

Societat Catalana d'Ordenació del Territori

Any de fundació: 1979

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP M. LLOP TORNÉ
Vicepresidència: XAVIER MAYOR FARGUELL
Secretaria: ALBERT CORTINA RAMOS
Tresoreria: JOSEP ANTONI BÀGUENA LATORRE
Vocalia: ÀNGELS GIL-VERNET HUGUET
ORIOL BIOSCA REIG
MONTSERRAT MERCADÉ MARIMON

Delegat de l'IEC: JOSEP M. MUNTANER PASQUAL

Nombre de socis: 237

Assemblea

El 8 d'abril de 2015 es va celebrar una Assemblea General de socis i sòcies de la Societat Catalana d'Ordenació del Territori (SCOT).

Activitats

Durant el curs 2014-2015, la Societat va organitzar les activitats presentades a continuació, que van tenir lloc a la seu de l'IEC:

Conferències i congressos

— 1 d'octubre de 2014. «L'ordenació del territori, requeriments tècnics i compromís cívic. Els reptes de la gestió del territori a Menorca», a càrrec de Joana Barceló, geògrafa, diputada al Parlament de les

Illes Balears i expresidenta del Consell Insular de Menorca. Fou organitzada conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), i inclogué les intervencions de Josep Bàguena, membre de la Junta de la Societat; Antoni Durà, director del Departament de Geografia de la UAB, i Oriol NeHo, coordinador del programa troncal del Màster en Estudis Territorials i de la Població.

— 11-13 de març de 2015. 1r Congrés del Món de la Masia: «Passat, present i futur del territori rural català», organitzat per la Secció d'Història Rural de l'Institut Catalana d'Estudis Agraris, amb la col·laboració de la SCOT i altres entitats.

— 19 de març de 2015. Conferència de Jordi Julià, enginyer de camins,

canals i ports, sobre planificació i gestió d'infraestructures, dins del marc de la presentació del llibre *Deu anys d'Anuari territorial de Catalunya' (2003-2012). Una dècada de transformacions, projectes i debats*.

Diàlegs ambientals

Els *Diàlegs ambientals*, jornades organitzades pel Col·legi d'Ambientòlegs de Catalunya (COAMB) i l'Associació Catalana de Ciències Ambientals (ACCA), amb el suport de l'Ajuntament de Barcelona i la SCOT, se celebren anualment per a reflexionar i debatre sobre les ciències ambientals a Catalunya. Es programen en diverses ponències temàtiques sobre aspectes relacionats amb un tema central.

Diàlegs ambientals 14: «És sostenible la nostra alimentació?»

En l'edició del 2014, que tingué lloc entre el 28 d'octubre i el 25 de novembre, les sessions giraren entorn de la producció, la distribució i el consum sostenible dels aliments. El programa fou el següent:

— 28 d'octubre. «Com garantir un subministrament sostenible d'aliments?» En aquesta sessió es va reflexionar sobre el model de producció industrial o intensiu i els models de producció agroecològica, els seus impactes ambientals i les seves implicacions socials. Hi intervingueren Josep Maria Coll i Rovira, pagès dels sectors de la fruita seca, vinya i olivera i responsable de qualitat i seguretat ali-

mentària a la comissió permanent nacional d'Unió de Pagesos, i Pep Tuson, enginyer tècnic agrícola, autor de l'estudi *L'autoprovèïment d'aliments a Catalunya. És possible la nostra sobirania alimentària?*

— 4 de novembre. «La producció alimentària i les polítiques de desenvolupament rural». Es plantejaren interrogants com ara quines són les polítiques de desenvolupament rural impulsades des d'Europa, o quines són les propostes de desenvolupament rural que s'impulsen des de la perspectiva de la sobirania alimentària. La sessió fou a càrrec de Jordi Sala, director general de Desenvolupament Rural del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat, i Vanesa Freixa Riba, responsable de l'Escola de Pastors de Catalunya.

— 11 de novembre. «Consum responsable d'aliments: quin model de distribució serà el més beneficiós a llarg termini?» Anà a càrrec d'Eva Villamayor, responsable de màrqueting de Veritas, i Álvaro Porro, membre del Centre de Recerca i Informació en Consum. En la sessió s'analitzaren aspectes com per exemple el model de cooperatives, grups de consum i mercats i comerços de proximitat.

— 18 de novembre. «Accions contra el malbaratament». En aquesta sessió, impartida per Anna González, periodista i responsable d'assessorament i estudis a la Fundació Banc dels Aliments de Barcelona, i Maria Mestre, ambientòloga i

membre de la Fundació ENT, es va parlar del malbaratament alimentari i de la seva prevenció.

— 25 de novembre. Sessió de cloenda amb la intervenció de Henk Hobbelink, enginyer agrònom i coordinador a l'organització GRAIN, guanyadora del Right Livelihood Award (Premi Nobel alternatiu) de Medi Ambient l'any 2011; Esther Vivas, periodista i investigadora en moviments socials i polítiques agrícoles i alimentàries; i Gustavo Duch, coordinador de la revista *Soberania Alimentaria, Biodiversidad y Culturas*.

Diàlegs ambientals 15

El tema de debat en l'edició de l'any 2015 va ésser l'economia circular. El programa es va estructurar de la manera següent:

— 3 de juny:

Sessió 1: «Economia circular: hem començat la transició?», a càrrec de Joan Marc Simon, coordinador de la xarxa Zero Waste Europe. Durant la sessió es plantejaren qüestions com quin és l'estat de la qüestió de l'economia circular.

Sessió 2: «Producció de béns i creació de serveis en un context d'economia circular», per Verónica Kuchinow, fundadora i directora de Símbiosy, i Anna Esteve, coordinadora de l'Estratègia Catalana d'Ecodisseny. Es van tractar qüestions com l'obsolescència programada dins d'un escenari d'economia circular.

Sessió 3: «Noves maneres de consumir», conversa al voltant de les noves

tendències en consum, basades, entre altres aspectes, en l'ús dels productes per sobre de la seva possessió, i en el consum col·laboratiu.

— 10 de juny:

Sessió 4: «Polítiques per a un canvi de model real». Durant aquesta última sessió es van repassar les polítiques i normatives relacionades amb economia circular a Europa, i es van analitzar quines polítiques caldran per a facilitar els canvis necessaris a les empreses i a tot el sistema en general.

Projectes

Fòrum 2012 Catalunya 21. Territori i Urbanisme. Estat i Alternatives

El Fòrum 2012 Catalunya 21 Territori i Urbanisme. Estat i Alternatives s'inicià el mes de novembre de 2012, i va ésser una plataforma de pensament, diàleg, debat i proposta al voltant de l'urbanisme i l'ordenació territorial. S'estructurà en dotze grups de diàleg i nou diàlegs dia, que en total van tenir 272 participants.

Tot seguit es presenten les sessions de debat (diàlegs dia) corresponents al curs 2014-2015. Es portaren a terme a la seu de l'IEC i van constar de ponències a càrrec d'experts i un debat al final de cadascuna:

— 9 de desembre de 2014. Diàleg dia 7: «La revisió del concepte de sòl no urbanitzable». L'aproximació clàssica de l'anomenat *sòl no urbanitzable* (SNU) sembla obsoleta, i per aquest motiu es

van proposar altres denominacions i s'obrí un debat sobre els pros i contres de cada una. La sessió, moderada per Josep M. Llop, president de la Societat, va incloure les intervencions d'Arnau Queralt (ambientòleg), Ferran Miralles (biòleg), Juli Esteban (urbanista), Ricard Estrada (enginyer agrònom), Sito Alarcon (biòleg) i Xavier Mayor (biòleg).

— 7 d'abril de 2015. Diàleg dia 8: «Telecomunicacions, territori i urbanisme». Aquesta sessió es va dedicar a la relació entre les telecomunicacions, el territori i l'urbanisme. Entre altres temes, es va reflexionar sobre el fet que, tot i que la fibra òptica ha millorat la capacitat per a les comunicacions intercontinentals, el desplegament sobre el territori és desigual i depèn de la rendibilitat de l'operació més que no pas de la cerca de l'equilibri territorial. Els ponents foren els enginyers de telecomunicacions Gonçal Bonhomme, redactor del *Llibre blanc de les telecomunicacions a Catalunya* (Generalitat de Catalunya, 1992); Jordi López Benasat, director de Telecomunicacions de Barcelona Regional, i Pere Alemany, director de la consultoria de telecomunicacions Aggaros.

— 9 d'abril de 2015. Diàleg dia 9: «Energia, territori i urbanisme». L'última sessió de diàleg es va dedicar a la relació entre energia, territori i urbanisme a partir de l'impacte i les conseqüències que tenen els diferents models energètics existents. Els ponents foren Joaquim Coro-

minas (president de l'Associació Congrés d'Energia de Catalunya), Joan Escuer (consultor en geologia aplicada) i Maria Crehuet (alcaldessa d'Ordis i presidenta de l'Associació de Micropobles de Catalunya). L'objectiu final del Fòrum va ésser redactar el *Document d'alternatives en l'àmbit del territori i l'urbanisme*, que resumeix el contingut i les conclusions de les sessions amb vista a proposar un programa per a la millora de l'urbanisme i de l'ordenació del territori en el marc de la construcció d'un país preocupat pel benestar de les persones, la millora de l'habitabilitat de les ciutats i la qualitat del territori i el paisatge. El text, disponible en línia, conté 25 propostes prioritàries, 255 propostes plantejades pels dotze grups de diàleg, 155 propostes relatives a principis generals que haurien d'incorporar l'Administració, el sector privat i la societat civil, 81 propostes directament aplicables per l'Administració, 19 propostes que impliquen esmenes en el marc legislatiu o reglamentari, aportacions de quatre col·legis i cinc persones a títol individual i l'adhesió de 17 col·legis i associacions professionals. El document es presentà el 27 de setembre de 2014 en un acte públic en què van intervenir Agustí Serra, director general d'Urbanisme i Ordenació del Territori; Jaume de Puig, vicepresident de l'IEC, i Josep M. Llop, president de la SCOT. Van assistir a la presentació prop de 70 persones.

Finalment, el 27 de maig de 2015 es va celebrar l'acte final del Fòrum 2012 Catalunya 21 Territori i Urbanisme. Estat i Alternatives, que va consistir en un debat i valoració de les propostes del document d'alternatives en l'àmbit del territori i l'urbanisme. Va incloure les intervencions del president de la Societat, Josep M. Llop; Moisès Jordi, de la Secretaria Tècnica del Fòrum; Juli Esteban, arquitecte i urbanista, i Irene Navarro, ambientòloga i consultora en paisatge, participació i sostenibilitat local.

Anuari territorial de Catalunya

L'*Anuari territorial de Catalunya*, publicat en paper entre el 2003 i el 2009, i en format d'anuari continu digital a partir d'aleshores, és una eina de divulgació científica de la SCOT que té la finalitat de donar a conèixer amb rigor i objectivitat els plans i projectes que defineixen el futur del territori i el debat públic sobre el model territorial. Els temes recollits fan referència al medi ambient, a les infraestructures, als plans i projectes urbanístics i a la política territorial. Tota la base documental dels anuals està publicada al portal Territori (<http://territori.scot.cat/cat/anuari.php>).

El mes de desembre de 2014 es va publicar el llibre *Deu anys d'Anuari territorial de Catalunya' (2003-2012). Una dècada de transformacions, projectes i conflictes*, de Moisès Jordi Pinatella. El gran fons documental que oferien deu anys

d'edició ininterrompuda d'anuaris es veié com una oportunitat única de donar una visió panoràmica del que fou un decenni de grans transformacions territorials.

El llibre es va plantejar amb la finalitat de sintetitzar, analitzar i interpretar els projectes i debats territorials desenvolupats a Catalunya entre els anys 2003 i 2012, emprant com a base documental la informació elaborada al llarg de deu anys per a l'*Anuari territorial de Catalunya*. El període analitzat és especialment interessant pel contrast entre una primera fase (2003-2007), marcada pel *boom* immobiliari, el creixement demogràfic i la inversió pública en infraestructures i serveis, i una segona fase (2008-2012) centrada en la crisi econòmica, immobiliària i creditícia i la desinversió pública i privada.

La presentació del llibre se celebrà el 19 de març de 2015, a càrrec del president de l'IEC, Joandomènec Ros, el president de la SCOT, Josep M. Llop, i el geògraf Oriol Nello.

Web Territori

Durant aquest curs es va ampliar la difusió de l'actualitat territorial, i augmentà el nombre de subscripcions a la xarxa de curació de continguts Scoop.it de Territori.

Recerca

— Elaboració de l'informe sobre projectes territorials en l'àmbit del desenvolupament econòmic local (2011-2015).

— Recull i classificació de polítiques i transformacions territorials a Catalunya (2003-2014).

Premis

El 4t Premi Catalunya Territori Enric Lluç i el 9è Premi Catalunya d'Urbanisme Manuel de Solà Morales, tots dos convocats per la SCOT i corresponents al

LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC, foren declarats deserts.

Publicacions

Deu anys d'Anuari territorial de Catalunya' (2003-2012). Una dècada de transformacions, projectes i debats.
Barcelona: 2014.

Societat Catalana de Sociolingüística

Any de fundació:	1981
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	JOAN PUJOLAR COS
Secretaria:	EVA CODÓ OLSINA
Tresoreria:	ALBERT FABÀ PRATS (fins al 12.3.2015) MERCÈ SOLÉ SANOSA (des del 13.3.2015)
Vocalia:	LLUÍS B. POLANCO ROIG ELVIRA RIERA GIL MARIA SABATÉ DALMAU
Delegat de l'IEC:	JOAN A. ARGENTER GIRALT
Nombre de socis:	104

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana de Sociolingüística (SOCS) durant el curs 2014-2015, que es van dur a terme a la seu de l'IEC.

— 16 d'octubre de 2014. Col·loqui *Els estudis de llengua i dret durant els quaranta anys del Grup Català de Sociolingüística*, dins del cicle commemoratiu del 40è aniversari del Grup Català de Sociolingüística, l'actual SOCS, inaugurat el 27 de març de 2014. En parlar de sociolingüística catalana, se sol pensar en facultats de lletres; tanmateix, fóra bo recordar que la política lingüística als

països de parla catalana ha portat a consolidar una tradició d'estudis jurídics, de planificació lingüística i de fixació del llenguatge jurídic i administratiu amb una incidència internacional notable, en la qual han treballat nombrosos especialistes tant des de les universitats com des de l'advocacia o el notariat. En aquest col·loqui, Antoni Milián Massana i Carles Duarte Montserrat van parlar de com es van iniciar aquests estudis i com es creà el seu màxim òrgan de difusió: la *Revista de Llengua i Dret*. Des d'aquesta publicació de l'Escola d'Administració Pública de Catalunya, s'ha fet escola pel que fa a l'establiment i modernització del llenguatge

ge jurídic català i s'han anat desenvolupant les nocions que han creat jurisprudència quant a usos oficials i drets lingüístics.

— 20 de novembre de 2014. Sessió *De la sociolingüística del conflicte a la sociolingüística del multilingüisme: visions passades, presents i futures del contacte de llengües*, amb què es van cloure els actes de commemoració del 40è aniversari de la Societat. Va constituir una reflexió sobre l'evolució de la sociolingüística a l'àrea catalana, centrada en la manera com ha abordat el contacte de llengües. Amb el terme *sociolingüística del conflicte* es fa referència a l'enfocament predominant en els inicis de la sociolingüística catalana, que planteja el dilema entre la substitució i la normalització lingüística i que ha tingut una influència significativa en les polítiques lingüístiques públiques. Amb el terme *sociolingüística del multilingüisme* s'al·ludeix a l'enfocament que parteix de la quotidianitat del contacte de llengües i treballa amb nous conceptes, com els de sostenibilitat o hibriditat lingüístiques. Actualment conviuen totes dues perspectives: la del multilingüisme predomina en l'àmbit acadèmic i la del conflicte és present sobretot en el discurs polític.

Els ponents foren Isidor Marí (IEC i Universitat Oberta de Catalunya, UOC) i Xavier Vila (Universitat de Barcelona), que van exposar la seva visió d'aquesta evolució —en el cas d'Isidor Marí, des del

punt de vista de l'acció política i institucional, i en el cas de Xavier Vila, des d'un punt de vista eminentment acadèmic. Les seves intervencions es desenvoluparen a partir de dues preguntes plantejades per la moderadora, Elvira Riera (SOCS i Universitat Pompeu Fabra):

1. És vigent la sociolingüística del conflicte?

2. Què seria avui la normalitat lingüística? Des d'aquest punt de vista, quins són els principals reptes que tenen les llengües, els parlants i els governs en el context multilingüe actual, i especialment en un cas de contacte de llengües com el català?

Val a dir que aquest acte, que va tenir interpretació simultània català-anglès i anglès-català, també va formar part del programa del II Simposi Internacional sobre Nous Parlants en una Europa Multilingüe.

— 20-21 de novembre de 2014. 2n Simposi Internacional sobre Nous Parlants en una Europa Multilingüe: «Reptes i oportunitats», organitzat conjuntament amb la UOC i la Xarxa Europea sobre Nous Parlants en una Europa Multilingüe (Acció COST ISCH IS1306), amb l'objectiu d'explorar l'experiència dels «nous parlants», és a dir, la diversitat dels perfils emergents de ciutadans multilingües a l'Europa contemporània. El simposi va acollir un bon nombre d'experts d'arreu del món i va incloure diverses sessions com ara conferències o debats. Entre

altres activitats, el dia 20 Emili Boix i Anna Paradís van presentar la comunicació «Processes of language acquisition and loss among new speakers in Catalonia, Ibiza, and Formentera»; en una altra sessió, Francesca Walls i Xavier Vila van parlar de «Twice a new speaker? The values and social fields which favour Catalan acquisition» i Avel·lí Flors va pronunciar la conferència «Does school create new speakers of Catalan? The Catalan and Valencian cases compared». Fóra bo recordar que Xavier Vila i Isidor Marí van oferir la sessió «De la sociolingüística del conflicte a la sociolingüística del multilingüisme: visions passades, presents i futures del contacte de llengües», descrita més amunt. Pel que fa a la segona i darrera jornada, per exemple, es va celebrar una taula rodona moderada per Maite Puigdevall, en què participaren Ester Franquesa (directora general de Política Lingüística de la Generalitat), Patxi Baztarrika (viceconseller de Política Lingüística del Govern Basc) i Eulàlia Buch (responsable de l'àrea d'Acollida Lingüística de la Plataforma per la Llengua).

— 26 de març de 2015. Conferència «Joves 2.0: Llengua i vida a les xarxes socials», a càrrec de Cristina Aliagas, investigadora postdoctoral Beatriu de Pinós a la Universitat de Sheffield (Regne Unit). En les xarxes socials, els adolescents construeixen una identitat no només amb els missatges, sinó també amb

les imatges, el disseny de perfils, la llista dels comptes que segueixen (per exemple d'equips esportius, d'artistes o de moviments socials), etc.: per mitjà de tries que impliquen llengua, modes de representació semiòtica i consciència del context i del públic. Aquest aspecte i altres de relacionats van ésser els temes tractats en la conferència, en què, a més, Aliagas va presentar el seu estudi etnogràfic dut a terme amb catorze adolescents de perfils diferents a través de Facebook.

— 14 de maig de 2015. Presentació del volum 24 de *Treballs de Sociolingüística Catalana*. Emili Boix, director del consell editorial, obrí l'acte afirmant que les pugnes ideològiques sobre qüestions lingüístiques són un fet habitual i que sempre ho seran. La presentació va anar seguida d'una conferència de Carles de Rosselló i David Ginebra, autors d'un dels articles d'aquest 24è volum, sobre els hàbits de tria del català o el castellà. El número dedica la seva secció especial a les ideologies lingüístiques, amb tretze articles on s'estudien les ideologies lingüístiques en la major part dels territoris de llengua catalana: la Catalunya del Nord, Catalunya, València i les Illes Balears. La part de miscel·lània presenta cinc articles sobre diferents temes, entre els quals cal esmentar els usos lingüístics dels gitanos del nucli antic de Tarragona o la introducció del concepte de llengua oficial en el llenguatge polític espanyol entre 1881 i 1928. La tercera secció conté una entre-

vista al qui fou president del Grup Català de Sociolingüística i director de la revista, Francesc Vallverdú, traspasat el 12 de juny de 2014. Finalment, s'inclouen tres ressenyes de llibres publicats recentment.

— 11 de juny de 2015. Conferència «Els gitanos catalans de França», a càrrec del periodista Eugeni Casanova, doctor per la UAB, professor de la Universitat de Lleida i guanyador del 15è Premi Jaume Camp de Sociolingüística. A França hi ha un col·lectiu de desenes de milers de persones que parlen català i que es defineixen a si mateixes com a «gitanos catalans». El seu origen se situa al Principat de Catalunya, sobretot a l'Empordà. Des de l'inici del període al final del segle XVIII arran de la pragmàtica de Carles III del 1783, es van constituir dues grans rutes a partir de fires i mercats que van escampar els gitanos catalans pel sud de França. L'una partia de Perpinyà i corria paral·lela a la costa mediterrània, amb Besiers, Montpeller i Nimes com a ciutats principals, fins a Niça; l'altra anava de Perpinyà a Tolosa de Llenguadoc, i després es prolongà fins a Montalban, Bordeus i Perigús, seguint la Garona i la regió del curs baix de la Dordonya. Avui dia, la parla dels gitanos catalans de França està molt influïda pel francès, especialment en les noves generacions i en els indrets més allunyats del territori mare, i és sobre aquest i altres aspectes de la situació sociolingüística d'aquestes comunitats que Casanova va parlar en aquesta conferència.

Premis

Premi Modest Reixach de la Societat Catalana de Sociolingüística

El Premi Modest Reixach, instituit el 2003, s'ofereix al millor llibre de sociolingüística publicat en català durant l'any anterior a la seva adjudicació per un o més autors d'un dels territoris de llengua catalana, o bé redactat en qualsevol llengua si és publicat fora d'aquest àmbit i tracta de sociolingüística catalana.

En la 13a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Ple de l'IEC, a proposta d'una ponència formada per Isidor Marí, Miquel Àngel Pradilla, Joaquim Torres i Emili Boix, va acordar premiar el llibre *Què hem de fer amb les llengües dels alumnes a l'escola?* Publicat per l'editorial Horsori, és obra de Pere Comellas, M. Carme Junyent, Mònica Barreras, Montserrat Cortès-Colomé, Eva Monrós i Mònica Fidalgo. L'acte públic de lliurament del premi es va celebrar el 23 d'abril de 2015 en el marc dels Premis Sant Jordi 2015 de l'IEC.

Publicacions

Treballs de Sociolingüística Catalana, núm. 24 (2014).

Treballs de Sociolingüística Catalana, la revista editada per la SOCS amb el suport tècnic de la Xarxa CRUSCAT, va aconseguir el 2015 la màxima puntuació (A) en el sistema CARHUS, emprat

a Catalunya per classificar revistes científiques dels àmbits de les ciències socials i humanitats. Així mateix, el 2015 la revista fou l'única de l'IEC seleccionada per Thomson Reuters per ésser avaluada i eventualment incorporada a les bases de dades *Web of Science* (*Science Citation Index*, *Social Science Citation Index* i *Arts*

& *Humanities Citation Index*). També convé destacar l'elevat nombre de textos originals rebuts, cosa que demostra l'interès científic creixent que desperta la publicació. Finalment, fóra bo recordar que *Treballs de Sociolingüística Catalana* està disponible en línia.

Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana

Any de fundació: 1982*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 15 de maig de 2015

Presidència:	SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Presidència d'honor:	JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS
Vicepresidència:	M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria:	RAMON TARRÒS ESPLUGAS
Secretaria:	JULIÀ VILAR HERMS
Vocalia:	JORDI FEU GELIS ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ M. ISABEL MIRÓ MONTOLIU ÀNGEL MOREU CALVO XAVIER MOTILLA SALAS M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ ANTONI TORT BARDOLET

A partir del 16 de maig de 2015

Presidència:	JOAN SOLER MATA
Presidència d'honor:	JORDI MONÉS PUJOL-BUSQUETS SALOMÓ MARQUÈS SUREDA
Vicepresidència:	M. CARMÉ AGULLÓ DÍAZ FRANCESCA COMAS RUBÍ
Tresoreria:	RAMON TARRÒS ESPLUGAS
Secretaria:	JULIÀ VILAR HERMS
Vocalia:	MAXIMILIANO FUENTES CODERA MONTSERRAT GURRERA LLUCH XAVIER LAUDO CASTILLO ALEJANDRO MAYORDOMO PÉREZ M. ISABEL MIRÓ MONTOLIU ÀNGEL MOREU CALVO XAVIER MOTILLA SALAS M. PILAR NAVARRO RODRÍGUEZ

BERNAT SUREDA GARCÍA
ANTONI TORT I BARDOLET

Delegat de l'IEC: JOSEP GONZÁLEZ-AGÀPITO GRANELL

Nombre de socis: 90

* Aquesta societat és filial de l'IEC des de 2001.

Assemblea Extraordinària

El 15 de maig de 2015 se celebrà una Assemblea Extraordinària a la seu de l'IEC per tal d'eleger la nova Junta de la Societat d'Història de l'Educació dels Països de Llengua Catalana (SHEPLC). Durant la sessió també es va presentar el número 25 de la revista *Educació i Història. Revista d'Història de l'Educació. Monogràfic sobre Democràcia i educació al segle XX*. La presentació anà a càrrec dels dos coordinadors del número monogràfic: Jordi Feu Gelis i Núria Simó Gil, i seguidament Jaume Carbonell Sebarroja pronuncià una conferència sobre aquest mateix tema.

Activitats

*XXI Jornades d'Història de l'Educació:
«Imatges de l'escola, imatge
de l'educació»*

La Societat va organitzar aquestes jornades conjuntament amb el Grup d'Estudis d'Història de l'Educació, i amb el suport del Departament de Pedagogia i Didàctiques Específiques, la Facultat d'Educació i l'Institut de Ciències de l'Educació de la

Universitat de les Illes Balears. En aquesta edició, celebrada a Palma (Mallorca) entre el 26 i el 28 de novembre de 2014, el tema central va ésser «Imatges de l'escola, imatge de l'educació», que es va tractar a partir de les sessions següents:

— «L'escola imaginada». La representació artística de l'escola imaginada per artistes i creadors (l'escola en la pintura, en la literatura, en la música, en la fotografia artística, en el cinema, en l'arquitectura...).

— «L'escola recordada». La memòria i el record de l'escola a través de les memòries escolars i personals, dels testimonis orals, dels objectes i materials de l'escola, dels espais de conservació museístics, dels dibuixos escolars, de la fotografia, etc.

— «L'escola pensada». L'ideal d'escola segons els grans pedagogs i corrents pedagògics, reflexions sobre l'escola, etc.

Així mateix, es va programar una darrera sessió més enllà del tema central de les Jornades, que sota el títol «La recerca i docència en Història de l'Educació»,

va girar entorn d'aspectes com la innovació en la docència universitària en història de l'educació. Finalment, val a dir que l'activitat va incloure la inauguració de l'exposició «Una imatge, una història», el dia 26, amb fotografies de l'escola i les colònies d'estiu de les Illes Balears abans de la Guerra Civil.

XVIII Coloquio de Historia de la Educación

La SHEPLC, conjuntament amb la Societat Espanyola d'Història de l'Educació, la Universitat de Vic - Universitat Central de Catalunya, el Museu Universitari Visual de Pedagogia i el Centre d'Innovació i Formació en Educació, va organitzar la divuitena edició d'aquest col·loqui que té l'objectiu de recuperar i avaluar els discursos en l'àmbit de les humanitats i la seva importància en l'educació. Aquest curs l'activitat es va portar a terme a Vic del 8 al 10 de juliol de 2015, sota el títol «Art, literatura i educació en el segle XX». Al voltant d'aquest tema central, es van programar les sessions següents:

— «Ideologia i política educativa amb relació a l'art i la literatura». En l'àmbit de la pedagogia hi ha una línia d'investigació que estudia com les peces artístiques (musicals, pictòriques, literàries, etc.) fan referència a les pràctiques polítiques desenvolupades en un període determinat, i és precisament debatre sobre aquestes anàlisis una de les finalitats d'aquesta sessió.

— «Epistemologia i fonamentació teòrica: estètica i pedagogia». La sessió es va dedicar principalment a l'anàlisi de les diferents estètiques adoptades pels corrents pedagògics del segle XX.

— «Pràctiques educatives i experiències: art i literatura a l'escola». En aquesta sessió es va estudiar l'evolució de la pedagogia artística i literària per mitjà de l'anàlisi de les diferents pràctiques educatives desenvolupades al segle XX.

— «La Història de l'Educació des de l'art i la literatura». La inclusió de les expressions artístiques i literàries com a font documental per a la història de l'educació ha experimentat un desenvolupament considerable en els darrers anys. Modalitats artístiques com per exemple la fotografia i la novel·la han esdevingut referents per a pensar la història de l'educació des de noves perspectives.

— «Noves tendències i aportacions en Història de l'Educació i en l'ensenyament de la Història de l'Educació». En l'última sessió es va parlar de com l'intercanvi d'experiències i noves maneres de fer la història de l'educació, o el diàleg entre les possibles formes d'ensenyar-la i aprendre-la, poden donar lloc a un avanç significatiu en l'àrea.

Publicacions

Educació i Història: Revista d'Història de l'Educació, núm. 24 (juliol-desembre 2014) i 25 (gener-juny 2015).

Institució Catalana d'Estudis Agraris

Any de fundació: 1984

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: JOSEP M. VIVES DE QUADRAS

Vicepresidència: FRANCESC REGUANT FOSAS

Secretaria: ESTER JOVÉ ALSINA
(fins al 16.12.2014)

JOAQUIM ROS SAQUES
(des del 17.12.2014)

Tresoreria: SANTIAGO POCINO PEÑALBA

Vocalia: JOAN SAUS ARÚS
JORDI ROSELL FOXÀ
CARLES FOLCH CASTELL
JOSEP M. ESPELTA GUARDIA

COORDINADORS DE LES SECCIONS

Agricultura General: JOAN ANGLÈS SEDÓ

Estudis Rurals: GEMMA FRANCÈS TUDEL

Forestal: IÑIGO REBOLLO SAN MIGUEL

Història Rural: ASSUMPTA SERRA CLOTA

Jardineria i Paisatgisme: JOAQUIM CAMPS MASICH

Protecció Vegetal: ESTER TORRES GÜELL

Ramaderia: JOSEFINA PLAIXATS BOIXADERA

Sòls: EDUARD ALCAÑIZ BALDELLOU

Viticultura i Enologia: JOSEP M. PUIGGRÒS JOVÉ

Delegada territorial a Tarragona: MARIA FRANCESCA FORT MARSAL
(fins al 16.12.2014)
MONTSERRAT NADAL ROQUET-JALMAR
(des del 17.12.2014)

Delegat territorial a Girona: VICENÇ LLOVET ROQUÉ

Delegat territorial a Lleida: SANTIAGO PLANAS DE MARTÍ

Delegada de l'IEC: MERCÈ DURFORT COLL

Nombre de socis: 351

Assemblea

El 16 de desembre de 2014 es va celebrar, a la Sala Nicolau d'Olwer de l'IEC, l'Assemblea General Ordinària de socis i sòcies de la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA). Durant la sessió, entre altres coses es va presentar l'exercici 2015 i es van elegir i renovar els càrrecs de la Junta Directiva. Després de l'Assemblea hi va haver un acte acadèmic a càrrec d'Abel Mariné, president de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació (ACCA), amb el títol «Mites entorn de l'alimentació».

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la ICEA durant el curs 2014-2015, que generalment tingueren lloc a la seu de l'IEC.

Jornades

— 27 de setembre de 2014. 10a Jornada Agroprés: «Els fruits secs: ametller, noguer i avellaner com a alternativa o complement de la fruita dolça a Catalunya i l'Aragó». Tingué lloc al Saló de Congressos de Fira de Lleida, en el marc de la 60a Fira Agrària de Sant Miquel de Lleida, i fou organitzada conjuntament amb AGROPRÉS (Associació de Periodistes i Escriptors) i l'Escola Tècnica Superior d'Enginyeria Agrària - Universitat de Lleida (ETSEA-UdL). El programa es va estructurar en dues sessions: «Varietats, tècniques de cultiu, producció i costos en

ametller, noguer i avellaner» i «L'ametller, noguer i avellaner enfront de la fruita dolça: pomera, perer, presseguer-nectarina. Avantatges i inconvenients en la producció, costos i distribució als mercats», i una taula rodona amb el títol «És realment una bona alternativa o complement la producció de fruits secs: ametller, noguer i avellaner enfront de la fruita dolça?», en què van participar un gran nombre d'especialistes i professionals del sector.

— 27 d'octubre de 2014. *La indústria agroalimentària catalana davant el repte de la independència*. Fou organitzada conjuntament amb el Col·legi Oficial d'Enginyers Agrònoms de Catalunya i el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya (COETAPAC), i se celebrà a la sala d'actes de la Reial Acadèmia de Medicina de Catalunya (Barcelona). Davant la possibilitat que Catalunya esdevingui un estat independent, es va considerar oportú que un expert presentés les perspectives de les associacions empresarials del país que representen les petites i mitjanes empreses dels principals subsectors agroalimentaris en el nou escenari, i conèixer l'opinió d'aquestes empreses. La jornada va constar de la sessió «Perspectives de les pimes agroalimentàries en una Catalunya independent», a càrrec de Modest Guinjoan, doctor en economia per la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), director del Departament d'Economia i Empresa de PIMEC (Petita i Mitjana Empresa

de Catalunya) i coautor dels llibres *Sense Espanya* i *Com Àustria o Dinamarca*. Seguidament es va obrir la taula rodona «Com ho veiem les empreses?», en què participaren Pere Guilera (president de Pimecava), Ramon Sarroca (president de la Federació de Cooperatives Agràries de Catalunya), David Coll (president de PIMEC Agroalimentària), Josep Collado (secretari general de la Federació Catalana d'Indústries de la Carn) i, com a moderador, l'enginyer agrònom Joan Barniol.

— 18 de febrer de 2015. I Jornada de Millora Genètica de Catalunya, organitzada conjuntament amb la Fundació Miquel Agustí (FMA), amb la participació de l'Escola Superior d'Agricultura de Barcelona (ESAB), l'Institut de Recerca en Tecnologia Agroalimentària (IRTA), Rosas Dot, Semillas Fitó i Agromillora. Les jornades tenen per objectiu esdevenir un punt de trobada per a la reflexió i el debat sobre la millora genètica vegetal que s'ha realitzat i es realitzarà a Catalunya en els propers anys. Aquesta primera edició, celebrada a la sala d'actes de l'ESAB (Castelldefels), va constar de diverses conferències sobre els principals actors històrics de la millora vegetal feta a Catalunya i d'una taula rodona final entorn de les perspectives de futur de la millora genètica a Catalunya.

— 20 de febrer de 2015. Jornada sobre la Varietat Garnatxa Negra, celebrada al Parc Tecnològic del Vi (VITEC), a Falset. La jornada, que formava part

de les activitats sobre les varietats autòctones de la vinya dels Països Catalans, promogudes per la Secció de Viticultura i Enologia, tingué la col·laboració de la Denominació d'Origen Qualificada Priorat, la Denominació d'Origen Montsant, la Facultat d'Enologia de la Universitat Rovira i Virgili, VITEC, l'Institut Català de la Vinya i el Vi, VINSEUM (Museu de les Cultures del Vi de Catalunya) i l'Associació Terra de Garnatxes. Va consistir en nou ponències, a càrrec d'experts, entorn dels darrers coneixements al voltant de la garnatxa negra i dels vins que s'hi elaboren a Catalunya. Entre altres aspectes, es van tractar, per exemple, la història, les característiques agronòmiques, l'ampelografia i els descriptors aromàtics i gustatius d'aquesta varietat. L'acte es va cloure amb un tast de vins elaborats amb aquest raïm.

— 15 d'abril de 2015. Jornada *Cargol poma: el Delta en perill!*, organitzada per la Secció de Protecció Vegetal. L'activitat es va iniciar amb una descripció del cargol poma, a càrrec de Mercè Durfort (catedràtica de biologia cel·lular de la Universitat de Barcelona); tot seguit, Jordi Giné (cap del servei de Sanitat Vegetal del Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació, DAAM) va parlar de la distribució de la plaga al món i a Catalunya, i Sergi Zaragoza (tècnic de la Comunitat de Regants - marge esquerre del Delta) va tractar la seva repercussió econòmica a Catalunya.

Per acabar, es va obrir la taula rodona «La lluita contra el cargol poma», moderada per Jordi Sala (director general de Desenvolupament Rural del DAAM). Sala també fou l'encarregat de fer-ne la introducció, que girà entorn de la implicació de diferents entitats en la lluita contra el cargol poma a Catalunya i de les mesures portades a terme. A continuació, Joan Ramon Gibert (president d'Ingenieria Analítica), Enric Marçal (enginyer en telecomunicacions), Miquel Àngel López (tècnic de Forestal Catalana) i Gemma Galimany (cap de la Secció d'Agricultura i Sanitat Vegetal a les Terres de l'Ebre) van valorar els resultats obtinguts i les possibilitats de cara al futur dels diferents mètodes.

— 27 d'abril de 2015. Jornada sobre la Gestió Integrada de l'Aigua: «L'experiència pràctica de quatre anys de sequera a Califòrnia». L'estat de Califòrnia passa per un llarg període de sequera, i per això s'han pres un gran nombre de mesures que en bona part són aplicables a Catalunya, ja que té unes condicions climàtiques similars. En aquesta jornada es van donar a conèixer les actuacions dutes a terme, tant a Califòrnia com a Catalunya, per a gestionar l'aigua, i es va debatre l'estat actual i les perspectives de futur per a reduir la vulnerabilitat d'aquests territoris i prevenir els impactes de la sequera. L'acte va començar amb una conferència de Rafael Mujerigo (president de l'Associació Espanyola de Reu-

tilització Sostenible de l'Aigua), i seguidament es va celebrar un col·loqui.

— 12 de maig de 2015. II Jornada Mengem Sa: «La carn en l'alimentació», organitzada conjuntament amb l'ACCA. Domènec Vila, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries (Generalitat de Catalunya), obrí l'acte parlant del paper del sector carni en el Pla estratègic de Recerca, Innovació i Transferència Agroalimentària de Catalunya 2013-2020. Tot seguit, Gerardo Caja, catedràtic de producció animal del Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la UAB, va pronunciar la conferència «Seguretat alimentària en la producció de carn». Per acabar, es va dur a terme un debat que s'estructurà en tres sessions:

- «Producció: seguretat, traçabilitat i sostenibilitat», en què participaren l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i representants de la indústria de transformació.

- «La carn: nutrició i salut. El valor nutritiu dels aliments carnis. La relació entre el consum de carn i l'estat de salut», amb la participació d'experts de la Càtedra UB Carn i Salut del Campus de l'Alimentació.

- «El consumidor. Quina percepció té el consumidor de les estratègies de producció i quin grau de confiança té en la carn i productes carnis que són al seu abast?», conferència de cloenda a càrrec del reconegut xef Nandu Jubany.

— 29 de maig de 2015. Jornada sobre la Recerca en Sòls a Catalunya, organitzada per la Secció de Sòls i la delegació a Catalunya de la Societat Espanyola de la Ciència del Sòl. L'acte se celebrà amb motiu de l'Any Internacional dels Sòls, i es va dedicar a la recerca i estudis relacionats amb els sòls que es realitzen a Catalunya. Va constar de setze comunicacions de joves investigadors d'universitats catalanes, del Consell Superior d'Investigacions Científiques i del Centre de Recerca Ecològica i Aplicacions Forestals, sobre aspectes com ara les mesures de conservació del sòl en agricultura o els efectes dels incendis. Així mateix, es va obrir un debat sobre l'estat de la recerca en sòls a Catalunya, i Oriol Ortiz, doctor en ciència del sòl, va oferir una conferència sobre el segrest de carboni en sòls rehabilitats.

— 22 d'agost de 2015. XXX Jornada d'Agricultura a Prada: «El sòl agrari i la seva problemàtica», organitzada conjuntament amb la Secció de Ciències Biològiques de l'IEC. La jornada se celebrà al Liceu Renouvier (Prada de Conflent), en el marc de la Universitat Catalana d'Estiu. Va consistir en conferències a càrrec d'experts i professionals de l'agricultura sobre temes com el projecte de llei del sòl d'ús agrari, l'acapament de terres i accés al sòl agrari a Moçambic i iniciatives com el Banc de Terres del Garraf.

Conferències

— 14 d'octubre de 2014. «Noves directrius del Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya 2014-2020». El Programa de Desenvolupament Rural (PDR) de Catalunya 2014-2020 és una de les principals eines de què disposa la Generalitat per a fomentar una política estructural dirigida al món rural, i fa una atenció especial als sectors agraris i forestals. Per al període 2014-2020, en el marc de la nova política agrària comuna, es vol contribuir que el sector agrícola sigui més equilibrat des de l'òptica territorial i mediambiental, més resistent als canvis climàtics i més innovador. Amb vista a analitzar els diferents punts del programa, la Secció d'Estudis Rurals va organitzar aquesta conferència, que anà a càrrec de Jordi Sala, director general de Desenvolupament Rural del DAAM.

— 29 d'octubre de 2014. «La Llei d'espais agraris». La Generalitat va aprovar la memòria preliminar de l'avantprojecte de la Llei del sòl agrari, amb la finalitat de protegir i promoure sòl per a usos agraris, garantir l'equilibri entre els usos agraris i altres usos del territori i aconseguir que l'impacte de les infraestructures i del sòl urbà en els espais d'alt valor agrari sigui el més petit possible. La ICEA havia de participar activament en el procés de redacció de la Llei del sòl agrari, i per això la Secció d'Agricultura va organitzar aquesta sessió, en la qual es van debatre els diferents aspectes que

havia d'incloure la llei. La conferència va ésser impartida per Antoni Enjuanes Puyol (subdirector general d'Infraestructures Rurals del DAAM), que va presentar el contingut de la Llei, i tot seguit es va obrir un col·loqui.

— 3 de novembre de 2014. Tertúlia de Protecció Vegetal: «Eines 2.0 per comunicar la recerca», organitzada conjuntament amb l'ACCA. En aquesta conferència, Xavier Lausaca (responsable de Gestió del Coneixement i Sistemes d'Informació en R+D a la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Empresa i Coneixement de la Generalitat) va parlar de com es poden emprar les xarxes socials per compartir i gestionar millor el coneixement i com aquestes eines poden contribuir a augmentar-ne l'impacte i la visibilitat. En la sessió es van tractar aquests temes:

- Com els mitjans de comunicació social estan transformant el món, particularment el món acadèmic i de la recerca.
- Les habilitats que ha de dominar un recercaire 2.0.
- Les xarxes socials com a suport per a la detecció i el seguiment de certes malalties.
- La transformació 2.0 de la Generalitat de Catalunya.

— 28 de gener de 2015. «Agricultura i boscos, on som, cap on anem?», dins el marc de l'AGROFÒRUM 2050 —plataforma de debat i reflexió sobre com ha d'ésser el futur del sector agrari,

agroalimentari i del medi rural de Catalunya, amb la mirada posada en l'horitzó de l'any 2050. Anà a càrrec del reconegut geògraf i naturalista Martí Boada, i va girar entorn dels factors productius i els valors mediambientals de l'agricultura i els boscos en un context de tensions en els àmbits del medi ambient, l'energia i el proveïment alimentari.

— 9 de març de 2015. Tertúlia de la Secció de Protecció Vegetal: «La fruita congelada: una revolució!», a càrrec de Miquel Pastor, soci fundador i conseller de Nice Fruit SA.

— 2 de juny de 2015. «La situació actual i les perspectives de futur de la generació d'energia distribuïda en el medi rural», a càrrec de Pep Puig Boix (vicepresident de la cooperativa Som Energia i president de la Secció Espanyola d'Eurosolar). Després de la conferència es va obrir un col·loqui sobre aquest mateix tema.

Congressos i trobades

— 11-13 de març de 2015, 1r Congrés del Món de la Masia: «Passat, present i futur del territori rural català», organitzat per la Secció d'Història Rural, amb la col·laboració de diverses entitats, universitats i Administració. L'objectiu del congrés és esdevenir un punt de trobada de diverses disciplines i mirades sobre temes relacionats amb el món rural, centrat en la masia i el territori. En aquesta primera edició es va parlar de la història i l'estat actual del mas i el seu entorn,

per comprendre'l i impulsar-ne el futur. L'activitat es va estructurar en quatre blocs: «La masia com a edificació», «Economia i usos lligats a la masia», «Masia i evolució territorial» i «Masia i organització social», cada un dels quals va incloure un bon nombre de comunicacions i debats, a càrrec d'especialistes i professionals del món rural. A més, hi va haver exposicions i es van degustar productes de la terra.

— 9 de juny de 2015. III Tarda de Jardins i Jardiniers. Aquesta tercera trobada del grup Jardins i Jardiniers de la ICEA fou presentada per Josep M. Vives, president de la Institució, i va constar de les sessions següents:

- «Els Desvalls i el laberint d'Horta», de Josep Fernández Trabal (historiador i cap de l'Àrea de Fons Històrics de l'Arxiu Nacional de Catalunya).

- «El jardí de la masia Freixa. L'art dels jardins a la Terrassa industrial», a càrrec de Maria Mercè Compte (llicenciada en belles arts i membre de Jardins i Jardiniers).

- «Josep Batlle. L'últim jardiner», per Enric Batlle (doctor arquitecte i fundador de Batlle i Roig Arquitectes).

- «Can Quintana de Torroella de Montgrí: història d'un jardí desaparegut», a càrrec d'Ignacio Somovilla (historiador de l'art i membre de Jardins i Jardiniers) i Esther Peñarrubia (doctora en enginyeria agrònoma i membre de la Mediterranean Garden Society).

- «Pinya de Rosa i Jardins i Jardiniers», per Montse Rivero (historiadora, tècnica especialista en jardineria i membre de Jardins i Jardiniers).

L'acte es va cloure amb la projecció del vídeo *Els jardins de Pinya de Rosa de Fernando Rivière*.

— 18 i 19 de juny de 2015. V Congrés d'Art, Paisatge Vitivinícola i Enoturisme, promogut pel Centre d'Estudis del Paisatge Vitivinícola. La ICEA va participar en aquesta edició, que se celebrà a Vilafranca del Penedès i a Subirats dins el marc de la Capital Cultural de Vilafranca del Penedès 2015. El congrés girà entorn de la importància del paisatge vitivinícola com a patrimoni i motor econòmic, i es va estructurar en els quatre blocs següents, cada un dels quals va incloure conferències i taules rodones a càrrec de professionals i d'especialistes:

- «Economia. Formes de negoci vinculables al paisatge vitivinícola, l'enologia i l'enoturisme».

- «Territori. Problemes i oportunitats en la gestió del territori vitivinícola: infraestructures, planejament, gestió municipal».

- «Paisatge. Defensa i gestió obertes. Compatibilitat, desenvolupament i identitat, actiu cultural i econòmic».

- «Art/cultura com a potenciadors d'un entorn d'excel·lència».

Sortides culturals

— 7 de novembre de 2014. Visita a les fassines del Penedès i al VINSEUM.

L'any 2014, la Secció de Viticultura i Enologia va organitzar diverses activitats relacionades amb l'aiguardent, com per exemple la visita a la fàbrica d'Anís del Mono. Per tancar el cicle, es va programar aquesta sortida al Penedès, en què es van visitar la fàbrica Cades Penedès (Avinyonet del Penedès), la Destil·leria dels Germans Olivé (Sant Quintí de Mediona) i el VINSEUM, Museu de les Cultures del Vi (Vilafranca del Penedès).

— 10 d'abril de 2015. *Descobrim la viticultura del Baix Empordà*, activitat organitzada per la Secció de Viticultura i Enologia. Aquesta sortida va permetre conèixer de primera mà el vi de pagès elaborat amb varietats antigues del país. Es van visitar els cellers del Mas Molla i del Mas Ponsjoan, tots dos a Calonge, i el Cellar Can Sais, a Vall-llobrega. Els propietaris del masos i les seves famílies van ensenyar les vinyes i van explicar la història dels masos, com fan el vi i com el venen. També es va fer una visita al Museu del Suro (Palafrugell).

Presentacions de publicacions i d'obres audiovisuals

— 4 de març de 2015. *El Bosc, patrimoni col·lectiu i privat. La política forestal de la Generalitat republicana (1931-1939)*, llibre de l'enginyer tècnic agrícola Ricard Estrada. La presentació, preparada conjuntament amb la Fundació Ars, anà a càrrec de Manuel Costa, l'editor, i Francesc Canosa, periodista i escriptor.

Estrada és un dels fundadors de la ICEA, i segons Jordi Peix, autor del pròleg, el llibre mostra «un estudi de les accions de política forestal de la Generalitat republicana, que ens fa veure la gran tasca realitzada per una Administració que amb pocs mitjans va saber construir un model innovador i modern de política forestal».

— 5 de març de 2015. *El jardí de la Masia Freixa. L'art dels jardins a la Terrassa industrial*, llibre de Maria Mercè Compte (licenciada en belles arts), Teresa Garcerán (filòloga i tècnica especialista en jardineria) i Montse Rivero (historiadora i tècnica especialista en jardineria). L'obra, editada per la ICEA i el Servei de Gestió de l'Espai Públic de l'Ajuntament de Terrassa, explica que aquest jardí, dissenyat per l'artista terrassenc Rafael Benet Vancells, va ésser d'ús privat durant molts anys, fins que els anys seixanta l'Ajuntament va adquirir la masia modernista i els jardins es van convertir en el primer parc públic de la ciutat. L'acte, que anà a càrrec de les autores del llibre, va incloure la projecció d'un vídeo sobre la memòria oral de la Masia Freixa i una taula rodona en què participaren Mireia Freixa (catedràtica d'història de l'art de la Universitat de Barcelona i membre del Grup de Recerca en Història de l'Art i del Disseny Contemporanis GRACMON), Jordi Cartañá (doctor en geografia humana i director de l'Escola de Jardineria Rubió i Tudurí), Jordi Chueca (cap del Servei de Gestió de l'Espai Públic de

l'Ajuntament de Terrassa), Nati Pajares (cap de la secció de Parcs i Jardins de l'Ajuntament de Terrassa) i, com a moderadora, M. Alba Fransi (doctora en biologia). Tingué lloc a Terrassa, al parc de Sant Jordi (Masia Freixa).

— 19 de juny de 2015. *El moment, un viatge a la terra del cerç*, documental dirigit per Elisenda Trilla. L'acte, organitzat per les seccions de Viticultura i Enologia i d'Estudis Rurals, va començar amb la projecció de l'obra, que mostra com l'Oriol, un comerciant de vi, cerca les millors garnatxes blanques a la comarca de la Terra Alta. Després de veure el documental, s'obrí un debat en què participaren la directora (Elisenda Trilla) i el protagonista (Oriol Pérez de Tudela). Gemma Francès, coordinadora de la secció d'Estudis Rurals, i Salvador Puig, de la secció de Viticultura i Enologia, hi intervingueren com a moderadors.

Homenatges

— 3 de desembre de 2014. Acte d'homenatge a Jordi Peix Massip, mort el 5 de juliol del mateix any. Fou organitzat conjuntament amb el COETAPAC, i va consistir en un recorregut per totes les etapes de la vida, tant personal com professional, que van marcar la trajectòria de l'activista agrari fundador del Banc dels Aliments de Barcelona. Va constar de les comunicacions següents, a càrrec de persones que havien conviscut amb ell: «En Jordi Peix, germà; estudiant i sindi-

calista agrari» (Andreu Peix), «L'etapa d'en Jordi Peix en el Col·legi Oficial d'Enginyers Tècnics Agrícoles i Perits Agrícoles de Catalunya» (Jordi Romeva), «La vinculació del Jordi Peix amb la ICEA» (Josep M. Puiggròs), «L'etapa d'en Jordi Peix en el Departament d'Agricultura, Ramaderia i Pesca. 1978-1999» (Ramon Lluís Lletjós, Josep M. Vives, Eduard Torres, Montserrat Domènech i Jordi Romeva), «L'etapa d'en Jordi Peix en la fundació privada Banc dels Aliments» (Àngel Pérez) i «L'empenta innovadora del Jordi Peix al món digital» (Germani Rincón).

Premis

Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris

El Premi de la Institució Catalana d'Estudis Agraris, instituït el 1983, s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre agricultura. En la seva 31a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, el Premi es declarà desert.

Publicacions

COMPTE, Mercè; GARCERÁN, Teresa; RIVERO, Montse. *El jardí de la Masia Freixa. L'art dels jardins a la Terrassa industrial*. Terrassa: 2014. [Coedició amb l'Ajuntament de Terrassa]

Dossiers Agraris, núm. 16 (2013) i 17 (2014).

Quaderns Agraris, núm. 37 (desembre 2014) i 38 (juny 2015).

Societat Catalana de Comunicació

Any de fundació: 1985

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 29 de gener de 2015

Presidència:	ROSA M. FRANQUET CALVET
Vicepresidència:	CARLES PONT SORRIBES
Secretaria:	JAUME DURAN CASTELLS
Tresoreria:	SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Vocalia primera:	CARMINA CRUSAFON BAQUÉS
Vocalia segona:	BELÉN MONCLÚS BLANCO
Vocalia tercera:	MAGDA SELLÉS QUINTANA

A partir del 30 de gener de 2015

Presidència:	JORDI BERRIO SERRANO
Vicepresidència:	SERGI CORTIÑAS ROVIRA
Secretaria:	MAGDA SELLÉS QUINTANA
Tresoreria:	PERE MASIP MASIP
Vocalia primera:	M. DOLORES MONTERO SÁNCHEZ
Vocalia segona:	NELLO PELLICER ROSSELL
Vocalia tercera:	JAUME DURAN CASTELLS

Delegat de l'IEC: JOSEP M. MUNTANER PASQUAL

Nombre de socis: 119

Activitats

Durant el curs 2014-2015, la Societat Catalana de Comunicació (SCC) organitzà diverses activitats, entre les quals van destacar les presentades a continuació.

El 8 d'octubre de 2014, se celebrà a la seu de l'IEC la jornada *Identitat(s) a Catalunya 2014*. L'activitat es va orga-

nitzar conjuntament amb l'Institut de la Comunicació de la Universitat Autònoma de Barcelona (InCom-UAB) i amb la Societat Catalana de Llengua i Literatura. Encetà l'acte una conferència de Josep Ramoneda, filòsof, periodista i director de *La maleta de Portbou*, i seguidament es van realitzar les sessions següents:

— «Construcció de les identitats catalanes des del discurs», a càrrec dels investigadors del grup Llengua i Mèdia de la UAB Mila Segarra (també membre numerària de la Secció Filològica de l'IEC), Anna Cros, Laura Santamaria (també degana de la Facultat de Traducció i Interpretació de la UAB) i Albert Rico.

— «Construcció de les identitats catalanes des dels mitjans», sessió conduïda per Josep Gifreu (catedràtic emèrit de la Universitat Pompeu Fabra i membre numerari de la Secció Filològica de l'IEC), Patrícia Gabancho (periodista, escriptora i vicepresidenta de l'Ateneu Barcelonès), Vicenç Villatoro (periodista, escriptor i director de la Fundació Ramon Llull) i Enric Juliana (periodista i director adjunt de *La Vanguardia*).

— «Construcció de les identitats catalanes des de la societat», per Carme Ferré Pavia (UAB), Clara Ponsatí (Barcelona School of Economics), Francesc Vilanova i Vila-Abadal (UAB i director de l'Arxiu Carles Pi i Sunyer) i Salvador Cardús (UAB).

Finalment, tancaren la jornada Gemma Brunat, Carla González i Mònica Jaume, investigadores del grup Llengua i Mèdia de la UAB.

El 15 de desembre de 2014, se celebrà la VI Jornada de Recerca en Comunicació dels Països Catalans. La trobada té l'objectiu de posar en contacte investigadors dedicats a la comunicació,

i donar a conèixer l'estat de la recerca als Països Catalans, tot facilitant l'intercanvi de coneixements i experiències. En aquesta edició, duta a terme a la seu de l'IEC, es van presentar nous grups i projectes de recerca.

Per acabar, el dia 5 de juny de 2015 tingué lloc la XXV Conferència anual a Girona, organitzada conjuntament amb el Grup de Recerca Comunicació Social i Institucional de la Universitat de Girona. En aquesta edició, portada a terme a l'Institut d'Estudis Gironins, es van pronunciar les conferències següents:

— «L'estudi de les audiències en el sistema comunicatiu complex actual», a càrrec de Joan Corbella, de la Universitat Pompeu Fabra.

— «Les fonts d'informació, qualitat informativa i qualitat democràtica en l'àmbit local: el cas de Girona», per Lluís Costa i Jordi Hernández, del Grup de Recerca Comunicació Social i Institucional de la Universitat de Girona.

— «Les fonts periodístiques i la comunicació local», acte central de debat en què intervingueren Jordi Xargayó (director del *Diari de Girona*), Jordi Grau (director adjunt d'*El Punt Avui*), Àlex Martí (director de Televisió de Girona), Eduard Cid (de la Xarxa de Comunicació Local), Joan Ventura (president de la demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes), Carles Puigdemont (periodista i aleshores alcalde de Girona), Jordi

Hernández (membre del Grup de Recerca Comunicació Social i Institucional) i Lluís Costa (Universitat de Girona), qui va fer de moderador.

Publicacions

Comunicació: Revista de Recerca i d'Anàlisi, núm. 31 (2) (novembre 2014) i 32 (1) (maig 2015).

Societat Catalana de Llengua i Literatura

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: MANUEL LLANAS PONT
Vicepresidència: MARIA ROSA LLORET ROMAÑACH
Tresoreria: ESTEVE CLUA JULVE
Secretaria: HÈCTOR MORET COSO
Vocalia: DANIEL CASALS MARTORELL
CATERINA VALRIU LLINÀS

Delegat de l'IEC: JOSEP MORAN OCERINJAUREGUI

Nombre de socis: 367

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana de Llengua i Literatura durant el curs 2014-2015, que generalment van tenir lloc a la seu de l'Institut d'Estudis Catalans.

— 8 d'octubre de 2014. Jornada *Identitat(s) a Catalunya*, organitzada conjuntament amb la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB), el Col·legi de Periodistes de Catalunya i la Societat Catalana de Comunicació. L'objectiu principal de l'acte va ésser debatre acadèmicament sobre la construcció de les identitats catalanes mitjançant el discurs, els mitjans de comunicació i l'acció política. La conferència inaugural la va pronunciar Josep Ramoneda, i tot seguit es va portar a terme una sessió dedicada a la cons-

trucció de les identitats catalanes des del discurs, a càrrec d'Anna Cros, Laura Santamaria i Albert Rico, amb Mila Segarra com a moderadora. La segona sessió, sobre la construcció de les identitats catalanes des dels mitjans de comunicació, va incloure les ponències de Patricia Gabancho, Vicenç Villatoro i Enric Juliana, i va tenir Josep Gifreu com a moderador. Finalment, la tercera sessió va girar entorn del debat sobre la construcció de les identitats catalanes des de la societat, i va incloure ponències de Clara Ponsatí, Francesc Vilanova i Salvador Cardús, amb la participació de Carme Ferré Pavia com a moderadora.

— Octubre-novembre de 2014. Es van organitzar sessions commemoratives del 150è aniversari del naixement

de Miquel dels Sants Oliver. L'acte d'inauguració va tenir lloc l'1 d'octubre a la Sala Prat de la Riba de l'IEC, i les conferències posteriors foren les següents:

- 8 d'octubre, a l'IEC: «Miquel dels Sants Oliver, historiador», a càrrec de Jordi Casassas.

- 15 d'octubre, a la seu del Col·legi de Periodistes de Catalunya (Barcelona): «Miquel dels Sants Oliver i el *Diario de Barcelona* (1904-1906)», de Josep Maria Casasús.

- 22 d'octubre, al Col·legi de Periodistes de Catalunya: «Miquel dels Sants Oliver i *La Vanguardia*», per Jordi Amat i Enric Juliana.

- 29 d'octubre, a l'IEC: «Miquel dels Sants Oliver, escriptor modernista», a càrrec de Pere Rosselló.

- 5 de novembre, a l'Ateneu Barcelonès: «Miquel dels Sants Oliver i l'Ateneu Barcelonès», per Damià Pons.

— 6-8 de novembre de 2014. IX Col·loqui Internacional Verdaguer: «1714: del conflicte a la història i el mite, la literatura i l'art». Es va organitzar conjuntament amb la Universitat de Vic i la Fundació Jacint Verdaguer, i se celebrà a la seu de l'IEC, a la Universitat de Vic i a Folgueroles. Aquest col·loqui se celebra, entre altres objectius, per donar a conèixer les repercussions en els camps de la literatura, l'art i la història del conflicte de la Guerra de Successió, i divulgar internacionalment l'obra de Jacint Verdaguer.

Aquesta novena edició es va programar en les sessions següents:

- L'any 1714. Realitat i mite.
- Memòria i conflicte del passat.
- Experiències i perspectives contemporànies.

- Jacint Verdaguer, amb especial atenció al conflicte en la seva obra.

— 7-8 de novembre de 2014. X Trobada del Grup d'Estudis Etnopoètics: «Etnopoètica: arxius i materials inèdits». La trobada es va celebrar a l'Arxiu Comarcal del Pla de l'Estany (Banyoles), i durant els dos dies els participants van gaudir d'activitats tant científiques com lúdiques. Es van presentar quinze comunicacions referents als arxius, a la seva gestió i al tractament o la descoberta de materials no publicats d'alguns folkloristes dels segles XIX i XX. Així mateix, es van visitar l'arqueta gòtica de Sant Martírià i l'estany de Banyoles.

— 28 de novembre de 2014. III Jornada sobre Edició de Textos Literaris Catalans, organitzada conjuntament amb la Fundació Lluís Carulla, la Càtedra Verdaguer d'Estudis Literaris, la Universitat de Barcelona i la Universitat de Vic. La finalitat de l'activitat fou reflexionar sobre els problemes de la transmissió, la gestió i l'accessibilitat del patrimoni literari, des del tractament que han de rebre els clàssics medievals o d'època moderna fins a l'edició de textos prefabrics i postfabrics del segle XX. Albert Rossich (Universitat de Girona) fou l'en-

carregat d'inaugurar la jornada amb la conferència «Les interpolacions a la *Comèdia de Santa Bàrbara* de Francesc Vicent Garcia», i tot seguit altres especialistes van conduir sessions dedicades a aspectes molt concrets de la casuística en l'edició de textos.

— 17 de desembre de 2014. Presentació del llibre *Beabà*, d'August Bover, a càrrec del poeta Josep Pedrals. Es va dur a terme a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC.

— 17 de desembre de 2014. Jornada sobre la Divulgació de la Llengua Catalana als Mitjans de Comunicació. Fou organitzada conjuntament amb la UAB i se celebrà a la Sala Pi i Sunyer de l'IEC. Josep Gifreu, membre de la Secció Filològica de l'IEC, va inaugurar la jornada amb la conferència «Centralitat i responsabilitat dels mitjans en la fixació i la difusió de la llengua», i seguidament es van pronunciar diverses conferències. Va cloure l'acte la filòloga Núria Puyuelo, amb una conferència en què va reivindi-

car la feina dels correctors i els lingüistes dels mitjans, i va emfasitzar el ventall de possibilitats que ofereixen les xarxes socials (generar debat, plantejar i resoldre dubtes de llengua a l'instant, preguntar a altres usuaris com es diu una determinada paraula en la seva zona dialectal...).

— 26 de març de 2015. Presentació del llibre *Saviesa i compromís. Nou entrevistes a Josep Massot i Muntaner*, en homenatge a Josep Massot. Es va celebrar a la Sala Puig i Cadafalch de l'IEC.

Publicacions

Llengua & Literatura, vol. 25 (2015).

CASALS, Daniel; FOGUET, Francesc (ed.).

Raons de futur. Barcelona: 2015.

(Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 9)

Saviesa i compromís. Nou entrevistes a Josep Massot i Muntaner. Barcelona: Societat Catalana de Llengua i Literatura, 2015. (Treballs de la Societat Catalana de Llengua i Literatura; 10)

Societat Catalana de Tecnologia

Any de fundació: 1986

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	FREDERIC LUQUE CARRILLO
Vicepresidència:	RAMON IZQUIERDO CLEMENTE
Tresoreria:	GEMMA ROCA PALLARÈS
Secretaria:	M. NÚRIA SALÁN BALLESTEROS
Vocalia:	AGUSTÍ EGEA ÁLVAREZ
	DAVID ATZET ROVIRA
	AINA BARCELÓ CUERDA
	MARC BARRACÓ SERRA
	NARCÍS BARTINA BOXA
	RICARD BOSCH TOUS
	RAMON BRAGÓS BARDIA
	JOAQUIM COROMINAS VIÑAS
	XAVIER CUFÍ SOLÉ
	CARMINA LUQUE
	MANEL PAGÈS PANADÈS
	XAVIER PARDELL PEÑA

Delegada de l'IEC: ALÍCIA CASALS GELPI

Nombre de socis: 124

Activitats

A continuació es presenten les activitats organitzades per la Societat Catalana de Tecnologia (SCT) durant el curs 2014-2015, que generalment van tenir lloc a la seu de l'IEC:

— 14 d'octubre i 18 de novembre de 2014. En el marc del Tricentenari 1714-2014, la Societat va organitzar dues

conferències a càrrec de Marc Boada, divulgador científic, escriptor i constructor d'instruments: «La tecnologia del 1714», el 14 d'octubre, i «Materials i tecnologia des del 1714 fins a l'actualitat: un llarg camí», el 18 de novembre.

— 4 de novembre de 2014. La SCT va organitzar dues conferències entorn de la tecnologia energètica a Cata-

lunya: «De les màquines a un sistema», per Joaquim Corominas i Viñas, màster en enginyeria elèctrica per la Universitat de Califòrnia, a Berkeley, i doctor en enginyeria per la Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), i «L'impasse sense una reglamentació adient», a càrrec de Mariàngels Pérez Latorre, economista que ha treballat sobretot en el camp de l'Administració i de l'energia.

— 14-18 de novembre de 2014: «Materials i tecnologia al 1714», exposició de materials emprats a l'època, amb algunes de les aplicacions tecnològiques per a les quals s'usaven. Les peces eren de la col·lecció de Marc Boada.

— 16 de gener de 2015. Conferència «El passat, el present i el futur de la indústria a Catalunya en un estat independent», a càrrec de Josep Amat (UPC i membre de la Secció de Ciències i Tecnologia de l'IEC). Amat va repassar els orígens de la implantació de la indústria a Catalunya, va exposar la situació actual i, finalment, va valorar les possibilitats d'enfortiment del teixit industrial català en cas de poder desenvolupar polítiques pròpies de foment a la indústria en un estat propi.

— 18 de març de 2015. Cloenda del 2n Congrés d'Energia de Catalunya (CoEnerCat). La SCT va participar en la segona edició del CoEnerCat, un espai de presentació i consens de propostes per a emprendre la construcció del sistema energètic de la Catalunya del futur. La cloenda, celebrada a la sala d'actes de la seu de Barcelona del Col·legi d'Arquitectes,

va consistir en la presentació de les propostes debatudes en les jornades preparatòries i en un debat entorn d'aquestes per tal d'arribar a un acord.

— 18 d'abril de 2015. Visita al Sincrotró ALBA (Cerdanyola del Vallès), accelerador de partícules la llum del qual tindrà un paper molt important en la investigació i les aplicacions de la ciència i la tecnologia.

Premis

Premi de la Societat Catalana de Tecnologia

El Premi de la Societat Catalana de Tecnologia fou instituit l'any 1969 i s'ofereix a un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre tecnologia. En la seva 45a convocatòria, corresponent a l'any 2015 i inclosa dins el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi de l'IEC*, la SCT, a proposta d'una ponència integrada per Xavier Cufí, Ramon Bragós i M. Núria Salán, va acordar atorgar-lo a Xavier Seguí Julià pel treball *Desenvolupament d'una metodologia per a la quantificació de les dispersions tòxiques originades en incendis de magatzem i la seva aplicació dins el marc de l'AQR a Catalunya*. El premi es va lliurar en el marc dels Premis Sant Jordi de l'IEC, el 22 d'abril de 2015 a la Sala Prat de la Riba.

Publicacions

Revista de Tecnologia, núm. 6 (2014) (segon semestre).

Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica

Any de fundació: 1991

JUNTA DIRECTIVA

Presidència: EMMA SALLENT DEL COLOMBO

Vicepresidència: ALFONS ZARZOSO ORELLANA

Secretaria: MIQUEL TERREU GASCÓN

Tresoreria: JORDI FERRAN BOLEDA

Vocalia: FRANCESC X. BARCA SALOM

JOSEP BERNABEU MESTRE

PASQUAL BERNAT LÓPEZ

ÀNGEL CALVO CALVO

JOSEP M. CAMARASA CASTILLO

CLARA FLORENSA RODRÍGUEZ

XIMO GUILLEM LLOBAT

PERE GRAPÍ VILUMARA

NÈSTOR HERRAN CORBACHO

ÀLVAR MARTÍNEZ VIDAL

MARIA ROSA MASSA ESTEVE

JOSÉ PARDO TOMÁS

ENRIQUE PERDIGUERO GIL

MERCÈ PIQUERAS CARRASCO

CARLES PUIG PLA

MÓNICA RIUS PINIÉS

ANTONI ROCA ROSELL

XAVIER ROQUÉ RODRÍGUEZ

JOSEP SIMON CASTEL

Delegat de l'IEC: DAVID JOU MIRABENT

Nombre de socis: 306

Activitats

Cicles temàtics

El curs 2014-2015, la Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica organitzà els cicles temàtics detallats a continuació.

Toxic Atmospheres II

El cicle fou organitzat conjuntament amb l'Institut d'Història de la Medicina i de la Ciència López Piñero (IMHC), i tingué lloc a la seva seu, a València. S'estructurà en dues sessions:

— «The dark age³: smoke pollution in urban-industrial Britain», a càrrec de Stephen Mosley (Leeds Metropolitan University), el 5 de novembre de 2014.

— «Dust, environment and pulmonary diseases: historical and sociological roots of medical uncertainty / Polvo, medio ambiente y enfermedades pulmonares: raíces históricas y sociológicas de las incertidumbres médicas», per Paul-André Rosental i Catherine Cavalin (Sciences Po), el 26 de novembre de 2014.

Dominació i llibertat espiritual:

l'exercici psicològic com a instrument polític i social

El cicle, coordinat per Pasqual Bernat i Annette Mülberger, del Centre d'Història de la Ciència de la Universitat Autònoma de Barcelona (CEHIC), es dugué a terme a Vic en el marc de la col·laboració establerta entre la Societat i l'Agrupació Astronòmica d'Osona. Constà de dos col·loquis:

— «La pastoral negra. El paper del sacerdot en les presons de la primera repressió franquista», a càrrec de Mònica Balltandre (Facultat de Psicologia de la Universitat Autònoma de Barcelona), el 14 d'octubre de 2014.

— «Bentham a la presó Model de Barcelona: Disciplina, correcció i resistència», per Òscar Montero (CEHIC), el 2 de desembre de 2014.

Natura i ciència al parc: continuïtats i discontinuïtats de les ciències naturals a la Ciutadella

Cicle en què s'analitzà la història de les ciències naturals al parc de la Ciutadella i es conegueren altres casos europeus per tal de debatre sobre els usos que es poden donar actualment al patrimoni científic del parc. Fou coordinat per Ferran Aragon (CEHIC) i Laura Valls (CSIC) i tingué lloc a la seu de l'IEC, estructurat en tres sessions:

— 18 de desembre de 2014. «Reconstruint el Martorell. Donants i col·leccions del primer museu públic de Barcelona al tombant del segle xx», per Ferran Aragon (CEHIC) i José Pardo Tomás (Institució Milà i Fontanals del CSIC).

— 15 de gener de 2015. «El primer parc científic de Barcelona? La transformació de la Ciutadella (1872-1917)», a càrrec de Laura Valls (CSIC) i Oliver Hochadel (Institució Milà i Fontanals del CSIC).

— 12 de febrer de 2015. «Laboratory, Zoo, Amusement Park. Arenas of Natural History in Vienna's Prater, ca. 1900», per Christina Wessely (Universitat de Lüneburg).

Medical internationalism
in interwar years

Cicle organitzat conjuntament amb l'IHMC que tingué lloc a la seva seu, a València, el mes de febrer de 2015. Es programà en dues sessions: «Wickliffe Rose, The Rockefeller Foundation and the rehabilitation of Eastern Europe, 1920-1922», a càrrec de Patrick Zylbermann (Ecole des Hautes Études en Santé Publique), el dia 10, i «Activistas en el campo de la medicina: ayuda médica estadounidense en España y China, 1936-1945», per Aelwen Wetherby (ORISE Fellow, Joint POW/MIA Accounting Command), el dia 17.

Les trifulgues del càlcul: de reptes,
dualitats i gegants

El cicle tingué lloc a la seu de l'IEC i es programà en les sessions següents:

— 10 d'abril de 2015. «Sobre indivisibles e infinitesimals. De Pitágoras y Arquímedes a Newton y Leibniz», a càrrec de Pedro González Urbaneja (professor de matemàtiques jubilat).

— 24 d'abril de 2015. «El càlcul en Arquímedes: equilibri i rigor», per Eduard Recasens Gallart (professor jubilat del Departament de Matemàtica Aplicada III de la Universitat Politècnica de Catalunya).

— 8 de maig de 2015. «El camí cap a la integral: la resposta de Fermat», per Josep Pla i Carrera (professor emèrit del Departament de Probabilitat, Lògica i Estadística de la Universitat de Barcelona) i Pelegrí Viader Canals (professor titular del Departament d'Economia i Empresa de la Universitat Pompeu Fabra).

— 15 de maig de 2015. «Una passejada per la Xina i l'Índia: algunes idees no occidentals sobre quadratures i rectificacions», per Iolanda Guevara Casanova (Servei d'Ordenació Curricular de l'ESO i Batxillerat, Departament d'Ensenyament) i Mònica Blanco Abellán (professora agregada del Departament Matemàtica Aplicada III de la Universitat Politècnica de Catalunya).

— 5 de juny de 2015. «El geni d'Isaac Newton i la invenció del càlcul diferencial», a càrrec de Carles Dorce i Polo (professor associat del Departament de Probabilitat, Lògica i Estadística de la Universitat de Barcelona i director de l'IES Barres i Ones de Badalona).

Conferències i taules rodones

Durant la tardor de 2014, la Societat organitzà, a la seu de l'IEC, la conferència «L'ensenyament formal i públic de la física experimental a Barcelona (1814-2014). Commemoració del 200 aniversari», a càrrec de Carles Puig Pla (Universitat Politècnica de Catalunya), el 28 d'octubre, i la taula rodona «Diàlegs Interdisciplinaris.

250 anys d'un espai de ciència. Orígens, construcció i evolució històrica de l'edifici de la Reial Acadèmia de Ciències i Arts de Barcelona», celebrada el 25 de novembre.

Itineraris

El març de 2015 s'organitzaren tres itineraris guiats per Barcelona a càrrec de Miquel Carandell (SCHCT / Històries de Ciència) i Judit Gil (CEHIC). Les rutes foren les següents:

— 2 de març. «Ciència i Tecnologia a l'Exposició Universal de 1929».

— 16 de març. «Indústria i ciència a Sant Andreu».

— 23 de març. «En els límits de la ciència: espiritisme a Barcelona».

Itinerari de la llum per Barcelona

Itinerari guiat per Barcelona a càrrec de Miquel Carandell (SCHCT / Històries de Ciència), que es portà a terme el 8 de juny de 2015.

Altres activitats

Durant el curs 2014-2015, la Societat participà en l'organització de les activitats següents:

— 26-28 de setembre de 2014. XIII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica, que tingué lloc al Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols.

— Novembre de 2014. XIII Premi Antoni Quintana i Marí per a treballs de recerca de batxillerat. S'atorgà al treball *Els receptaris farmacèutics: què en queda avui?*, de Mar Bosch Arís.

— 11 i 12 de maig de 2015. *Una nueva historia natural. Primeras noticias ibéricas sobre la naturaleza de las Indias*, taller coordinat per Emma Sallent (Facultat de Física de la Universitat de Barcelona), que tingué lloc a la seu de l'IEC i a l'Institut Botànic de Barcelona.

— 14-16 de maig de 2015. 8th European Spring School on History of Science and Popularization: «Living in a toxic world (1800-2000): Experts, activism, industry and regulation». Fou coordinat per Josep Ramon Bertomeu-Sánchez i Joaquim Guillem-Llobat, i se celebrà a Maó, a la seu de l'Institut Menorquí d'Estudis.

Publicacions

Actes d'Història de la Ciència i de la Tècnica [en línia], vol. 6 (2014) i 7 (2014).

XIII Trobada d'Història de la Ciència i de la Tècnica (26, 27 i 28 de setembre de 2014). Sant Feliu de Guíxols: Museu d'Història i Societat Catalana d'Història de la Ciència i de la Tècnica, 2014.

Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació

Any de fundació:	1993
JUNTA DIRECTIVA	
Presidència:	ABEL MARINÉ FONT
Vicepresidència:	ANTONI MATEOS GUÀRDIA
Tresoreria:	SÍLVIA BAÑARES VILELLA
Secretaria:	MARIA RODRÍGUEZ-PALMERO SEUMA
Vocalia:	VICTÒRIA CASTELL GARRALDA PERE CASTELLS ESQUÉ JESÚS CONTRERAS HERNÁNDEZ RAMON ESTRUCH RIBA ROSAURA FARRÉ ROVIRA ESTANISLAU FONTS SOLÉ BUENAVENTURA GUAMIS LÓPEZ CLAUDI MANS TEIXIDÓ EDUARD MATA ALBERT JOSEP M. MONFORT BOLÍVAR ANNA PALENCIA GARCÍA ÀNGELS ROURA REGINCÓS JORDI SALAS-SALVADÓ GEMMA SALVADOR CASTELL M. CARMÉ VIDAL CAROU
Delegat de l'IEC:	DAMIÀ BARCELÓ CULLERÉS
Nombre de socis:	255

Activitats

Jornada Nutrició, ciència i cuina

Jornada celebrada a Prada de Conflent, el 23 d'agost de 2014, dins el marc de la XLVI Universitat Catalana d'Estiu. Cuinar i menjar són activitats quotidianes, i és precisament per aquesta fami-

liaritat que no sempre se'ls ha donat la deguda importància des del món científic i universitari. En aquesta jornada es tractà de situar el fet alimentari avui dia i d'analitzar cap a on evoluciona, i es posaren especialment en relleu aquests dos aspectes:

— Els processos culinaris, que a més d'aconseguir sabors, aromes i textures agradables, garanteixen la digestibilitat i la seguretat dels aliments i tenen efectes sobre els nutrients i altres components dels aliments.

— La importància del mètode científic per a aconseguir resultats culinaris en la cuina creativa i la tradicional. La cuina catalana té un paper preponderant en la recerca i la innovació culinària amb projecció internacional gràcies a un esforç de creativitat de restaurants com El Bulli, el Cellar de Can Roca o el Sant Pau, que tenen art, ciència i tècnica en les seves bases.

El programa va incloure les ponències «L'alimentació avui: problemes i perspectives», a càrrec d'Abel Mariné (professor emèrit de nutrició i bromatologia i president de l'ACCA), «Tractaments culinaris i modificacions dels nutrients», per Rosaura Farré (catedràtica jubilada de nutrició i bromatologia de la Universitat de València) i «Ciència i cuina», de Pere Castells (coordinador del projecte UB-Bullipèdia, de la Universitat de Barcelona).

Jornada sobre el malbaratament alimentari en el marc del Dia Mundial de l'Alimentació

L'ACCA participà en aquesta jornada de la Setmana de l'alimentació suficient i adequada, organitzada pel Banc dels Aliments de Barcelona amb la col·labo-

ració de l'Àrea Metropolitana de Barcelona. Les sessions, portades a terme a la seu d'aquesta darrera entitat el 17 d'octubre de 2014, amb motiu del Dia Mundial de l'Alimentació, foren les següents:

— «El Banc dels Aliments i la lluita contra el malbaratament alimentari», a càrrec d'Anna González Batlle.

— «La xarxa solidària al territori - Programa Súpers», d'Elisa Garaventa, responsable del Departament de Minves del Banc dels Aliments.

— «La donació d'aliments: combatre la pobresa alimentària i reduir el malbaratament», per Joana Agudo Batailler, consellera del Consell Econòmic i Social Europeu.

— Cloenda a càrrec de Roser Brutau Basté, vicepresidenta del Banc dels Aliments.

Primer Simposi Internacional Mens et Mensa: Society for the Study of Food in the Middle Ages. Foods and communities in the Late Middle Ages (1000-1500 CE)

Simposi que tingué lloc a la seu de l'IEC els dies 24 i 25 d'octubre de 2014. Fou organitzat conjuntament amb l'associació Mens et Mensa: Society for the Study of Food in the Middle Ages, que aplega professors medievalistes de diverses universitats, i la Societat Catalana de Llengua i Literatura. Hi van participar professors universitaris d'arreu del món i especialistes vinculats a institucions com Bulllaller

o la Fundació Alcía. En el simposi s'analitzà l'alimentació en l'època medieval, i l'organització va triar Barcelona com a seu per la seva importància com a centre de comerç i d'intercanvi de productes alimentaris i culturals per la Mediterrània en l'edat mitjana. El programa va incloure una quinzena de conferències, entre les quals destaquem:

— «Notions of nutrition and the properties of food in the Late Middle Ages», a càrrec de Donna Rogers, de la Brescia University College.

— «Menjar per estricta necessitat biològica, sense plaer. La proposta dietètica inicial del Cister (primera meitat del segle XII)», per Antoni Riera, de la Universitat de Barcelona i membre de l'IEC.

— «Un antojo de fresas: la gastronomía opcional en las *Quinze Joies de Mariage*», de Nelly Labere, de la Universitat Michel de Montaigne (Universitat de Bordeus III).

Va cloure el simposi el debat «És el menjar cultura? Cal estudiar el menjar i l'alimentació?», conduït per Montserrat Piera, professora de la Universitat Temple i organitzadora de l'acte.

XIII Workshop «Métodos rápidos y automatización en microbiología alimentaria»

L'ACCA col·laborà en l'organització d'aquest taller impartit a la Facultat de Veterinària de la Universitat Autònoma

de Barcelona, a Bellaterra, entre el 25 i el 28 de novembre de 2014. Les sessions tingueren la finalitat d'ampliar i difondre els coneixements teòrics i pràctics sobre mètodes innovadors per a detectar, comptar, aïllar i caracteritzar de pressa els microorganismes i els seus metabòlits, habituals en els aliments i l'aigua.

Eines 2.0 per comunicar la recerca

Sessió científica organitzada conjuntament amb la Institució Catalana d'Estudis Agraris (ICEA), que es portà a terme a la seu de l'IEC el 3 de novembre de 2014. Anà a càrrec de Xavier Lasauca, responsable de Gestió del Coneixement i Sistemes d'Informació en R+D a la Secretaria d'Universitats i Recerca del Departament d'Economia i Coneixement.

Les xarxes socials es poden aplicar en tots els àmbits de relació (personal, familiar, professional i social). Xavier Lasauca, físic teòric de formació, és un usuari avançat d'aquestes eines i autor de diversos articles, de presentacions i del blog *L'ase quàntic*. Durant la sessió parlà de com es poden usar les xarxes socials per a compartir i gestionar millor el coneixement, especialment en els àmbits de les universitats i la recerca, i de com aquestes eines poden contribuir a augmentar l'impacte i la seva visibilitat.

*Jornada: El Reglament (UE) 1169/2011
sobre la informació alimentària
facilitada al consumidor, d'aplicació
des del 13 de desembre de 2014*

Atesa la voluntat de l'ACCA de col·laborar amb les administracions públiques i altres organismes relacionats amb l'alimentació, l'Associació va participar en aquesta jornada, celebrada el 29 d'abril de 2015 a la seu de l'IEC i organitzada conjuntament amb el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Alimentació i Medi Natural de la Generalitat de Catalunya.

Aquest reglament representa un gran repte i una gran oportunitat per a les empreses. Estableix com i quina informació s'ha de fer arribar als consumidors perquè puguin fer una opció de compra responsable. Per tal d'assolir aquest objectiu és important que les etiquetes siguin correctes i que els consumidors n'entenguin la informació. Les principals novetats aportades pel reglament fan referència, entre altres aspectes, a la manera d'indicar el país d'origen, al nom dels olis i greixos vegetals, a la data de congelació, als embolcalls d'embotits, als productes amb cafeïna i als al·lèrgens.

Durant la sessió es va analitzar el que suposà l'entrada en vigor d'aquest reglament per a les empreses —que havien d'incorporar les noves exigències a l'etiquetatge—, per a les administracions públiques —que fan el control oficial de l'etiquetatge— i per als consumidors —que són els destinataris d'aquesta informació.

*II Jornada Mengem Sa?: «La carn
en l'alimentació»*

Jornada organitzada conjuntament amb la ICEA. Se celebrà el 12 de maig de 2015 a la seu de l'IEC i s'inicià amb la intervenció de Domènec Vila, director general d'Alimentació, Qualitat i Indústries Agroalimentàries, que va parlar del paper del sector carni dins del Pla Estratègic de Recerca, Innovació i Transferència Agroalimentària de Catalunya 2013-2020. La conferència inaugural, «Seguretat alimentària en la producció de carn», anà a càrrec de Gerardo Caja, catedràtic de producció animal del Departament de Ciència Animal i dels Aliments de la Universitat Autònoma de Barcelona. Després s'obrí un debat estructurat en tres sessions:

— «Producció: seguretat, traçabilitat i sostenibilitat», en què s'exposaren els diferents sistemes de producció i s'explicà com garanteixen la sostenibilitat i la qualitat i seguretat per al consumidor. Hi participaren l'Agència Catalana de Seguretat Alimentària i representants de la indústria de transformació.

— «La carn: nutrició i salut. El valor nutritiu dels aliments carnis. La relació entre el consum de carn i l'estat de salut», amb la participació d'experts de la Càtedra UB Carn i Salut del Campus de l'Alimentació.

— «El consumidor. Quina percepció té el consumidor de les estratègies de producció i quin grau de confiança té en la carn i productes carnis que són al

seu abast?», conferència de cloenda a càrrec de Nandu Jubany, cuiner de prestigi i referent de la gastronomia catalana.

Jornada Consum de Carn segura i saludable

Jornada tècnica organitzada conjuntament amb la Universitat de Barcelona, que se celebrà al Campus Torribera, a Santa Coloma de Gramenet, el 22 de maig de 2015. Membres de la Càtedra Carn i Salut de la Universitat de Barcelona van exposar els darrers estudis sobre el consum de carn i la salut humana, així com els hàbits actuals de consum de carn als menjadors escolars de Catalunya. A més, es van abordar els controls que es realitzen en la ramaderia per assegurar que la carn que arriba al consumidor és segura. L'objectiu de la jornada fou donar una visió àmplia sobre el consum de carn a Catalunya i la seva seguretat, i incloué les intervencions següents:

— «Els controls de seguretat alimentària en la producció primària», a càrrec de Margarita Arboix, de la Universitat Autònoma de Barcelona.

— «El consum de carn als menjadors escolars de Barcelona», per Abel Mariné, president de l'ACCA i del comitè científic de la Càtedra Carn i Salut.

— «Estudi de les evidències que relacionen el consum de carn i el risc de

càncer de còlon», de Carles Ascaso, de la Universitat de Barcelona.

— «Hipòtesis que relacionen carns vermelles i càncer de còlon: anàlisi crítica», a càrrec de Rosaura Farré, catedràtica jubilada de Nutrició i Bromatologia a la Universitat de València.

Premis

El Premi de l'Associació Catalana de Ciències de l'Alimentació, instituït l'any 2003, s'ofereix a estudiants per un treball d'investigació, bibliogràfic o d'assaig sobre els aliments. En la seva 12a convocatòria, inclosa en el *LXXXIV Cartell de premis i de borses d'estudi* de l'IEC, l'ACCA, a proposta d'una ponència integrada per Maria Rodríguez-Palmero, Rosaura Farré i Pere Castells, acordà atorgar *ex aequo* el premi a Natalia Toro Funes, pel treball *Valor nutritiu i biofuncional d'un producte mediterrani, la beguda d'ametlla, comparada amb la beguda de soia*, i a Andrés Díaz López, per *Consum de productes làctics i risc de diabetis tipus 2 en una població mediterrània d'alt risc cardiovascular*. L'acte de lliurament se celebrà el dia 22 d'abril de 2015 a la seu de l'IEC.

Publicacions

TECA: Tecnologia i Ciència dels Aliments, núm. 14/2 (2014).

Societat Catalana d'Estudis Hebraics

Any de fundació: 1995

JUNTA DIRECTIVA

Presidència:	PERE CASANELLAS BASSOLS
Secretaria:	JOAN FERRER COSTA
Tresoreria:	IRENE LLOP JORDANA
Vocalia:	ANA BEJARANO ESCANILLA TESSA CALDERS ARTÍS SÍLVIA PLANAS MARCÉ CONSTANTINO VIDAL SALMERÓN
Delegada de l'IEC:	MARIA TERESA FERRER MALLOL
Nombre de socis:	66

Activitats

Com a activitat pública, la Societat Catalana d'Estudis Hebraics (SCEHB) va organitzar, el curs 2014-2015, la sessió d'estudi-conferència «Lex super os vel in ore: la traducció del Talmud (תורה שבעל פה) al llatí durant el s. XIII». Va tenir lloc el 2 de juny de 2015 a la Sala Pi i Sunyer de l'Institut d'Estudis Catalans.

La traducció llatina del Talmud es portà a terme en el context de la condemna i crema de l'obra a París (1240-1242). En aquesta sessió, a càrrec d'Óscar de la Cruz, Ulisse Cecini i Eulàlia Vernet, professors de la Universitat Autònoma de Barcelona, se'n van descriure els textos i els manuscrits, i també se'n subratllà la importància històrica, filològica i teològica.

Publicacions i altres treballs

Durant aquest curs la SCEHB va preparar l'edició del desè volum de *Tamid. Revista Catalana Anual d'Estudis Hebraics*. Es tracta del quart volum de la nova sèrie de *Tamid*, dirigit per Pere Casanellas, president de la Societat.

Es trobava molt avançada la revisió del *Diccionari Girona. Diccionari hebreu modern-català. Vocabulari català - hebreu modern*, obra de Pere Casanellas, Eduard Feliu i Joan Ferrer —M. Antònia Nogueras hi té un paper fonamental en l'edició. Aquest primer diccionari hebreu modern - català consta d'unes 22.000 entrades en la part hebreu-català i de més de 30.000 en la part català-hebreu. També es trobava en un estat

molt avançat la redacció de la tesi doctoral d'Esperança Valls i Pujol sobre els fragments hebreus de l'Arxiu Històric de Girona, dirigida per Joan Ferrer.

Joan Ferrer, secretari de la SCEH, va treballar en la redacció d'un diccionari hebreu bíblic - català, arameu bíblic - català, amb la col·laboració de Josep Vi-

cent Niclós i de Daniel Ferrer. En aquest curs es va acabar la redacció de tota la part aramea i les lletres àlef-tsade.

Finalment, val a dir que Pere Casanellas va assessorar el TERMCAT en qüestions de terminologia hebraica al llarg de tot el curs.

Societat Catalana de Terminologia

Any de fundació: 2008*

JUNTA DIRECTIVA

Fins al 17 de juny de 2015

Presidència: JAUME MARTÍ LLOBET
Vicepresidència: JUDIT FREIXA AYMERICH
Secretaria: ESTER BONET SOLÉ
Tresoreria: M. TERESA MIRET MESTRE
Vocalia: ÒSCAR AZNAR ALEMANY
ÀNGELS ECEA PUIGVENTÓS
AGUSTÍ ESPALLARGAS MAJÓ
MIQUEL-ÀNGEL SÀNCHEZ FÈRRIZ
ELISENDA VILAJOLIU GALCERAN

Delegada de l'IEC: M. TERESA CABRÉ CASTELLVÍ

A partir del 18 de juny de 2015

Presidència: JAUME MARTÍ LLOBET
Vicepresidència: M. TERESA MIRET MESTRE
Secretaria: ESTER BONET SOLÉ
Tresoreria: M. TERESA MIRET MESTRE
Vocalia: ÀNGELS ECEA PUIGVENTÓS
AGUSTÍ ESPALLARGAS MAJÓ
MIQUEL-ÀNGEL SÀNCHEZ FÈRRIZ

Delegat de l'IEC: JOSEP MORAN OCERINJAUREGUI

Nombre de socis: 76

* Anteriorment, Associació Catalana de Terminologia, fundada el 2002.

Activitats

Entre les activitats organitzades per la Societat Catalana de Terminologia (SCATERM) durant el curs 2014-2015, la més destacada fou la XII Jornada de la SCATERM. Sota el títol «Presència del català en l'espai científicotècnic. Quina terminologia tenim, sense textos especialitzats?», la jornada, coorganitzada amb la Fundació Torrens-Ibern, tractà l'ús i la presència del català en la recerca. L'acte se celebrà a la seu de l'IEC el 16 d'abril de 2015, d'acord amb aquest programa:

— Conferència «Les llengües mitjaneres com a llengües acadèmiques», a càrrec de F. Xavier Vila (Universitat de Barcelona).

— Comunicacions de F. Xavier Álvarez (Universitat Autònoma de Barcelona), David Casals (Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona) i Núria Castells (Serveis Lingüístics de la Universitat de Barcelona).

— Taula rodona *Fer o no fer recerca en català?*, amb els especialistes i investigadors Jaume Bertranpetit (catedràtic de biologia de la Universitat Pompeu Fabra i director de la Institució Catalana de Recerca i Estudis Avançats), Xavier Fuentes i Arderiu (Associació Catalana de Ciències de Laboratori Clínic) i Jordi Matas (catedràtic de ciència política de la Universitat de Barcelona). Hi intervingué com a moderadora Rosa Mateu (Fundació Torrens-Ibern).

Així mateix, convé assenyalar la participació de la SCATERM en la Cimera de Terminologia 2014, organitzada pel TERMCAT en col·laboració amb l'Associació Europea de Terminologia, i celebra els dies 27 i 28 de novembre de 2014 a la Residència d'Investigadors de Barcelona. Sota el títol «Com afecten les xarxes socials el treball terminològic?», tractà de l'impacte de les xarxes i els mitjans socials en totes les esferes del treball terminològic, des de la recerca fins a la fase final de comunicació.

La cimera s'estructurà en tres seccions consecutives sobre temes que connecten diferents angles del treball terminològic amb les xarxes socials, i en cadascuna hi hagué ponents convidats que al final de cada bloc obriren un espai de debat sobre les preguntes establertes prèviament. El programa fou el següent:

Treball col·laboratiu / micromecenatge

— Permeten les xarxes socials accedir de manera àgil als especialistes dels diversos àmbits?

— Permeten identificar més clarament els públics objectius dels productes terminològics?

— Permeten articular xarxes organitzades d'especialistes?

— Permeten la interacció dels usuaris en projectes en curs?

— Podem utilitzar les xarxes per a contactar amb patrocinadors?

Treball terminològic

— Cal tenir-les presents com a fonts del treball terminològic?

— Són una via de consulta i resposta vàlida per a l'atenció de consultes terminològiques?

— Serveixen per a identificar d'una manera ràpida els neologismes més recents?

Comunicació/connexió amb els usuaris

— Les xarxes serveixen per a difondre terminologia?

— Quins continguts terminològics són els més adequats per a difondre a cada xarxa social?

— Quins són els efectes de no jugar una bona estratègia a les xarxes socials?

— Quin és el model òptim d'interacció a les xarxes per als centres i organismes que es dediquen a la terminologia?

— Com afecten les xarxes socials el treball terminològic?

Experiències terminològiques

en primera persona

Sessió oberta en què professionals de la terminologia presentaren les seves experiències sobre la manera com les plataformes socials afecten el procés de treball a l'hora de planificar, desenvolupar o comunicar un projecte terminològic.

Publicacions

Terminàlia, núm. 10 (desembre 2014) i 11 (juny 2015).